

חוברת תרגילי הקורס

מבוא לחשבונאות פיננסית

מרצים

ד"ר שי צבאן (מרכז הקורס)

רו"ח אביב רופל (ראש החוג וממונה מקצועי)

מתרגלים

רו"ח גל בלומנפלד

רו"ח ורד פראג

רו"ח ולא סאיג

רו"ח אלון זילברמן

כתיבה ועריכה

ד"ר שי צבאן

החוברת נכתבה כמשלימה לחומרי הלימוד של הקורס (Course Notes וחוברת הקורס) ומסונכרנת איתם שיעור אחר שיעור. לכל שיעור תרגילים בנושאי השיעור, ובסופם תרגילים ברמת בחינה. התרגילים נפתרים בכיתה ובבית, והפתרונות יובאו בהמשך על ידי המרצים והמתרגלים.

תוכן העניינים

לחיצה על שם שיעור או תרגיל מובילה אליו ישירות. התרגילים ברמת בחינה מסומנים ב-**בחינה**.

שיעור 1: מבוא: הכרה בהכנסות ובהוצאות, המשוואה החשבונאית ומיון חשבונות	8
1.1 שאלות הבנה על הגדרות היסוד	8
1.2 חברת "חימום ורד" בע"מ: שווי שירות מול מזומן	9
1.3 חברת "גל בלומנפלד נקניקים" בע"מ: סך ההכנסות	9
1.4 חברת "הנקניק המעופף" בע"מ: הסכם תחזוקה לשלוש שנים	9
1.5 חברת "שי צבאן ייצור נקניקים" בע"מ: פוליסות ביטוח לשנה	10
1.6 חברת "מעדני הכרמל" בע"מ: מבנה הדוח על המצב הכספי	10
1.7 קבוצת "נקניקי אביב": המשוואה החשבונאית	11
1.8 חברת "אבטיחים בדרך" בע"מ: מיון חשבונות	11
1.9 חברת "מזנוני הנקניק" בע"מ: מיון כרטיסים והסברים	12
1.10 חברת "פסטיבל הנקניק" בע"מ: מיון יתרות והמשוואה החשבונאית	13
1.11 חברת "הנקניקיה הגדולה" בע"מ: מושגי יסוד	14
1.12 חברת "נקניקיות הגליל" בע"מ: ספקים, תשלומים והוצאות	14
1.13 חברת "נקניקיות הנדסיות" בע"מ: מיון והמשוואה החשבונאית	15
שיעור 2: עלות המכר, רווח גולמי ומבנה הדוחות הכספיים	16
2.1 חברת "הנקניקיה המהירה" בע"מ: מכירות נטו, קניות נטו ורווח גולמי	17
2.2 חברת "נקניקי הפינה" בע"מ: עריכת דוח רווח והפסד	17
2.3 חברת "מעשנת הגליל" בע"מ: חילוף עודפים ועריכת הדוח על המצב הכספי	18
2.4 חברת "סוכנות הנקניק" בע"מ: סיווג יתרות ועריכת דוחות	19
2.5 חברת "קרקעות בחבל" בע"מ: חילוף עודפים פתיחה	19
2.6 חברת "מעדני הצפון" בע"מ: מכירות ועלות המכר לפי רכיבים	20
2.7 חברת "סיטונאות הנקניק" בע"מ: איפה זה מופיע?	20
2.8 חברת "תנורי הכרמל" בע"מ: ביאורים לדוחות הכספיים	21
2.9 חברת "אביב מכונות מילוי" בע"מ: פחת נצבר והוצאות פחת	21
2.10 חברת "נקניקי העמק" בע"מ: לאיזה סעיף שייך כל פריט?	22
2.11 בחינה חברת "מעדני אביב" בע"מ: דוחות כספיים מלאים וחילוף עודפים	23
2.12 בחינה חברת "קנקני הים" בע"מ: רווח גולמי, רווח נקי ועודפים	24

- שיעור 3: פקודות יומן, כרטיסי חשבון ומאזן בוחן 25
- 3.1 חברת "בשר ונקניק מהכפר": מכירות נטו ועד הרווח הגולמי 25
- 3.2 חברת "תנורי העשן": מטבלת השפעות לפקודות יומן 26
- 3.3 חברת "בריות עמק": טבלת ההמרה לחובה וזכות 27
- 3.4 חברת "אריזות סאיג": בניית טבלת השפעות 27
- 3.5 חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": מניות, הלוואה ודיבידנד 28
- 3.6 חברת "נקניקיות הגליל": הלוואות וריבית 28
- 3.7 חברת "סיטונאות הנקניק": פקדון לזמן קצר ודיבידנד 29
- 3.8 חברת "נקניקי הכרמל": רישום ישיר של פקודות יומן 29
- 3.9 חברת "רוח מערבית": פקודות יומן בסיסיות 30
- 3.10 חברת "גלגלי ענק": כרטיסי חשבון 30
- 3.11 חברת "קיוסקי הנקניק": מפקודות יומן למאזן בוחן 31
- 3.12 חברת "חימום ורד": מאזן בוחן תלת טורי 32
- 3.13 חברת "הנקניק המעופף": פקודות יומן 33
- 3.14 חברת "סיטונאות הדרום": פקודות יומן 33
- שיעור 4: הכרה בהכנסות וחשבונות חתך 34
- 4.1 חברת "חימום אלון": ארבע שנים ויתרה שמתהפכת 34
- 4.2 חברת "שי צבאן ייעוץ": טבלה עם שורת סיכום 35
- 4.3 חברת "מקרי הצפון": מהמזומן אל ההכנסה, בארבעה שלבים 35
- 4.4 חברת "נקניקי אביב": שנה אחרונה בלי תקבול 36
- 4.5 חברת "נקניקיות הכפר": מספרים קטנים 36
- 4.6 חברת "קווי אריזה": חוזה רב שנתי 37
- 4.7 חברת "גל בלומנפלד נקניקים": שנים בלי תקבולים 37
- 4.8 חברת "בנייני העמק": תשלום בסוף ההסכם 38
- 4.9 חברת "תנורי הבשן": חשבונות חתך בהכנסות 38
- שיעור 5: חשבונות חתך בהוצאות ואירועים מילוליים 39
- 5.1 חברת "נקניקי אביב": חמש שנות צריכה ותשלום 40
- 5.2 חברת "חימום סאיג": הסכם לארבע שנים ששולם בחתימה 40
- 5.3 חברת "הנקניק המעופף": שירות חודשי שטרם שולם 41
- 5.4 חברת "סדנאות הטעימות": שירות שסופק בחלקו 41
- 5.5 חברת "נקניקי הדרום": תמורה שתשולם בסוף ההסכם 41
- 5.6 חברת "נקניקיות הגליל": שכר דצמבר שישולם בינואר 42
- 5.7 חברת "גל בלומנפלד נקניקים": קמפיין שהושלם בחלקו 42
- 5.8 חברת "שוק הנקניק": ארבעה אירועים בשנת 2025 43
- 5.9 חברת "מרכז הייעוץ הקולינרי": שעות שנרכשו מראש ומנוי חודשי 43
- 5.10 חברת "תנורים וגחלים": חוזה שנתי שחודש בתעריף נמוך יותר 44
- 5.11 חברת "תחזוקת תנורי עישון": שלוש שנים ששולמו מראש 44
- 5.12 חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": מי צודק בנוגע לשכר דצמבר 44
- 5.13 חברת "מעדני הכרמל": ביטוח שחודש בפרמיה גבוהה יותר 45
- 5.14 חברת "נקניקיות הנמל": עובד שמקבל שכר בדיעבד ואחר כך מראש 45
- 5.15 חברת "נקניקי הים התיכון": חשבונות חתך בהוצאות 45
- 5.16 חברת "נקניקים בדרך": חוזה שירות רב שנתי 46

- שיעור 6: לקוחות והפרשה לחובות מסופקים (הלח"מ) 47
- 6.1 חברת "נקניקי הצפון": כרטיסי חשבון ללקוחות ולהלח"מ 47
- 6.2 חברת "עגלות הנקניק": שתי שנים בטבלה 48
- 6.3 חברת "הדלפק החם": שיעור הלח"מ שעולה 48
- 6.4 חברת "מעדני סאיג": יתרת לקוחות שצריכה תיקון 49
- 6.5 חברת "מקררי הנקניק": חוב אבוד ומכירה שלא נרשמו 49
- 6.6 חברת "גל בלומנפלד נקניקים": הלח"מ בשיעור קבוע 50
- 6.7 חברת "דוכני הנקניק": מכירות במזומן ושיעור שעולה 50
- 6.8 חברת "נקניקי הפסטיבל": שאלות קצרות כשנתוני מכירות וגבייה חסרים 50
- 6.9 חברת "נקניקי השרון": לקוחות והלח"מ בשתי שנים 51
- שיעור 7: רכוש קבוע א: עלות, פחת, ורווח או הפסד הון 52
- 7.1 חברת "נקניקי אביב": מהו רכוש קבוע ואיך מודדים אותו 52
- 7.2 חברת "חימום ורד": פחת בקו ישר וערך ספרים 53
- 7.3 חברת "ירוק עולה": מה נכנס לעלות הנכס 53
- 7.4 חברת "גל בלומנפלד נקניקים": תאריכים שונים וקו ישר 54
- 7.5 חברת "משאיות הצפון": מכירה באמצע שנה 54
- 7.6 חברת "אריזות הגליל": גריטה ללא תמורה 55
- 7.7 חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": סס"י ומע"מ מוחזר 55
- 7.8 חברת "מלגזות בדרום": סס"י ושנה קלנדרית עם שתי ספרות 56
- 7.9 חברת "עישון הכרמל": סס"י על פני שבע שנים ופחת נצבר מהיר 56
- 7.10 חברת "מגדלי הצפון": שני פריטים, מכונה ומבנה עם קרקע 57
- 7.11 חברת "שיאי הנגב": פקודות יומן לרכוש קבוע 57
- 7.12 חברת "מעדני העמק": סס"י יורד לעומת סס"י עולה 58
- 7.13 חברת "הנקניק המעופף": סס"י ומכירה באמצע שנה 58
- 7.14 חברת "מאפיית הכפר": סס"י ועלות בדיקה 59
- שיעור 8: רכוש קבוע ב: כמה פריטים, מכירות וחילוף נתונים 60
- 8.1 חברת "נקניקי גל": שלושה פריטים בטבלה 60
- 8.2 חברת "מעדני הגליל": שלושה פריטים, מכירה וחילוף תמורה 61
- 8.3 חברת "נקניקיות הגליל": שנה ראשונה חלקית ומכירה בתחילת שנה 61
- 8.4 חברת "עישון הדרום": חילוף תקופת הפחתה 62
- 8.5 חברת "קווי מתאר": חילוף תקופת הפחתה ותמורה 62
- 8.6 חברת "נקניקי הגולן": חילוף תקופת הפחתה ומכירה 62
- 8.7 חברת "שי צבאן נקניקים": תאריכי זמינות שונים ומכירה בשנה שלאחר מכן 63
- 8.8 חברת "אור חדש": סס"י ותאריך הזמינות 63
- 8.9 חברת "מכונות אלון": פקודות יומן לכל השנים 63
- 8.10 חברת "קווי שינוע": סס"י וערך שייר באחוזים 64
- 8.11 חברת "הרצפה התחתונה": מכירה בסס"י 64
- 8.12 חברת "מחשבי הנגב": שני דגמים באותה עלות 64
- 8.13 חברת "תנורי הצפון": שני פריטי רכוש קבוע 65

- שיעור 9: אינטגרציה א: הדוח על השינויים בהון ושאלת מסה בסיסית 66
- 9.1 חברת "נקניקי הבקעה": אילו אירועים משפיעים על ההון העצמי 67
- 9.2 חברת "גל בלומנפלד נקניקים": הנפקת מניות עם עלויות הנפקה 67
- 9.3 חברת "נקניקי הצפון": פיצול מניות 68
- 9.4 חברת "נקניקיות הגליל": מניות הטבה 68
- 9.5 חברת "חימום אלון": דיבידנד שהוכרז ודיבידנד ששולם 68
- 9.6 חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": דוח שינויים בהון לחברה שהוקמה בשנה 69
- 9.7 חברת "שירי נוף": דוח שינויים בהון מלא 69
- 9.8 חברת "בית העישון": מיון, שחזור וחילוץ העודפים 70
- 9.9 חברת "תבליני הכרמל": מלאי סגירה לפי הנמוך 71
- 9.10 חברת "מבצעי ענק": פקודות עדכון 71
- 9.11 חברת "קצביית רופל": עריכת הדוחות מטבלת יתרות מעודכנת 72
- 9.12 חברת "מעדני אביב": שחזור פחת נצבר, מלאי סגירה ועודפים 73
- 9.13 חברת "דוכני הנקניקיות": תשלום שכולל התחייבות משנה קודמת 73
- 9.14 חברת "מעשנת הצפון": מכירה חלקית עם הפסד הון ופריט חדש 74
- 9.15 שאלת מסה בסגנון בחינה (מקוצרת): חברת "מעדני פראג" 75
- 9.16 חברת "תותחי הנקניק": הדוח על השינויים בהון 76
- 9.17 חברת "פסטיבל הנקניק": הדוח על השינויים בהון עם שני ערכים נקובים 76
- שיעור 10: שאלת מסה מלאה א: מיון, שחזור, עדכון ודוחות 77
- 10.1 חברת "מצפה שחר": מיון והעודפים בתחילת השנה 77
- 10.2 חברת "גגות האור": שחזור הוצאות לשלם ופחת נצבר 78
- 10.3 חברת "מעדני הכפר": מלאי הסגירה 78
- 10.4 חברת "כוכב נופל": פקודות עדכון 78
- 10.5 חברת "טלפונים ניידים": רכוש קבוע חדש ופחת 79
- 10.6 חברת "אריזות הנקניק": מכירה בסוף השנה 79
- 10.7 חברת "חמוצי הנקניק": עדכון הטבלה 80
- 10.8 חברת "פנינת הים": עריכת דוח רווח והפסד 81
- 10.9 חברת "גלי הנקניק": עריכת הדוח על המצב הכספי 81
- 10.10 שאלת מסה בסגנון בחינה (מקוצרת): חברת "קצביית אלון" 82
- 10.11 שאלת מסה בסגנון בחינה (מקוצרת): חברת "מעדני רופל" 83
- 10.12 שאלת מסה בסגנון בחינה: חברת "הנקניק המעופף" 84

- שיעור 11: שאלת מסה מלאה ב: שחזורים מורכבים ותיקונים 85
- 11.1 חברת "אולמות הנוף": מיון חשבונות וחילוץ העודפים 86
- 11.2 חברת "גלי אור": שחזור או עדכון, ומה היה קורה אם 86
- 11.3 חברת "גל בלומנפלד נקניקים": שחזור הכנסות מראש ויתרת הלח"מ 87
- 11.4 חברת "חימום ורד": הלח"מ בשני שיעורים והוצאות הלח"מ מחולצות 87
- 11.5 חברת "שי צבאן נקניקי עישון": שחזור פחנ"צ ופחת בסכום ספרות השנים 88
- 11.6 חברת "נקניקיות הגליל": מלאי הפתיחה והסגירה בנמוך 88
- 11.7 חברת "עגלות הנקניק": טבלת עדכון יתרות 89
- 11.8 חברת "בית ראשון": פיצול הוצאות שכר 89
- 11.9 חברת "מערכות ענן": הכנסות אחרות וסיווג לסעיפי הדוח 90
- 11.10 חברת "מגדלי הכוכבים": ביאורים לדוח על המצב הכספי 90
- 11.11 חברת "עשן ואש": דוח רווח והפסד ודוח על המצב הכספי מטבלה מעודכנת 91
- 11.12 שאלת מסה בסגנון בחינה: חברת "נקניקי אביב" 92
- 11.13 שאלת מסה בסגנון בחינה: חברת "מארזי הנקניק" 93
- 11.14 שאלת מסה בסגנון בחינה (מקוצרת): חברת "מקררי הצפון" 94
- שיעור 12: חזרה לבחינה, חלק ב: חמש שאלות קטנות 95
- 12.1 חברת "נקניקי הדרום": פקודות יומן 95
- 12.2 חברת "מלון המפרץ": פקודות יומן נוספות 96
- 12.3 חברת "משלוחי העמק": חתך בהכנסות 96
- 12.4 חברת "נעלי הדרך": לקוחות והלח"מ בשנה אחת 97
- 12.5 חברת "נקניקי השרון": הדוח על השינויים בהון בשנת ההקמה 97
- 12.6 חברת "מכוניות עישון הצפון": רכוש קבוע בקו ישר, מועדי רכישה, הגעה, זמינות והפעלה 97
- 12.7 חברת "אופק נדל"ן": חילוץ תקופת הפחתה מהעלות המופחתת 98
- 12.8 חברת "בר הבשר": חתך באירועים מילוליים 98
- 12.9 חברת "קצביית הגבעה": חתך בהוצאות 99
- 12.10 חברת "דוכנים": שתי קבוצות לקוחות בעייתיים 99
- 12.11 חברת "הנקניק המהיר": שתי מכוניות זהות 100
- 12.12 חברת "עשן המערב": הרכבה, סכום ספרות השנים והשפעת מועד הזמינות 100
- 12.13 חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": פקודות יומן, שאלה 1 בחלק ב 101
- 12.14 חברת "הובלות הצפון": חשבונות חתך, שאלה 2 בחלק ב 101
- 12.15 חברת "דוכני הנקניק": לקוחות והלח"מ, שאלה 3 בחלק ב 102
- 12.16 חברת "אחזקות התבור": הדוח על השינויים בהון, שאלה 4 בחלק ב 102
- 12.17 חברת "מפעלי הפירות": רכוש קבוע, שאלה 5 בחלק ב 103

104	שיעור 13: שיעור אחרון: סיכום והידוק לקראת הבחינה
105	13.1 חברת "נקניקיות הגליל": רכוש קבוע מורכב
106	13.2 חברת "מעדני הצפון": לקוחות בשתי קבוצות
106	13.3 חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": הדוח על השינויים בהון
107	13.4 חברת "קיוסק הנקניק": סיווג חשבונות והגדרות
107	13.5 חברת "נקניקי רופל": שחזור ערכים חסרים לפני עדכונים
108	13.6 חברת "תבליני הנקניק": פקודות תיקון ועדכון
108	13.7 חברת "מכונות אביב": הכנסות מחוזה לחמש שנים
109	13.8 חברת "מעדני ורד": לקוחות והלח"מ בשתי שנים
109	13.9 חברת "חימום סאיג": רכוש קבוע בסס"י ועלות הרכישה
110	13.10 חברת "אורחי הנקניק": שאלות קצרות מכל הנושאים
111	13.11 בחינה 13.11 שאלת מסה בסגנון בחינה: חברת "גל בלומנפלד נקניקים"
112	13.12 בחינה 13.12 חברת "אתגר אחרון": חלק ב מקוצר
112	13.13 בחינה 13.13 חברת "נקניקי הגולן": רכוש קבוע מורכב

שיעור 1 מתוך 13

מבוא: הכרה בהכנסות ובהוצאות, המשוואה החשבונאית ומיון חשבונות

מה מדווחים, מתי מדווחים, ואיך מסדרים את החשבונות בקבוצות

מה מתרגלים בשיעור

- מטרת החשבונאות הפיננסית, דוח רווח והפסד מול דוח על המצב הכספי, והשאלה אם כל מזומן שנכנס הוא הכנסה
- הכנסה היא שווי השירות שסופק או המכירה שבוצעה, ולא המזומן שהתקבל
- הוצאה היא שווי מה שנצרך בתקופה, ולא המזומן ששולם: הסכם לשלוש שנים ופוליסת ביטוח שנתית
- מבנה הדוח על המצב הכספי והמשוואה החשבונאית: נכסים = התחייבויות + הון עצמי
- מיון חשבונות לנכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות והוצאות (כולל שיקים, חשבונות "לשלם" ונכסים בלתי מוחשיים)
- המושגים לקוחות, חייבים, ספקים, זכאים, מלאי, רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה, פטנט וזכויות, והקשר בין ספקים, תשלומים והוצאות

חומר מקביל: Course Notes, לשוניות ההרצאה, המושגים והתרגול של שיעור 1. חוברת הקורס, תרגילים 1 עד 5.

תרגיל 1.1: שאלות הבנה על הגדרות היסוד

בשיעור הראשון נלמדו הגדרות יסוד. ענו על כל שאלה בשורה או שתיים.

נדרש:

- מהי מטרת החשבונאות הפיננסית, ומי משתמש במידע שהיא מספקת?
- איזה מידע מוצג בדוח רווח והפסד ואיזה מידע מוצג בדוח על המצב הכספי? לאיזה פרק זמן או מועד מתייחס כל אחד מהם?
- האם כל סכום מזומן שנכנס לחברה נרשם כהכנסה? תנו דוגמה.
- יתרה חיובית בעו"ש הבנק היא נכס או הון עצמי? נמקו.
- הלוואה שחברה קיבלה מהבנק היא הכנסה, התחייבות או הון עצמי? נמקו.
- האם "ספקים" הוא הוצאה? הסבירו בעזרת דוגמה: חברה צרכה שירותים בשווי 70,000 ש"ח ושילמה עבורם 66,000 ש"ח.

תרגיל 1.2: חברת "חימום ורד" בע"מ: שווי שירות מול מזומן

חברת "חימום ורד" בע"מ, בבעלות רו"ח ורד פראג', מספקת שירותי חימום נקניקיות במכונות חימום לדוכני אוכל ולקיוסקים. להלן נתונים על שווי השירות שהחברה סיפקה בכל אחת מהשנים 2020 עד 2024, ועל סכום המזומן שגבתה מלקוחותיה באותן שנים (בש"ח). בתחילת 2020 לא היו ללקוחות חובות כלפי החברה.

שנה	שווי שירות שסופק	מזומן שנגבה מלקוחות
2020	120,000	120,000
2021	180,000	110,000
2022	90,000	150,000
2023	60,000	70,000
2024	140,000	100,000

נדרש:

- חשבו, לכל אחת מהשנים, את סכום ההכנסה שיוכר בדוח רווח והפסד.
- בשנת 2021 שווי השירות שסופק גבוה מהמזומן שנגבה, ובשנת 2022 המזומן שנגבה גבוה משווי השירות. איזה סכום הוכר כהכנסה בכל אחת משתי השנים, ומדוע?

תרגיל 1.3: חברת "גל בלומנפלד נקניקים" בע"מ: סך ההכנסות

חברת "גל בלומנפלד נקניקים" בע"מ, בבעלות רו"ח גל בלומנפלד, מפיקה דוכני נקניקיות לאירועים. בשנת 2023 סיפקה החברה שירות ללקוח ד"ר שי צבאן בשווי 85,000 ש"ח, ועד לתום השנה גבתה ממנו 52,000 ש"ח. כמו כן סיפקה שירות ללקוח רו"ח ולא סאיג בשווי 45,000 ש"ח, וגבתה ממנו 38,000 ש"ח. בנוסף סיפקה שירות ללקוח רו"ח אביב רופל בשווי 30,000 ש"ח, וגבתה ממנו את כל הסכום.

נדרש:

- בהנחה שהחברה לא ביצעה מכירות ולא העניקה שירותים נוספים ב-2023, מהו סך ההכנסה שתדווח בדוח רווח והפסד לשנת 2023?
- מהו סך המזומן שנגבה מהלקוחות בשנה זו? הסבירו מדוע הוא אינו סכום ההכנסה.

תרגיל 1.4: חברת "הנקניק המעופף" בע"מ: הסכם תחזוקה לשלוש שנים

חברת "הנקניק המעופף" בע"מ מפעילה משאיות מזון שמוכרות נקניקיות. ב-1.1.2023 חתמה החברה עם מוסד "אביב", בבעלות רו"ח אביב רופל, על הסכם לשירותי תחזוקה למשאיות. ההסכם בתוקף עד 31.12.2025, והתמורה הכוללת בו היא 180,000 ש"ח.

נדרש:

- בהנחה שהסכום שולם במלואו מיד במועד חתימת ההסכם, מהי ההוצאה בכל אחת מהשנים 2023, 2024 ו-2025?
- בהנחה שהסכום ישולם במלואו רק במועד סיום ההסכם, מהי ההוצאה בכל שנה? כמה מזומן ישולם בכל שנה?
- הניחו שהסכום שולם במלואו במועד חתימת ההסכם, וידוע שהחברה צורכת 50% מהשירות בשנת 2023 ואת היתרה בשני חלקים שווים בשנתיים הבאות. מהי ההוצאה בכל שנה?

תרגיל 1.5: חברת "שי צבאן ייצור נקניקים" בע"מ: פוליסות ביטוח לשנה

חברת "שי צבאן ייצור נקניקים" בע"מ, בבעלות ד"ר שי צבאן, מחזיקה שתי פוליסות ביטוח לשנה אחת כל אחת. החברה מדווחת על בסיס שנה קלנדרית.

. פוליסה א: ביטוח תנורי העישון, מ-1.7.2023 עד 30.6.2024. הפרמיה, 24,000 ש"ח, שולמה בתשלום אחד ביום 1.7.2023.

. פוליסה ב: ביטוח אחריות מוצר, מ-1.7.2024 עד 30.6.2025. הפרמיה, 30,000 ש"ח, שולמה בתשלום אחד ביום 1.7.2024.

נדרש:

- א. מהי הוצאת הביטוח בגין כל פוליסה, ומהי סך הוצאות הביטוח, בדוח רווח והפסד של כל אחת מהשנים 2023, 2024 ו-2025?
- ב. מהו הסכום ששילמה החברה לחברות הביטוח בכל אחת מהשלוש השנים? באילו שנים סכום זה שונה מהוצאת הביטוח, ומדוע?

תרגיל 1.6: חברת "מעדני הכרמל" בע"מ: מבנה הדוח על המצב הכספי

להלן יתרות מספרי חברת "מעדני הכרמל" בע"מ ליום 31.12.2024 (באלפי ש"ח). יתרת העודפים לא נמצאה.

חשבון	סכום	חשבון	סכום
מזומן	120	הלוואה לזמן קצר	140
מלאי	80	משכנתה (הלוואה לזמן ארוך)	260
מכונות וציוד	300	הון מניות ופרמיה	300
מבנים	250	עודפים	?
פקדונות בבנק	150		

נדרש:

- א. מיינו את החשבונות לנכסים, התחייבויות והון עצמי, וחשבו את סך הנכסים ואת סך ההתחייבויות.
- ב. חשבו את יתרת העודפים ואת סך ההון העצמי.
- ג. הציגו את הנכסים בצד אחד ואת ההתחייבויות וההון העצמי בצד שני, והראו שסך הנכסים שווה לסך ההתחייבויות וההון העצמי.

תרגיל 1.7: קבוצת "נקניקי אביב": המשוואה החשבונאית

רו"ח אביב רופל, מנהל הכספים של קבוצת "נקניקי אביב", מצא כי בדוחות הכספיים של ארבע חברות הקבוצה נשמטו נתונים מסוימים. הנתונים שנותרו נכונים ליום 31.12.2024 (באלפי ש"ח):

החברה	נכסים	התחייבויות	הון עצמי
ייצור	5,000	3,000	?
הפצה	?	4,800	2,700
קמעונאות	8,000	?	3,600
אריזה	6,400	4,000	?

נדרש:

- השלימו את הנתונים החסרים בארבע החברות.
- בחברת הקמעונאות הון המניות הוא 2,000. מהי יתרת העודפים?
- בחברת ההפצה, איזה חלק מהנכסים ממומן על ידי התחייבויות ואיזה חלק על ידי הון עצמי?

תרגיל 1.8: חברת "אבטיחים בדרך" בע"מ: מיון חשבונות

חברת "אבטיחים בדרך" בע"מ מגדלת אבטיחים בערבה ומשווקת אותם לרשתות השיווק. להלן רשימת החשבונות בספרי החברה, בסדר אקראי:

קופת מזומנים	לקוחות	ספקים	הון מניות
מכירות	הוצאות שכר	משאבת מים (רכוש קבוע)	שכר לשלם
הלוואה מהבנק לזמן ארוך	שיקים לקבל	שיקים לפירעון	פטנט להשקיה
הוצאות ריבית	הכנסות ריבית	עודפים	נדל"ן להשקעה
הוצאות פרסום	זכיון לשיווק	חייבים שונים	הוצאות חשמל לשלם

נדרש:

- מיינו כל אחד מהחשבונות שברשימה לאחת מחמש הקבוצות: נכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות, הוצאות.
- מבין הנכסים, ציינו אילו שני נכסים הם רכוש מוחשי לא שוטף (רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה) ואילו שני נכסים הם בלתי מוחשיים.
- מדוע "שכר לשלם" ו"הוצאות חשמל לשלם" הם התחייבויות ולא הוצאות? הסבירו במשפט אחד.
- החברה מעסיקה עובדים בעלות כוללת של 5,000 ש"ח לחודש. העובדים הועסקו בכל חודשי 2024, אך שכר דצמבר טרם שולם. מהן הוצאות השכר של החברה לשנת 2024, ומהי ההתחייבות בגין השכר שטרם שולם ומה שמה?

תרגיל 1.9: חברת "מזנוני הנקניק" בע"מ: מיון כרטיסים והסברים

רו"ח אביב רופל, מנהל החשבונות של חברת "מזנוני הנקניק" בע"מ, הכין את רשימת הכרטיסים (חשבונות) שלהלן:

מזומן בקופה	עו"ש בנק	משיכת יתר	הלוואה לשנתיים
מכונות מילוי נקניקיות	מחשבים	מלאי נקניקיות לתום השנה	פסל נוי במשרד המנכ"ל
זכיונות	ספקים: ולא סאיג	ספקים שונים	חייבים שונים
זכאים שונים	שיקים לקבל	שיקים לפירעון	הון מניות ופרמיה
הכנסות משירות	רווח ממכירת מכונה	הוצאות ניקיון	הוצאות ניקיון לשלם
הוצאות טלפון	אחזקת רכב	הוצאות מסים על ההכנסה	מס הכנסה לשלם

מידע נוסף:

- . הפסל עלה 40,000 ש"ח, והוא מוצג במשרדי החברה לצרכי נוי בלבד.
- . הזכיון הוא הזכות להפעיל דוכנים תחת שם מותג של רשת מוכרת. החברה רכשה אותו ב-30,000 ש"ח.
- . ספק הבשר הגדול של החברה הוא רו"ח ולא סאיג. החוב אליו מנוהל בחשבון נפרד, והחוב ליתר הספקים מנוהל בחשבון "ספקים שונים".
- . שיק לקבל הוא שיק דחוי שהחברה קיבלה, ומועד פירעונו טרם הגיע. שיק לפירעון הוא שיק דחוי שהחברה נתנה, ומועד פירעונו טרם הגיע.

נדרש:

- א.** מיינו כל כרטיס לאחת מחמש הקבוצות: נכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות, הוצאות.
- ב.** הפסל משמש לנוי בלבד. מדוע בכל זאת הוא נכס? ומדוע הזכיון הוא נכס?
- ג.** הסבירו במשפט אחד את ההבדל בין "הוצאות ניקיון" לבין "הוצאות ניקיון לשלם", ואת ההבדל בין "הוצאות מסים על ההכנסה" לבין "מס הכנסה לשלם".
- ד.** באיזו קבוצה נכללים שני חשבונות הספקים? לאיזו קבוצה שייכים שיקים לפירעון, ומדוע?

תרגיל 1.10: חברת "פסטיבל הנקניק" בע"מ: מיון יתרות והמשוואה החשבונאית

חברת "פסטיבל הנקניק" בע"מ מפיקה את פסטיבל הנקניק השנתי. להלן יתרות מספרי החברה ליום 31.12.2024 ולשנת 2024 (באלפי ש"ח). אין מס. יתרת העודפים כוללת את רווח השנה.

סכום	חשבון	סכום	חשבון
600	הכנסות מהפקת הפסטיבל	80	עו"ש בנק
12	הכנסות ריבית	45	מלאי לתום השנה
18	רווח מניירות ערך	60	לקוחות
30	רווח מעליית שווי נדל"ן	25	חייבים שונים
300	הוצאות שכר	300	רכוש קבוע
22	הוצאות טלפון	220	נדל"ן להשקעה
14	הוצאות ריבית	40	פטנטים
28	הוצאות אחזקה	50	זכויות
30	הוצאות רכב	15	תוכנות
15	שכר טרחת עו"ד	70	ספקים
6	עמלות בנק	35	זכאים שונים
20	הפסד מירידת ערך	100	הלוואות לזמן קצר
25	דמי ניהול	200	הלוואות לזמן ארוך
280	עודפים (יתרת רווח)	150	הון מניות

נדרש:

- א. מיינו כל חשבון לאחת מחמש הקבוצות: נכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות, הוצאות.
- ב. חשבו את סך הנכסים, סך ההתחייבויות, סך ההכנסות וסך ההוצאות, ואת הרווח הנקי לשנת 2024.
- ג. חשבו את סך ההון העצמי, והראו שסך הנכסים שווה לסך ההתחייבויות וההון העצמי.
- ד. הסבירו במשפט אחד: מדוע יתרה חיובית בעו"ש הבנק היא נכס ולא הון עצמי? מדוע "הפסד מירידת ערך" נחשב להוצאה?

תרגיל 1.11: חברת "הנקניקיה הגדולה" בע"מ: מושגי יסוד

רו"ח ורד פראג', מנהל חברת "הנקניקיה הגדולה" בע"מ, מבקש להתאים כל תיאור שלהלן לשם החשבון המתאים בספרי החברה. שמות החשבונות:

מלאי	לקוחות	חייבים	ספקים
זכאים	רכוש קבוע	נדל"ן להשקעה	פטנט
זכיון	הון מניות	עודפים	

- 1) נקניקיות ארוזות שהחברה מחזיקה כדי למכור אותן בחנויות.
- 2) החוב של רשת קיוסקים שרכשה נקניקיות מהחברה באשראי.
- 3) החזר מס שרשות המסים חייבת לחברה.
- 4) הסכום שהחברה חייבת לספק הבשר על קניות שכבר ביצעה.
- 5) ארנונה לעירייה שהגיע מועד תשלומה ועדיין לא שולמה.
- 6) תנור עישון שישרת את החברה שנים רבות.
- 7) בניין שהחברה משכירה לצד שלישי.
- 8) ידע ייחודי להכנת נקניק, שרשמה החברה ורק לה הזכות להשתמש בו.
- 9) הזכות להפעיל דוכנים בשם מותג של רשת מוכרת.
- 10) הכסף שהבעלים השקיעו בחברה תמורת מניות.
- 11) סך הרווחים שהצטברו בחברה מיום הקמתה.

נדרש:

- א. התאימו כל תיאור לשם חשבון אחד, ללא חזרות.
- ב. הסבירו במשפט אחד מדוע המלאי הוא נכס.
- ג. מה ההבדל בין "לקוחות" לבין "חייבים"? באיזו קבוצה נכללים שניהם?
- ד. הבעלים הכניסו כסף לחברה, ובכל זאת "הון מניות" אינו התחייבות. מדוע?

תרגיל 1.12: חברת "נקניקיות הגליל" בע"מ: ספקים, תשלומים והוצאות

חברת "נקניקיות הגליל" בע"מ רוכשת שירותים מארבעה ספקים. רו"ח גל בלומנפלד, מנהלת הכספים של החברה, מסרה נתונים על שווי השירותים שנצרכו מכל ספק בשנת 2024 ועל הסכומים ששולמו לו במזומן באותה שנה (בש"ח). בתחילת השנה לא היה חוב לאף ספק.

הספק	שווי שירות שנצרך	מזומן ששולם
אריזה	100,000	80,000
משלוחים	150,000	130,000
חשמל	60,000	45,000
ניקיון	90,000	90,000

נדרש:

- א. מהי ההוצאה שתוצג בדוח רווח והפסד בגין כל ספק, ומהי סך ההוצאות?
- ב. מהי יתרת הספקים בתום 2024 בגין כל ספק, ומהי היתרה הכוללת?
- ג. באיזו קבוצה במשוואה החשבונאית מופיעה יתרת הספקים? הסבירו מדוע היא אינה ההוצאה.

תרגיל בסגנון בחינה 1.13: חברת "נקניקיות הנדסיות" בע"מ: מיון והמשוואה החשבונאית

רו"ח אלון זילברמן, מנהל הכספים של חברת "נקניקיות הנדסיות" בע"מ, מסר את היתרות שלהלן ליום 31.12.2024 ולשנת 2024, באלפי ש"ח. זוהי חברה מסחרית, ועלות המכירות נתונה. בתום השנה לא נותר מלאי. יתרת העודפים ליום 31.12.2024 אינה נתונה.

סכום	חשבון	סכום	חשבון
900	מכירות	12	קופת מזומנים
60	הכנסות משירות	48	עו"ש בנק
10	הכנסות ריבית	30	שיקים לקבל
480	עלות המכירות	140	לקוחות
220	הוצאות שכר	20	חייבים
90	שכר דירה	40	פקדון בבנק לזמן קצר
40	הוצאות חשמל	400	מכונות
20	הוצאות ריבית	90	כלי רכב
5	עמלות בנק	70	פטנט
25	הוצאות פרסום	30	מותג
25	משיכת יתר	90	ספקים
50	הלוואה לזמן קצר	35	זכאים
200	הלוואה לזמן ארוך	15	שיקים לפירעון
?	עודפים 31.12.2024	150	הון מניות

נדרש:

- א. מיינו את החשבונות לנכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות והוצאות.
- ב. אין מס. חשבו את יתרת העודפים ליום 31.12.2024 בהסתמך על נתוני הטבלה בלבד.
- ג. חשבו את הרווח הנקי לשנת 2024 ואת סך ההון העצמי ליום 31.12.2024.

שיעור 2 מתוך 13

עלות המכר, רווח גולמי ומבנה הדוחות הכספיים

מכירות נטו, קניות נטו, עלות המכר, דוח רווח והפסד, הדוח על המצב הכספי וחילוץ עודפים

מה מתרגלים בשיעור

- מכירות נטו, קניות נטו, עלות המכר = מלאי פתיחה + קניות נטו פחות מלאי סגירה, ורווח גולמי
 - מבנה דוח רווח והפסד ומבנה הדוח על המצב הכספי
 - סיווג יתרות, חילוץ עודפים: נכסים = התחייבויות + הון פתיחה + הכנסות פחות הוצאות, ועריכת דוחות מלאים
 - רכיבי המכירות ועלות המכר: הנחות מזומן והובלה ללקוחות, באיזה סעיף הן מופיעות בדוח
 - ביאורים: מכירות, לקוחות, רכוש קבוע ופחת נצבר, אשראי וספקים
 - סיווג פריטי הכנסה והוצאה לסעיפי דוח רווח והפסד
- חומר מקביל:** Course Notes, לשוניות ההרצאה, הביאורים, יונית והתרגול הנוסף של שיעור 2. חוברת הקורס, תרגילים 6 עד 12 בנושא הדוחות הכספיים.

תרגיל 2.1: חברת "הנקניקיה המהירה" בע"מ: מכירות נטו, קניות נטו ורווח גולמי

חברת "הנקניקיה המהירה" בע"מ (להלן: "החברה") מייבאת נקניקיות ומשווקת אותן לחנויות ברחבי הארץ. רו"ח אביב רופל, מנהל הכספים, מסר את הנתונים שלהלן לשנת 2024 (בש"ח). ייתכן שחלק מהנתונים אינם נדרשים לחישוב.

סעיף	סכום	סעיף	סכום
מכירות ברוטו	1,500,000	קניות ברוטו	900,000
החזרות מלקוחות	60,000	הובלה למחסן	35,000
הנחות מסחריות ללקוחות	40,000	החזרות לספקים	25,000
הנחות מזומן ללקוחות	15,000	הנחות מסחריות מספקים	30,000
הובלה ללקוחות	22,000	הנחות מזומן מספקים	10,000
רווח הון ממכירת מבנה ההנהלה	150,000	מלאי פתיחה	120,000
		מלאי סגירה	140,000

נדרש:

- א. חשבו את המכירות נטו ואת הקניות נטו.
- ב. חשבו את עלות המכר ואת הרווח הגולמי.
- ג. לאילו סעיפים בדוח רווח והפסד שייכים הנחות המזומן (ללקוחות ומספקים), ההובלה ללקוחות ורווח ההון? הסבירו מדוע הם אינם משפיעים על הרווח הגולמי.

תרגיל 2.2: חברת "נקניקי הפינה" בע"מ: עריכת דוח רווח והפסד

להלן נתונים מספרי חברת "נקניקי הפינה" בע"מ, בבעלות ד"ר שי צבאן, לשנה שנסתיימה ב-31.12.2024 (באלפי ש"ח). אין מסים על ההכנסה.

סעיף	סכום	סעיף	סכום
מכירות ברוטו	2,000	שכר עובדי הנהלה	200
החזרות מלקוחות	100	שכר דירה למשרדים	70
הנחות מסחריות ללקוחות	60	הוצאות חשמל במשרדים	40
מלאי פתיחה	150	רווח הון ממכירת ציוד	15
קניות ברוטו	1,100	הוצאות ריבית	55
הובלה למחסן	40	הכנסות ריבית	20
הנחות מסחריות מספקים	30	שכר עובדי מכירות	120
מלאי סגירה	210	הוצאות פרסום	80
עמלות סוכני מכירות	45		

נדרש:

- א. ערכו דוח רווח והפסד מלא לשנה שנסתיימה ב-31.12.2024, במבנה המקובל: מכירות נטו, עלות המכר, רווח גולמי, הוצאות מכירה ושיווק, הוצאות הנהלה וכלליות, הוצאות אחרות, רווח תפעולי, הוצאות והכנסות מימון ורווח נקי. אל תכללו שורות שסכומן אפס.
- ב. מהו הרווח התפעולי? באיזה סעיף בדוח הוצג רווח ההון, ומדוע הוא אינו חלק מהמכירות?
- ג. הציגו ביאור להרכב הוצאות המכירה והשיווק ולהרכב הוצאות ההנהלה והכלליות: פירוט הרכיבים וסכום כל סעיף.

תרגיל 2.3: חברת "מעשנת הגליל" בע"מ: חילוץ עודפים ועריכת הדוח על המצב הכספי

להלן יתרות מספרי חברת "מעשנת הגליל" בע"מ ליום 31.12.2024 (באלפי ש"ח). יתרת העודפים לא נמצאה.

סכום	חשבון	סכום	חשבון
80	אשראי בנקאי לזמן קצר	120	מזומן
250	ספקים	400	לקוחות (ברוטו)
40	שיקים לפירעון	50	שיקים לקבל
90	זכאים אחרים	20	הלח"מ
300	הלוואה מהבנק לזמן ארוך	30	חייבים
200	הון מניות	210	מלאי
100	פרמיה על מניות	900	רכוש קבוע (עלות)
?	עודפים	300	פחת נצבר
		60	פטנטים

נדרש:

- א. חשבו את יתרת העודפים, בהסתמך על נתוני הטבלה בלבד.
- ב. ערכו את הדוח על המצב הכספי (המאזן) ליום 31.12.2024, כשהנכסים וההתחייבויות מחולקים לשוטפים ולא שוטפים.
- ג. מהו סעיף הלקוחות כפי שיוצג במאזן, ומה הרכבו?

תרגיל 2.4: חברת "סוכנות הנקניק" בע"מ: סיווג יתרות ועריכת דוחות

חברת "סוכנות הנקניק" בע"מ היא חברה מסחרית המשווקת נקניקים לפי הזמנות מראש. היא אינה מחזיקה מלאי, ולכן עלות המכירות נתונה. רו"ח גל בלומנפלד, מנהלת הכספים, מסרה את היתרות שלהלן, כולן ליום 31.12.2024 או לשנה שנסתיימה בו (בש"ח). אין מסים, ובשנה לא הונפקו מניות ולא חולק דיבידנד. הוצאות הרכב שייכות להנהלה וכלליות.

סכום	חשבון	סכום	חשבון
35,000	הוצאות פרסום	30,000	קופה, סניף מכירות
20,000	עמלות סוכני מכירות	45,000	קופה, הנהלה
95,000	שכר עובדי מכירות	25,000	לקוחות
14,000	הוצאות טלפון	9,000	שיקים לקבל
38,000	הוצאות חשמל	90,000	מחשבים
26,000	הוצאות רכב	1,100,000	ציוד
140,000	שכר עובדי הנהלה	250,000	פחת נצבר ציוד
12,000	הוצאות ארנונה	120,000	ריהוט משרד המנכ"ל
14,000	הוצאות ריבית	80,000	פטנטים
2,000	עמלות בנק	60,000	זכיונות
1,000,000	מכירות	90,000	הלוואות לזמן קצר
560,000	עלות המכירות	35,000	משיכת יתר
18,000	הכנסות ריבית	80,000	ספקים
12,000	רווח הון ממכירת רכוש קבוע	6,000	שיקים לפירעון
300,000	הון מניות	29,000	זכאים אחרים
?	עודפים 1.1.2024	150,000	הלוואות לזמן ארוך

נדרש:

- מיינו את הכרטיסים לנכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות והוצאות. לגבי הכנסות והוצאות ציינו גם את הסעיף בדוח רווח והפסד.
- חלצו את העודפים ליום 1.1.2024.
- ערכו את דוח רווח והפסד לשנת 2024 ואת הדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2024.
- חשבו את ההון העצמי ליום 31.12.2024 בשתי דרכים: לפי ההפרש בין סך הנכסים לסך ההתחייבויות, ולפי ההון בתחילת השנה בתוספת הרווח הנקי.

תרגיל 2.5: חברת "קרקעות בחבל" בע"מ: חילוץ עודפים פתיחה

בחברת "קרקעות בחבל" בע"מ ידועים הנתונים הבאים לשנת 2025 (באלפי ש"ח): סך הנכסים ב-31.12.2025 הוא 2,300, סך ההתחייבויות באותו תאריך הוא 1,150, והון המניות הוא 400 (ללא שינוי במהלך השנה). אין סעיפי הון אחרים. סך ההכנסות בשנה הוא 1,800 וסך ההוצאות, כולל עלות המכר, הוא 1,550. במהלך השנה לא הונפקו מניות ולא חולק דיבידנד.

נדרש:

- מהו הרווח הנקי של החברה לשנת 2025?
- מהו ההון העצמי הכולל ליום 31.12.2025?
- מהי יתרת העודפים ליום 1.1.2025 ומהי יתרתם ליום 31.12.2025?
- בדקו שההון העצמי ליום 1.1.2025, בתוספת הרווח הנקי, שווה להון העצמי ליום 31.12.2025.

תרגיל 2.6: חברת "מעדני הצפון" בע"מ: מכירות ועלות המכר לפי רכיבים

ד"ר שי צבאן מנהל את חברת "מעדני הצפון" בע"מ, המשווקת נקניקים ומעדנים. להלן נתונים מספרי החברה לשנת 2024 (בש"ח):

סעיף	סכום	סעיף	סכום
מכירות ברוטו	1,000,000	מלאי פתיחה	30,000
החזרות לספקים	25,000	מלאי סגירה	36,000
קניות	400,000	הובלה למחסן	20,000
הנחות מסחריות מספקים	16,000	הובלה ללקוחות	12,000
הנחות מזומן ללקוחות	14,000	הנחות מזומן מספקים	15,000
הנחות מסחריות ללקוחות	11,000		

נדרש:

- סווגו כל נתון לאחד מאלה: רכיב של מכירות נטו, רכיב של עלות המכר, או נתון שאינו שייך לאף אחד מהם. לגבי נתון כזה ציינו לאיזה סעיף בדוח רווח והפסד הוא שייך.
- חשבו את המכירות נטו, את הקניות נטו, את עלות המכר ואת הרווח הגולמי.

תרגיל 2.7: חברת "סיטונאות הנקניק" בע"מ: איפה זה מופיע?

להלן אירועים שהתרחשו בחברת "סיטונאות הנקניק" בע"מ, שמנהלת הכספים שלה היא רו"ח גל בלומנפלד. הסכומים בש"ח.

מספר	האירוע
1	הנחת מזומן בסך 6,000 שהתקבלה מספק בעקבות תשלום מוקדם.
2	הנחת מזומן בסך 9,000 שניתנה ללקוח בעקבות תשלום מוקדם.
3	הנחה מסחרית בסך 14,000 שהתקבלה מספק על קניית כמות גדולה.
4	הנחה מסחרית בסך 5,000 שניתנה ללקוח על הזמנה גדולה.
5	עלות משלוח סחורה ללקוחות בסך 11,000.
6	עלות הובלת סחורה שנקנתה מהמחסן של הספק למחסן החברה בסך 16,000.
7	סחורה בסך 7,000 שהוחזרה לספק בגלל פגם.
8	סחורה בסך 8,000 שהלקוח החזיר לחברה בגלל פגם.

נדרש:

- לגבי כל אירוע: האם הוא מוצג כחלק מהמכירות נטו, כחלק מהקניות נטו, כהוצאות מכירה ושיווק, כהוצאות מימון או כהכנסות מימון?
- לגבי כל אירוע: האם הוא משפיע על הרווח הגולמי? אם כן, האם הוא מגדיל אותו או מקטין אותו?

תרגיל 2.8: חברת "תנורי הכרמל" בע"מ: ביאורים לדוחות הכספיים

חברת "תנורי הכרמל" בע"מ מייצרת תנורי עישון. רו"ח ולא סאיג, מנהל הכספים, מכין ביאורים (פירוטים) לסעיפי הדוחות הכספיים. להלן נתונים לשנת 2024 וליום 31.12.2024 (בש"ח):

סעיף	סכום	סעיף	סכום
מכירות ברוטו	640,000	תנורי עישון (עלות)	800,000
החזרות מלקוחות	40,000	פחת נצבר תנורי עישון	200,000
הנחות מסחריות ללקוחות	20,000	מכונת אריזה (עלות)	500,000
לקוחות	300,000	פחת נצבר מכונת אריזה	150,000
שיקים לקבל	60,000	כלי רכב (עלות)	300,000
הלח"מ	24,000	פחת נצבר כלי רכב	100,000
ספקים	210,000	הלוואות לזמן קצר	90,000
שיקים לפירעון	40,000	משיכת יתר	35,000

נדרש:

- הציגו את ביאור המכירות: מכירות ברוטו, הניכויים ומכירות נטו.
- הציגו את סעיף הלקוחות כפי שיוצג בדוח על המצב הכספי, עם הרכבו.
- הציגו את ביאור הרכוש הקבוע בטבלה: לכל פריט עלות, פחת נצבר וערך נטו, ובשורת סיכום.
- חשבו את האשראי לזמן קצר ואת הספקים כפי שיוצגו בדוח על המצב הכספי. מדוע מאחדים בכל סעיף שני חשבונות?

תרגיל 2.9: חברת "אביב מכונות מילוי" בע"מ: פחת נצבר והוצאות פחת

חברת "אביב מכונות מילוי" בע"מ מייצרת מכונות מילוי נקניקיות. להלן נתוני הרכוש הקבוע של החברה ליום 31.12.2024 ולשנת 2024 (בש"ח):

פריט	עלות	פחת נצבר ליום 31.12.2024	הוצאות פחת לשנת 2024
תנורי עישון	600,000	210,000	60,000
מכונת אריזה	400,000	120,000	40,000
כלי רכב	250,000	80,000	50,000

בנוסף ידועים הנתונים הבאים לשנת 2024: מלאי פתיחה 35,000, קניות 260,000, הנחות מסחריות מספקים 15,000 ומלאי סגירה 40,000. לא היו עלויות הובלה למחסן ולא היו החזרות לספקים.

נדרש:

- באיזו קבוצה (נכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות או הוצאות) נכלל כל אחד מהסעיפים: עלות, פחת נצבר והוצאות פחת? באיזה סימן, חיובי או שלילי?
- חשבו את הרכוש הקבוע כפי שיוצג בדוח על המצב הכספי.
- באיזה סעיף בדוח רווח והפסד יוצגו הוצאות הפחת, אלא אם נאמר אחרת? מה ההבדל בין הוצאות הפחת לבין הפחת הנצבר?
- חשבו את עלות המכר של החברה.

תרגיל 2.10: חברת "נקניקי העמק" בע"מ: לאיזה סעיף שייך כל פריט?

להלן פריטי הכנסה והוצאה של חברת "נקניקי העמק" בע"מ, שמנהלת הכספים שלה היא רו"ח גל בלומנפלד:

עמלת סוכן מכירות	שכר מנכ"ל החברה	פרסום בשילוט חוצות
ריבית על הלוואה בנקאית	הוצאות ארנונה	שכר דירה למשרדי ההנהלה
הנחת מזומן ללקוח	שכר מנהלי מכירות	הוצאות חשמל במשרדי ההנהלה
הנחת מזומן מספק	קניות סחורה למכירה	הכנסות ריבית
רווח הון ממכירת רכב המנכ"ל	הנחה מסחרית ללקוח	הובלה ללקוחות
הובלת סחורה למחסן	הוצאות פחת ציוד משרדי	עמלות בנק
החזרות מלקוחות	הנחה מסחרית מספק	מלאי פתיחה
הכנסות מדמי שכירות	הכנסה חד פעמית מייעוץ	שכר דירה

נדרש:

- א.** מיינו כל פריט לאחד הסעיפים: מכירות נטו, עלות המכר, מכירה ושיווק, הנהלה וכלליות, הכנסות או הוצאות אחרות, הוצאות מימון, הכנסות מימון.
- ב.** אילו מהסעיפים נכללים ברווח הגולמי, ואילו נכללים ברווח התפעולי?
- ג.** אילו מהפריטים ברשימה מקטינים את הסעיף שאליו הם שייכים (מופיעים בסימן שלילי)?
- ד.** מה ההבדל בין "שכר דירה" לבין "הכנסות מדמי שכירות" מבחינת סיווגם?

תרגיל בסגנון בחינה 2.11: חברת "מעדני אביב" בע"מ: דוחות כספיים מלאים וחילוף עודפים

רו"ח אביב רופל הוא הבעלים של חברת "מעדני אביב" בע"מ, חברה מסחרית המשווקת נקניקים. להלן יתרות מספרי החברה, כולן ליום 31.12.2024 או לשנה שנסתיימה בו (באלפי ש"ח). אין מסים, ובשנה לא הונפקו מניות ולא חולק דיבידנד. מלאי הסגירה מופיע בטבלה פעם אחת, והוא משפיע הן על המאזן והן על עלות המכר. הוצאות הפחת, החשמל והטלפון שייכות להנהלה וכלליות.

חשבון	סכום	חשבון	סכום
קופה	40	מכירות ברוטו	2,600
עו"ש בנק	100	החזרות מלקוחות	80
שיקים לקבל	70	הנחות מסחריות ללקוחות	40
לקוחות	310	הנחות מזומן ללקוחות	25
חייבים	90	מלאי פתיחה 1.1	120
פקדון לזמן קצר	120	קניות ברוטו	1,300
פקדון לזמן ארוך	150	הובלה למחסן	50
מלאי סגירה 31.12	140	החזרות לספקים	30
ציוד ייצור	1,000	הנחות מסחריות מספקים	20
פחת נצבר ציוד ייצור	200	הנחות מזומן מספקים	15
פטנטים	100	הובלה ללקוחות	60
שיקים לפירעון	50	הוצאות פרסום	70
ספקים	210	שכר עובדי מכירות	150
זכאים	80	שכר עובדי הנהלה	300
הלוואה לזמן קצר	120	הוצאות חשמל וטלפון	85
משיכת יתר	45	הוצאות פחת	90
הלוואה לזמן ארוך	300	רווח הון ממכירת רכב	35
הון מניות	400	הוצאות ריבית	40
פרמיה על מניות	100	הכנסות ריבית	15
עודפים 1.1.2024	?	קרנות הון	20

נדרש:

- א. חלצו את העודפים ליום 1.1.2024.
- ב. חשבו את המכירות נטו, את הקניות נטו ואת עלות המכר.
- ג. ערכו את דוח רווח והפסד לשנה שנסתיימה ב-31.12.2024 במבנה המקובל. אל תכללו שורות ששכומן אפס.
- ד. ערכו את הדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2024, כשהנכסים וההתחייבויות מחולקים לשוטפים ולא שוטפים.

תרגיל בסגנון בחינה 2.12: חברת "קנקני הים" בע"מ: רווח גולמי, רווח נקי ועודפים

להלן נתונים מספרי חברת "קנקני הים" בע"מ, בבעלות רו"ח אלון זילברמן, כולם נכונים ליום 31.12.2025 או לשנה שנסתיימה בו, באלפי ש"ח. אין לחברה מסים, ולא חולק דיבידנד במהלך השנה. מלאי הסגירה מופיע בטבלה פעם אחת, והוא משפיע הן על המאזן והן על עלות המכר.

סכום	חשבון	סכום	חשבון
1,400	מכירות ברוטו	90	מזומן
50	החזרות מלקוחות	210	לקוחות
30	הנחות מסחריות ללקוחות	130	מלאי סגירה
100	מלאי פתיחה	500	רכוש קבוע נטו
800	קניות ברוטו	120	ספקים
20	הובלה למחסן	250	הלוואה לזמן ארוך
25	הנחות מסחריות מספקים	200	הון מניות
190	הוצאות שכר	?	עודפים 1.1.2025
30	הוצאות ריבית	60	הוצאות פרסום

נדרש:

- חשבו את המכירות נטו, הקניות נטו, עלות המכר והרווח הגולמי.
- חשבו את הרווח הנקי לשנת 2025.
- חלצו את העודפים ליום 1.1.2025 ואת העודפים ליום 31.12.2025.

שיעור 3 מתוך 13

פקודות יומן, כרטיסי חשבון ומאזן בוחן

איך מתרגמים אירוע עסקי לשפה של חובה וזכות

מה מתרגלים בשיעור

- חיזוק: מכירות נטו, קניות נטו, עלות המכר ורווח גולמי (כפי שבגיליון השיעור)
 - מטבלת השפעות (נכסים, התחייבויות והון) אל פקודות יומן: טבלת ההמרה לחובה וזכות, תמיד חובה = זכות
 - הנפקת מניות, הלוואות, ריבית שנצברה ושולמה, פקדון לזמן קצר ודיבידנד שהוכרז
 - רישום ישיר של פקודות יומן: רכישת סחורה ורכוש קבוע, שירותים ומכירות במזומן, בשיקים ובהקפה
 - כרטיסי חשבון (חשבונות T) ומאזן בוחן תלת טורי
- חומר מקביל:** Course Notes, לשוניות ההרצאה והתרגול הנוסף של שיעור 3 (כולל הרווח הגולמי, פקודות יומן, כרטיסי חשבון ומאזן בוחן תלת טורי).

תרגיל 3.1: חברת "בשר ונקניק מהכפר": מכירות נטו ועד הרווח הגולמי

להלן נתונים מספרי חברת "בשר ונקניק מהכפר" בע"מ לשנת 2024 (בש"ח):

חשבון	סכום	חשבון	סכום
מכירות ברוטו	300,000	קניות ברוטו	80,000
הנחות מסחריות ללקוחות	10,000	הובלה למחסן	6,000
החזרות מלקוחות	14,000	החזרות לספקים	4,000
הנחות מזומן ללקוחות	4,000	הנחות מסחריות מספקים	2,000
הובלה ללקוחות	5,000	הנחות מזומן מספקים	3,000
מלאי פתיחה	20,000	מלאי סגירה	25,000
ספקים	9,000		

נדרש:

- חשבו את המכירות נטו ואת הקניות נטו.
- חשבו את עלות המכר ואת הרווח הגולמי.
- אילו מהנתונים בטבלה אינם נכללים בחישוב הרווח הגולמי? מהו הסיווג של הנחות המזומן?
- בחברה אחרת מלאי הפתיחה הוא 40,000 ש"ח, הקניות נטו 150,000 ש"ח ומלאי הסגירה 55,000 ש"ח. מהי עלות המלאי שיצא למכירה במהלך השנה?

תרגיל 3.2: חברת "תנורי העשן": מטבלת השפעות לפקודות יומן

חברת "תנורי העשן" בע"מ, שחשבונוטיה מנוהלים בידי רו"ח אביב רופל, הוקמה ב-1.1.2025. להלן האירועים של השנה הראשונה:

- (1) הונפקו 25,000 מניות בנות 4 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-100,000 ש"ח במזומן.
- (2) נטלה הלוואה בסך 60,000 ש"ח לחמש שנים, שתיפרע בתשלום אחד, קרן וריבית, בתום התקופה.
- (3) הריבית שנצברה על ההלוואה מאירוע 2 עד סוף השנה, וטרם שולמה, היא 2,400 ש"ח.
- (4) ניתנו שירותים בסך 50,000 ש"ח. סכום של 35,000 ש"ח התקבל במזומן, והיתרה תתקבל בשנה הבאה.
- (5) שולמו הוצאות חשמל בסך 6,000 ש"ח.
- (6) שולמו הוצאות תפעוליות בסך 14,000 ש"ח.
- (7) הופקדו 20,000 ש"ח בפקדון בנקאי לזמן קצר.
- (8) הפקדון מאירוע 7 נפרע, והחברה קיבלה 20,800 ש"ח (קרן וריבית יחד).
- (9) הוכרז דיבידנד בסך 8,000 ש"ח, שישולם בשנה הבאה.

אירוע	מזומן	לקוחות	פקדון לז"ק	הלוואה	ריבית לשלם	דיבידנד לשלם	הון מניות	הכנסות	הוצאות	עודפים
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										

נדרש:

- א. השלימו את הטבלה: ציינו בכל תא את השינוי (סימן פלוס או מינוס). הוצאות מסומנות במינוס.
- ב. בדקו שבכל שורה סך השינוי בנכסים שווה לסך השינוי בהתחייבויות ובהון.
- ג. הפכו כל שורה לפקודת יומן.

תרגיל 3.3: חברת "בריות עמק": טבלת ההמרה לחובה וזכות

חברת "בריות עמק" בע"מ מפעילה מתחם בריכות. להלן אירועים שהתרחשו בה:

- (1) נפרעה הלוואה בסך 40,000 ש"ח מהער"ש.
- (2) ניתנו שירותים בסך 25,000 ש"ח, והסכום התקבל במזומן.
- (3) נרכשה מכונה בסך 60,000 ש"ח, שתשולם לספק בשנה הבאה.
- (4) הוכרז דיבידנד בסך 30,000 ש"ח, שישולם בשנה הבאה.
- (5) בוצעה מכירה באשראי בסך 50,000 ש"ח.
- (6) הונפקו מניות בסך 100,000 ש"ח במזומן.

הוצאות	הכנסות	הון עצמי	התחייבויות	נכסים	
					עלייה
					ירידה

נדרש:

- א. השלימו בטבלה: האם עלייה וירידה בכל סוג חשבון נרשמות בחובה או בזכות?
- ב. רשמו פקודת יומן לכל אחד מהאירועים.
- ג. הסבירו במשפט אחד מדוע הוצאות נרשמות בחובה, אף על פי שהן מקטינות את ההון העצמי.

תרגיל 3.4: חברת "אריזות סאיג": בניית טבלת השפעות

חברת "אריזות סאיג" בע"מ, שבבעלות רו"ח ולא סאיג, מייצרת מכונות אריזה לנקניקיות. החברה הוקמה ב-2025. 1.1. להלן האירועים של השנה הראשונה:

- (1) הונפקו 40,000 מניות בנות 4 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-160,000 ש"ח.
- (2) החברה סיפקה שירותי התקנה ללקוחות בשווי 240,000 ש"ח. מחצית הסכום התקבלה במזומן, רבע בשיק דחוי, והיתרה תתקבל בשנה הבאה.
- (3) החברה נטלה הלוואה בסך 300,000 ש"ח שתיפרע בעוד שלוש שנים.
- (4) שולמה ריבית תקופתית על ההלוואה מאירוע 3, בסך 24,000 ש"ח.
- (5) החברה צרכה שירותי עבודה בשווי 70,000 ש"ח, ושילמה עד סוף השנה רק 45,000 ש"ח.

הדרכה: התחילו בתיעוד האירועים בטבלה.

אירוע	מזומן	לקוחות	שיקים לקבל	הלוואה	שכר לשלם	הון מניות	הכנסות	הוצאות
1								
2								
3								
4								
5								

נדרש:

- א. השלימו את הטבלה, ואחר כך רשמו פקודת יומן לכל אירוע.
- ב. באירוע 2, מדוע ההכנסה נרשמת בסך 240,000 ש"ח ולא בסכום המזומן שהתקבל? ומה מבטאים הרבע שהתקבל בשיק דחוי והיתרה שטרם התקבלה?
- ג. באירוע 5, מהם סכום ההוצאה וסכום ההתחייבות, ומדוע הם שונים?
- ד. באירועים 1 ו-3 המזומן גדל. מהו מקור המזומן בכל אחד מהם, ומדוע האחד נרשם בהון העצמי והשני בהתחייבות?

תרגיל 3.5: חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": מניות, הלוואה ודיבידנד

להלן אירועים שהתרחשו בחברת "שי צבאן ייצור נקניקים" בע"מ, שהוקמה ב-1.1.2024:

- (1) ב-1.2.2024 הונפקו 20,000 מניות בנות 5 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-100,000 ש"ח במזומן.
- (2) ב-1.3.2024 נטלה החברה הלוואה בסך 80,000 ש"ח לחמש שנים. קרן וריבית ייפרעו בתשלום אחד בתום התקופה.
- (3) ב-15.3.2024 הכריזה החברה על דיבידנד בסך 12,000 ש"ח לבעלי המניות. הדיבידנד ישולם בשנה הבאה.

נדרש:

- א. רשמו פקודת יומן לכל אחד מהאירועים.
- ב. איזה מהאירועים מקטין את ההון העצמי של החברה? מדוע נרשם הדיבידנד בחובה בעודפים, ומדוע נוצרת התחייבות?

תרגיל 3.6: חברת "נקניקיות הגליל": הלוואות וריבית

חברת "נקניקיות הגליל" בע"מ, שמנהל הכספים שלה הוא רו"ח אביב רופל, הוקמה ב-1.1.2023. להלן אירועים שהתרחשו בחברה במהלך 2023:

- (1) ב-1.4.2023 נטלה החברה הלוואה לזמן ארוך בסך 500,000 ש"ח לשלוש שנים. הכסף התקבל בעו"ש.
- (2) ב-30.6.2023 שולמה ריבית תקופתית על ההלוואה בסך 20,000 ש"ח.
- (3) ב-1.9.2023 נטלה החברה הלוואה לזמן קצר בסך 60,000 ש"ח.
- (4) ב-1.11.2023 הוחזרו 100,000 ש"ח מתוך ההלוואה לזמן ארוך.
- (5) ב-31.12.2023 התברר שנצברה ריבית בסך 15,000 ש"ח על ההלוואות, וטרם שולמה.

נדרש:

- א. רשמו פקודת יומן לכל אחד מהאירועים.
- ב. מהי יתרת ההלוואה לזמן ארוך בסוף השנה, ומהי יתרת הריבית לשלם?
- ג. מדוע ריבית שנצברה וטרם שולמה נרשמת כהוצאה וגם כהתחייבות?

תרגיל 3.7: חברת "סיטונאות הנקניק": פקדון לזמן קצר ודיבידנד

חברת "סיטונאות הנקניק" בע"מ שייכת לשני בעלי מניות, ד"ר שי צבאן ורו"ח ולא סאיג. להלן אירועים שהתרחשו בשנת 2025:

- ב-2025.1.3 הפקידה החברה 90,000 ש"ח בפקדון בנקאי לזמן קצר.
- ב-2025.6.30 הכריזה החברה על דיבידנד בסך 60,000 ש"ח לבעלי המניות. הדיבידנד ישולם בשנה הבאה.
- ב-2025.9.1 נפרע הפקדון, והחברה קיבלה 92,700 ש"ח (קרן וריבית יחד).

נדרש:

- א. רשמו פקודות יומן לכל אחד מהאירועים.
- ב. מדוע הכרזה על דיבידנד אינה משנה את יתרת המזומן, ומה נרשם בה במקום?
- ג. מהו סכום הריבית שהחברה הכירה בגין הפקדון, באיזה חשבון הוא נרשם ובאיזה צד (חובה או זכות)?

תרגיל 3.8: חברת "נקניקי הכרמל": רישום ישיר של פקודות יומן

חברת "נקניקי הכרמל" בע"מ הוקמה ב-2025.1.1. בשנה זו התרחשו האירועים הבאים. רשמו לכל אירוע את פקודת היומן ישירות, בלי טבלת עזר.

- (1) הונפקו 60,000 מניות בנות 5 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-300,000 ש"ח במזומן.
- (2) נטלה הלוואה ללא ריבית לשש שנים בסך 400,000 ש"ח. הכסף הועבר לעו"ש.
- (3) הוחזרו 50,000 ש"ח מתוך ההלוואה מאירוע 2.
- (4) נקנו בשר ותבלינים לייצור (קניות) בסך 90,000 ש"ח. סכום של 55,000 ש"ח שולם במזומן, והיתרה תשולם לספק בשנה הבאה.
- (5) נרכשה מרו"ח אלון זילברמן מכונת מילוי נקניקיות בסך 240,000 ש"ח. שולמו 60,000 ש"ח במזומן, והיתרה תשולם לספק בשנה הבאה.
- (6) נקנו נקניקיות לעובדי המשרד בסך 800 ש"ח, ושולמו במזומן (הוצאות כיבוד).
- (7) בוצעו מכירות בסך 120,000 ש"ח. סכום של 45,000 ש"ח התקבל במזומן, 15,000 ש"ח בשיק דחוי, והיתרה טרם שולמה.

נדרש:

- א. רשמו את פקודת היומן לכל אחד מהאירועים.
- ב. מדוע מכונת המילוי נרשמת כנכס, ואילו הנקניקיות לעובדים נרשמות כהוצאה?
- ג. חשבו את יתרת המזומן ואת יתרת הספקים לאחר כל האירועים.

תרגיל 3.9: חברת "רוח מערבית": פקודות יומן בסיסיות

חברת "רוח מערבית" בע"מ, שבבעלות ד"ר שי צבאן, הוקמה בתחילת 2024 ועוסקת בהפעלת טורבינות רוח. להלן האירועים שהתרחשו בחברה במהלך השנה הראשונה:

- ב-2024.1.2 הונפקו 30,000 מניות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-30,000 ש"ח, והכסף הופקד בחשבון הבנק.
- ב-2024.1.2 נטלה החברה הלוואה מהבנק בסך 500,000 ש"ח לחמש שנים. הכסף התקבל בחשבון.
- ב-2024.3.10 נרכשו חלקי חילוף בסך 200,000 ש"ח למכירה ללקוחות (קניות). מתוכם 150,000 ש"ח שולמו במזומן, והיתרה תשולם לספק בשנה הבאה.
- ב-2024.4.1 נרכשה מכונה בסך 300,000 ש"ח. סכום של 120,000 ש"ח שולם במזומן, והיתרה תשולם לספק בשנה הבאה.
- במהלך השנה סיפקה החברה שירות בסך 80,000 ש"ח. סכום של 40,000 ש"ח התקבל במזומן, 30,000 ש"ח בשיק דחוי, והיתרה תתקבל בשנה הבאה.
- ב-2024.12.31 התברר שנצברה ריבית על ההלוואה בסך 27,500 ש"ח, שטרם שולמה.

נדרש:

- א. רשמו פקודות יומן מלאות לכל אחד מהאירועים לפי הסדר.
- ב. חשבו את סך החובה ואת סך הזכות בכל הפקודות שרשמתם. האם הם שווים? מדוע?

תרגיל 3.10: חברת "גלגלי ענק": כרטיסי חשבון

חברת "גלגלי ענק" בע"מ, בבעלות רו"ח גל בלומנפלד, מפעילה עגלות נקניקיות. החברה הוקמה ב-2025.1.1. להלן האירועים שהתרחשו בה בחודש ינואר 2025:

- (1) הונפקו 40,000 מניות בנות 5 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-200,000 ש"ח במזומן.
- (2) נקנתה סחורה (קניות) בסך 90,000 ש"ח. סכום של 50,000 ש"ח שולם במזומן, והיתרה טרם שולמה.
- (3) בוצעו מכירות בסך 150,000 ש"ח. סכום של 70,000 ש"ח התקבל במזומן, 20,000 ש"ח בשיק דחוי, והיתרה טרם שולמה.
- (4) שולמו הוצאות שכר בסך 30,000 ש"ח במזומן.
- (5) שולמו הוצאות חשמל בסך 8,000 ש"ח במזומן.
- (6) נרכש ציוד בסך 60,000 ש"ח. סכום של 20,000 ש"ח שולם במזומן, והיתרה תשולם לספק בהמשך.

נדרש:

- א. רשמו פקודות יומן לכל אחד מהאירועים.
- ב. פתחו כרטיסי חשבון (חשבונות T) לחשבונות: מזומן, לקוחות, ספקים, מכירות וקניות. רשמו בהם את התנועות וחשבו את יתרת הסגירה של כל כרטיס.

תרגיל 3.11: חברת "קיוסקי הנקניק": מפקודות יומן למאזן בוחן

חברת "קיוסקי הנקניק" בע"מ היא חברה מסחרית שהוקמה ב-1.1.2025. להלן האירועים של השנה הראשונה:

- (1) הונפקו 150,000 מניות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-150,000 ש"ח.
- (2) נטלה הלוואה לזמן ארוך בסך 80,000 ש"ח.
- (3) שולמו הוצאות ריבית על ההלוואות לזמן ארוך בסך 6,000 ש"ח.
- (4) נעשו קניות מספקים בסך 60,000 ש"ח. מתוכם 20,000 ש"ח שולמו במזומן, והיתרה טרם שולמה.
- (5) בוצעו מכירות ללקוחות בסך 130,000 ש"ח. מתוכן 52,000 ש"ח במזומן, והיתרה באשראי.
- (6) שולמו הוצאות חשמל בסך 9,000 ש"ח.
- (7) שולמו הוצאות פרסום בסך 5,000 ש"ח.
- (8) נרכש מקרר תעשייתי בסך 30,000 ש"ח. שולמו 12,000 ש"ח במזומן, והיתרה באשראי ספקים.
- (9) נטלה הלוואה לזמן קצר בסך 15,000 ש"ח.
- (10) שולמו הוצאות שכר בסך 25,000 ש"ח.

נדרש:

- א. רשמו פקודת יומן לכל אחד מהאירועים. אין צורך בטבלה מרכזת.
- ב. פתחו כרטיס חשבון לכל חשבון שהשתנה, והציגו בו את התנועות ואת יתרת הסגירה.
- ג. הציגו מאזן בוחן תלת טורי. החברה חדשה, ולכן אין יתרות פתיחה.

תרגיל 3.12: חברת "חימום ורד": מאזן בוחן תלת טורי

חברת "חימום ורד" בע"מ, בבעלות רו"ח ורד פראג', מייצרת מכונות חימום נקניקיות. החברה הוקמה ב-2025.1.1. להלן האירועים של השנה הראשונה:

- (1) הונפקו 100,000 מניות בנות 2 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-200,000 ש"ח.
- (2) נטלה הלוואה לזמן ארוך בסך 120,000 ש"ח.
- (3) נעשו קניות מספקים בסך 90,000 ש"ח. מתוכן 30,000 ש"ח שולמו במזומן, והיתרה טרם שולמה.
- (4) בוצעו מכירות בסך 200,000 ש"ח. סכום של 80,000 ש"ח התקבל במזומן, 40,000 ש"ח בשיק דחוי, והיתרה באשראי לקוחות.
- (5) נצרכו שירותי עבודה בשווי 60,000 ש"ח. עד סוף השנה שולמו 45,000 ש"ח בלבד.
- (6) שולמו הוצאות חשמל בסך 12,000 ש"ח.
- (7) נרכשה מכונה בסך 70,000 ש"ח. סכום של 20,000 ש"ח שולם במזומן, והיתרה תשולם לספק בשנה הבאה.
- (8) שולמה ריבית על ההלוואה בסך 9,000 ש"ח.

חשבון	פתיחה חובה	פתיחה זכות	תנועות חובה	תנועות זכות	סגירה חובה	סגירה זכות
מזומן						
שיקים לקבל						
לקוחות						
מכונות						
ספקים						
שכר לשלם						
הלוואה לזמן ארוך						
הון מניות						
מכירות						
קניות						
הוצאות שכר						
הוצאות חשמל						
הוצאות ריבית						
סה"כ						

נדרש:

- א. רשמו פקודת יומן לכל אחד מהאירועים.
- ב. השלימו את מאזן הבוחן התלת טורי, כולל שורת הסיכום. החברה חדשה, ולכן טור הפתיחה נשאר ריק.
- ג. בדקו שסך החובה שווה לסך הזכות בטור התנועות ובטור הסגירה.

תרגיל בסגנון בחינה 3.13: חברת "הנקניק המעופף": פקודות יומן

בחברת "הנקניק המעופף" בע"מ בוצעו אירועים בשנת 2025, כדלקמן:

- ב-1.1.2025 הונפקו 50,000 מניות בנות 3 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-150,000 ש"ח.
- ב-1.1.2025 נטלה החברה הלוואה בסך 200,000 ש"ח לארבע שנים. הקרן והריבית ייפרעו בתשלום אחד בתום השנה הרביעית.
- ב-1.3.2025 נקנתה סחורה למכירה (קניות) מספק בסך 160,000 ש"ח. סכום של 90,000 ש"ח שולם במזומן, והיתרה טרם שולמה.
- ב-1.6.2025 נרכשה מכונת אריזה בסך 240,000 ש"ח. 25% שולמו במזומן, והיתרה תשולם לספק בשנה הבאה.
- ב-31.12.2025 התברר שהריבית שנצברה על ההלוואה, וטרם שולמה, היא 12,000 ש"ח.

נדרש:

רשמו פקודות יומן מלאות לכל האירועים בשאלה.

תרגיל בסגנון בחינה 3.14: חברת "סיטונאות הדרום": פקודות יומן

בחברת "סיטונאות הדרום" בע"מ בוצעו אירועים בשנת 2025, כדלקמן:

- ב-1.1.2025 נטלה החברה הלוואה בסך 60,000 ש"ח לתקופה של שש שנים. ההלוואה נושאת ריבית שנתית של 5%.
- הריבית השנתית על ההלוואה (5% מהקרן) נצברה במשך שנת 2025 ולא שולמה עד 31.12.2025.
- החברה סיפקה שירות בסכום כולל של 90,000 ש"ח. 70% מהתמורה התקבלו במזומן, והיתרה בשיקים לקבל.
- החברה רכשה מחשבים בעלות של 80,000 ש"ח. 30% שולמו במזומן, והיתרה תשולם לספק בשנה הבאה.
- ב-31.12.2025 הוכרז דיבידנד בסך 20,000 ש"ח לבעלי המניות, רו"ח גל בלומנפלד ורו"ח אביב רופל. הדיבידנד ישולם בשנה הבאה.

נדרש:

רשמו פקודות יומן מלאות למתן ביטוי לכל האירועים בשאלה.

שיעור 4 מתוך 13

הכרה בהכנסות וחשבונות חתך

הפער בין המזומן לבין שווי השירות, ואיך מגשרים עליו בפקודת חתך

מה מתרגלים בשיעור

- הנהלת החשבונות רושמת הכנסה לפי מזומן, והדוח הכספי מכיר בהכנסה לפי שווי השירות שסופק
- יתרת חתך מצטברת: מזומן מצטבר לעומת שירות מצטבר
- הכנסות מראש (התחייבות) והכנסות לקבל (נכס)
- פקודת חתך בשני חלקים: איפוס היתרה הקודמת ויצירת היתרה החדשה
- טבלאות שנתיות של מזומן ושירות, כולל שנים בלי תקבולים ושנים שבהן סוג היתרה מתהפך
- ארבעת הרכיבים בכל שאלה: פקודת מזומן, הכנסה סופית בדוח, מהות ההפרש וסיווגו, פקודת חתך

חומר מקביל: Course Notes, לשונית ההרצאה של שיעור 4 (תרגילים 0, 0.1, 1, 1.2, 2 ושתי השאלות הנוספות). חוברת הקורס, תרגילים 13 עד 18 (צד ההכנסות בלבד; צד ההוצאות בשיעור הבא).

תרגיל 4.1: חברת "חימום אלון": ארבע שנים ויתרה שמתהפכת

חברת "חימום אלון" בע"מ, שבבעלות ר"ח אלון זילברמן, מתקינה ומתחזקת מכונות חימום נקניקיות ברשת קיוסקים. החברה התקשרה עם הרשת בהסכם לארבע שנים. בתחילת 2020 לא היו יתרות חתך. להלן סכום המזומן שהתקבל מהרשת בכל שנה ושווי השירות שסיפקה החברה (באלפי ש"ח). סך התקבולים בכל התקופה שווה לסך שווי השירות.

שנה	מזומן שהתקבל	שווי שירות שסופק
2020	150	250
2021	90	140
2022	500	170
2023	160	340

נדרש:

- העתיקו את הטבלה והוסיפו לכל שנה ארבע עמודות: פקודת הנהלת החשבונות (בסיס מזומן), ההכנסה הסופית המדווחת, יתרת החתך (סכום, מהות וסיווג בדוח על המצב הכספי, או "אין יתרה") ופקודת החתך.
- באיזו שנה התהפך סוג היתרה? מה כוללת פקודת החתך באותה שנה?

תרגיל 4.2: חברת "שי צבאן ייעוץ": טבלה עם שורת סיכום

חברת "שי צבאן ייעוץ" בע"מ מספקת שירותי ייעוץ לרשת מעדניות במסגרת הסכם לארבע שנים. להלן שווי השירות שסופק והמזומן שהתקבל בכל שנה (באלפי ש"ח).

שנה	מזומן שהתקבל	שווי שירות שסופק
2020	300	100
2021	150	250
2022	250	320
2023	100	130
סה"כ	800	800

נדרש:

- מהן פקודות היומן שתרשמנה בהנהלת החשבונות של החברה בכל אחת מהשנים (על בסיס מזומן)?
- מהו סכום ההכנסה שיש להציג למשקיע בכל אחת מהשנים?
- מהי פקודת ההתאמה (פקודת החתך) שתירשם בכל שנה?
- מהי יתרת החתך לתום כל אחת מהשנים, ומהי מהותה (הכנסות לקבל או הכנסות מראש)?

תרגיל 4.3: חברת "מקררי הצפון": מהמזומן אל ההכנסה, בארבעה שלבים

חברת "מקררי הצפון" בע"מ מספקת שירותי אחסון בקירור למרכז לוגיסטי אחד. להלן המזומן ששילם המרכז בכל שנה ושווי השירות שסופק לו (באלפי ש"ח). בתחילת 2016 לא היו יתרות חתך.

שנה	מזומן ששולם	שירות שסופק
2016	0	120
2017	500	200
2018	100	150
2019	250	250
2020	40	170

נדרש:

- בנו טבלה ובה לכל שנה: פקודת הנהלת החשבונות על בסיס מזומן, ההכנסה הסופית, יתרת החתך המצטבר (סכום, מהות וסיווג, או "אין יתרה"), ופקודת החתך.
- השלימו: אם המזומן המצטבר גבוה משווי השירות המצטבר, נוצרת יתרה של __, שהיא __ (נכס או התחייבות). אם המזומן המצטבר נמוך משווי השירות המצטבר, נוצרת יתרה של __, שהיא __.
- מדוע בשנת 2019 אין צורך בפקודת חתך? הסבירו במשפט אחד.
- החברה רושמת כל תקבול כהכנסה, בלי לבדוק עד כמה הושלם השירות. באיזה רישום ובאיזה מועד מתוקנת ההכנסה?

תרגיל 4.4: חברת "נקניקי אביב": שנה אחרונה בלי תקבול

חברת "נקניקי אביב" בע"מ מספקת שירותי תחזוקה של ציוד חיתוך לרשת מעדניות אחת, במסגרת חוזה רב שנתי. מנהל הכספים של החברה, רו"ח אביב רופל, מכין את הדיווח השנתי. להלן שווי השירות שסופק בכל שנה והמזומן שהתקבל מהרשת באותה שנה (באלפי ש"ח). בתחילת 2019 לא היו יתרות חתך.

שנה	שווי שירות שסופק	מזומן שהתקבל
2019	100	60
2020	150	200
2021	120	90
2022	80	150
2023	50	0

נדרש:

עבור כל אחת מהשנים 2019 עד 2023:

- מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)? אם לא נרשמה פקודה, ציינו זאת.
- מהו סכום ההכנסה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- מהי מהות ההפרש (הכנסה לקבל או הכנסה מראש), ומה סיווגה בדוח על המצב הכספי (נכס או התחייבות)? אם אין יתרה, ציינו זאת.
- רשמו את פקודת החתך (ההתאמה).

תרגיל 4.5: חברת "נקניקיות הכפר": מספרים קטנים

חברת "נקניקיות הכפר" בע"מ מספקת שירותי הובלה בקירור לחברת מזון אחת. להלן שווי השירות שסופק והמזומן שהתקבל בכל שנה (באלפי ש"ח).

שנה	מזומן שהתקבל	שירות שסופק
2016	12	6
2017	5	9
2018	30	14
2019	4	30
2020	14	6
סה"כ	65	65

נדרש:

עבור כל אחת מהשנים 2016 עד 2020:

- מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- מהו סכום ההכנסה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- מהי יתרת החתך (הכנסות מראש או הכנסות לקבל), ומה סיווגה בדוח על המצב הכספי (נכס או התחייבות)?
- רשמו את פקודת החתך (ההתאמה).

תרגיל 4.6: חברת "קווי אריזה": חוזה רב שנתי

חברת "קווי אריזה" בע"מ מספקת שירותי תחזוקה לקווי אריזה של לקוח אחד, במסגרת חוזה שהסתיים ב-31.12.2024. להלן שווי השירות שסופק והמזומן שהתקבל בכל שנה (בש"ח). בתחילת 2020 לא היו יתרות חתך.

שנה	שווי שירות שסופק	מזומן שהתקבל
2020	60,000	150,000
2021	220,000	100,000
2022	250,000	300,000
2023	130,000	0
2024	140,000	250,000

נדרש: הציגו בטבלה, לכל אחת מהשנים 2020 עד 2024, את: פקודת היומן בהנהלת החשבונות (על בסיס מזומן; אם לא נרשמה פקודה, ציינו זאת), סך ההכנסה השנתית בדוח רווח והפסד, יתרת החתך (שם היתרה, סכומה וסיווגה בדוח על המצב הכספי; אם אין יתרה, ציינו זאת) ופקודת החתך.

תרגיל 4.7: חברת "גל בלומנפלד נקניקים": שנים בלי תקבולים

חברת "גל בלומנפלד נקניקים" בע"מ, בניהולה של רו"ח גל בלומנפלד, מספקת שירותי חיתוך ואריזה של נקניקים ללקוח אחד, לפי הסכם לכמה שנים. בתחילת 2019 לא היו יתרות חתך. להלן שווי השירות שסופק והמזומן שהתקבל בכל שנה (בש"ח).

שנה	שווי שירות שסופק	מזומן שהתקבל
2019	120,000	300,000
2020	300,000	60,000
2021	180,000	0
2022	150,000	500,000
2023	110,000	0

נדרש:

- רשמו את פקודת היומן של כל שנה בהנהלת החשבונות (בסיס מזומן). בשנים שבהן לא התקבל מזומן, ציינו שאין פקודה.
- חשבו את ההכנסה הסופית של כל שנה בדוח רווח והפסד.
- חשבו את יתרת החתך בסוף כל שנה, קבעו את מהותה (הכנסה לקבל או הכנסה מראש) ואת סיווגה בדוח על המצב הכספי. אם אין יתרה, ציינו זאת.
- רשמו את פקודת החתך של כל שנה. באילו שנים התהפך סוג היתרה, ומה כוללת פקודת החתך באותן שנים (איפוס היתרה הקודמת ויצירת היתרה החדשה)?

תרגיל 4.8: חברת "בנייני העמק": תשלום בסוף ההסכם

חברת "בנייני העמק" בע"מ מקימה עבור רשות מקומית פרויקט תשתיות במשך שלוש שנים. לפי ההסכם, הרשות תשלם את מלוא התמורה, 300,000 ש"ח, ב-31.12.2024, ביום סיום הפרויקט. להלן שווי העבודה שבוצעה בכל שנה והמזומן שהתקבל:

שנה	שווי העבודה שבוצעה	מזומן שהתקבל
2022	70,000	0
2023	130,000	0
2024	100,000	300,000

נדרש:

עבור כל אחת מהשנים 2022 עד 2024:

- מה נרשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)? אם לא נרשמה פקודה, ציינו זאת.
- מהי ההכנסה המדווחת בדוח רווח והפסד?
- מהי יתרת החתך בסוף השנה, מהי מהותה ומה סיווגה?
- רשמו את פקודת החתך. הסבירו מדוע בשנת 2024 פקודת החתך מקטינה את ההכנסה.

תרגיל בסגנון בחינה 4.9: חברת "תנורי הבשן": חשבונות חתך בהכנסות

להלן נתונים בדבר שירותי תחזוקה שסיפקה חברת "תנורי הבשן" בע"מ ללקוח אחד בשנים שונות, וסכומי המזומן שהתקבלו בעדם. בתחילת 2022 לא היו יתרות חתך. הסכומים באלפי ש"ח.

שנה	שווי שירות שסופק	מזומן שהתקבל
2022	240	150
2023	120	260
2024	200	130

נדרש:

עבור כל אחת מהשנים 2022, 2023 ו-2024:

- מה יירשם בהנהלת החשבונות בהנחה שהיא מנוהלת על בסיס מזומן בלבד?
- מהו סכום ההכנסה המדווח בדוח רווח והפסד לפי העקרונות החשבונאיים שנלמדו?
- מהי מהות ההפרש ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי (נכס או התחייבות)? אם אין יתרה, ציינו זאת.
- רשמו את פקודת החתך.

שיעור 5 מתוך 13

חשבונות חתך בהוצאות ואירועים מילוליים

הוצאות מראש, הוצאות לשלם, וקביעת ההוצאה והיתרה מתוך סיפור

מה מתרגלים בשיעור

- ארבעת הרכיבים בכל שאלת חתך: פקודת הנהלת חשבונות על בסיס מזומן, ההוצאה המדווחת, מהות ההפרש וסיווגו, פקודת החתך
 - הוצאה היא שווי השירות שנצרך: הוצאות מראש (נכס) והוצאות לשלם (התחייבות)
 - היפוך סוג היתרה משנה לשנה: איפוס היתרה הקודמת ויצירת היתרה החדשה
 - הפיכת סיפור לטבלת "מזומן מול שירות" ושחזור נתון חסר
 - אירועים מילוליים: הסכם לכמה שנים ששולם מראש (גם הסכם שהחל בשנים קודמות), שירות חודשי שלא שולם, שכר שמשולם בחודש העוקב, אחוזי ביצוע, שעות שנרכשו מראש, תעריף שמשתנה, פוליסות
 - אותם עקרונות בצד ההכנסות: הכנסות מראש והכנסות לקבל באירועים מילוליים
- חומר מקביל:** Course Notes, לשוניות "הוצאה 5", "תרגול 1 של שיעור 5" ו"5,6 תרגול נוסף". חוברת הקורס, תרגילים 13 עד 18 (צד ההוצאות).

תרגיל 5.1: חברת "נקניקי אביב": חמש שנות צריכה ושולום

חברת "נקניקי אביב" בע"מ צורכת שירותי ייעוץ בתחום ייצור הנקניק מרו"ח ורד פראג', יועץ עצמאי. להלן שווי השירות שנצרך בכל שנה והמזומן ששולם בעדו (באלפי ש"ח). בתחילת 2019 לא היו יתרות חתך.

שנה	שווי שירות שנצרך	מזומן ששולם
2019	200	260
2020	240	100
2021	150	300
2022	180	120
2023	60	50
סה"כ	830	830

נדרש: לכל אחת מהשנים 2019 עד 2023:

- מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- מהו סכום ההוצאה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- מהי מהות ההפרש (הוצאה מראש או הוצאה לשלם), מהו סכומו בתום השנה ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי? אם אין יתרה, ציינו זאת.
- רשמו את פקודת החתך (ההתאמה). בשנים שבהן סוג היתרה מתהפך, הציגו בנפרד את איפוס היתרה הקודמת ואת יצירת היתרה החדשה.
- מדוע הנתונים עוסקים בהוצאות של החברה ולא בהכנסות שלה?

תרגיל 5.2: חברת "חימום סאיג": הסכם לארבע שנים ששולם בחתימה

ב-1.10.2023 חתמה חברת "חימום סאיג" בע"מ על הסכם לתחזוקת תנורי העישון שלה, לתקופה של ארבע שנים (48 חודשים). התמורה על כל התקופה, 480,000 ש"ח, שולמה במלואה ביום החתימה. השירות ניתן באופן אחיד לאורך כל התקופה. החברה מדווחת על בסיס שנה קלנדרית.

נדרש:

- המירו את ההסכם לטבלה של מזומן ששולם ושווי שירות שנצרך, לכל אחת מהשנים 2023 עד 2027.
- לכל אחת מהשנים 2023 עד 2025: מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן; אם לא נרשמה פקודה, ציינו זאת), ומהו סכום ההוצאה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- מהי מהות ההפרש בתום כל אחת מהשנים 2023 עד 2025, מהו סכומו ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי?
- רשמו את פקודת החתך בכל אחת מהשנים 2023 עד 2025.

תרגיל 5.3: חברת "הנקניק המעופף": שירות חודשי שטרם שולם

חברת "הנקניק המעופף" בע"מ מפעילה צי משאיות קירור, ומקבלת מחברה חיצונית שירות ניקיון חודשי בעלות של 7,000 ש"ח לחודש. במהלך 2023 צרכה החברה את השירות לאורך כל השנה. התשלומים לחברת הניקיון בגין נובמבר ודצמבר טרם בוצעו.

נדרש: לגבי שנת 2023:

- א. מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- ב. מהו סכום ההוצאה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- ג. מהי מהות ההפרש, מהו סכומו ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי?
- ד. רשמו את פקודת החתך.

תרגיל 5.4: חברת "סדנאות הטעימות": שירות שסופק בחלקו

ב-1.4.2025 חתמה חברת "סדנאות הטעימות" בע"מ על הסכם עם רשת מעדניות להפעלת סדנאות טעימות נקניק בכל סניפיה. הרשת שילמה 750,000 ש"ח במועד החתימה. עד 31.12.2025 סיפקה החברה 20% מהיקף השירות הכולל שהוגדר בהסכם.

נדרש: לגבי שנת 2025:

- א. מה יירשם בהנהלת החשבונות של החברה (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- ב. מהו סכום ההכנסה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- ג. מהי מהות ההפרש ב-31.12.2025 ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי?
- ד. רשמו את פקודת החתך.

תרגיל 5.5: חברת "נקניקי הדרום": תמורה שתשולם בסוף ההסכם

ב-1.8.2023 חתמה חברת "נקניקי הדרום" בע"מ על הסכם לעישון ואריזה של נקניק עבור רשת מעדניות בבעלות רו"ח אביב רופל, לתקופה של שנתיים. התמורה הכוללת היא 840,000 ש"ח, והרשת תשלם אותה במלואה רק ביום סיום ההסכם, 31.7.2025. השירות ניתן באופן אחיד לאורך כל התקופה.

נדרש: לכל אחת מהשנים 2023 ו-2024:

- א. מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)? אם לא נרשמה פקודה, ציינו זאת.
- ב. מהו סכום ההכנסה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- ג. מהי מהות ההפרש בתום השנה, מהו סכומו ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי?
- ד. רשמו את פקודת החתך.

תרגיל 5.6: חברת "נקניקיות הגליל": שכר דצמבר שישולם בינואר

חברת "נקניקיות הגליל" בע"מ משלמת שכר לעובדיה ב-10 לחודש העוקב. שכר חודש דצמבר 2024, בסך 120,000 ש"ח, ישולם ב-10.1.2025. רו"ח גל בלומנפלד, מנהלת החשבונות של החברה, טרם רשמה כל דבר בגין שכר דצמבר, אך רשמה תשלומי שכר במזומן בסך כולל של 1,100,000 ש"ח עבור חודשי ינואר עד נובמבר 2024.

נדרש:

- א. מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- ב. מהו סכום הוצאות השכר שיוצג בדוח רווח והפסד לשנת 2024?
- ג. מהי מהות ההפרש, מהו סכומו ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי?
- ד. רשמו את פקודת החתך של 2024.

תרגיל 5.7: חברת "גל בלומנפלד נקניקים": קמפיין שהושלם בחלקו

ב-1.3.2024 התקשרה חברת "גל בלומנפלד נקניקים" בע"מ עם סוכנות פרסום לביצוע קמפיין לפסטיבל הנקניק השנתי. התמורה על הקמפיין כולו היא 900,000 ש"ח, והחברה שילמה אותה במלואה במועד החתימה. עד 31.12.2024 הושלמו 70% מהקמפיין.

נדרש: לגבי שנת 2024:

- א. מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- ב. מהו סכום ההוצאה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- ג. מהי מהות ההפרש ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי?
- ד. רשמו את פקודת החתך.

תרגיל 5.8: חברת "שוק הנקניק": ארבעה אירועים בשנת 2025

חברת "שוק הנקניק" בע"מ, בבעלות ד"ר שי צבאן, מדווחת על בסיס שנה קלנדרית. להלן ארבעה אירועים שהתרחשו בשנת 2025. בתחילת 2025 לא היו יתרות חתך בגין אירועים 2, 3 ו-4. את היתרה בגין אירוע 1 יש לחשב מהנתונים.

- (1) ב-1.1.2023 שילמה החברה 288,000 ש"ח עבור שירותי אבטחה לתקופה של 4 שנים, מ-1.1.2023 עד 31.12.2026. לא שולם דבר נוסף בגין הסכם זה (הדרכה: חשבו תחילה את יתרת החתך ל-31.12.2024, ומשם המשיכו לשנת 2025).
- (2) שכר העובדים משולם ב-10 לחודש העוקב. בהנהלת החשבונות נרשם שכר שולם במזומן בסך 3,600,000 ש"ח בגין החודשים ינואר עד נובמבר 2025. שכר דצמבר 2025, בסך 350,000 ש"ח, ישולם ב-10.1.2026.
- (3) ב-1.9.2025 חתמה החברה על הסכם לאספקת נקניקים לרשת מעדניות, בתמורה כוללת של 640,000 ש"ח. הרשת שילמה את מלוא התמורה בעת החתימה, ועד 31.12.2025 סופקו 25% מהיקף ההסכם.
- (4) החברה מספקת ללקוח שירותי הדרכה בסך 9,000 ש"ח לחודש, לאורך כל 2025. הלקוח שילם בעד החודשים ינואר עד אוקטובר, ונובמבר ודצמבר טרם שולמו.

נדרש: לכל אחד מארבעת האירועים, לשנת 2025 בלבד:

- א. מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)? אם לא נרשמה פקודה, ציינו זאת.
- ב. מהו סכום ההוצאה או ההכנסה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- ג. מהי מהות ההפרש (הוצאה מראש, הוצאה לשלם, הכנסה מראש או הכנסה לקבל) ומה סיווגה בדוח על המצב הכספי?
- ד. רשמו את פקודת החתך.

תרגיל 5.9: חברת "מרכז הייעוץ הקולינרי": שעות שנרכשו מראש ומנוי חודשי

ב-1.2.2024 התקשר לקוח עם חברת "מרכז הייעוץ הקולינרי" בע"מ לרכישת 1,000 שעות ייעוץ בתעריף של 200 ש"ח לשעה. הלקוח שילם את כל התמורה מראש, ביום ההתקשרות. בשנת 2024 סופקו 650 שעות, ובשנת 2025 סופקו עוד 200 שעות (שאר השעות טרם נוצלו). בנוסף, החל מ-1.1.2025 מספקת החברה ללקוח שירות מנוי חודשי בסך 4,000 ש"ח לחודש. הלקוח שילם בעד החודשים ינואר עד אוקטובר 2025, ונובמבר ודצמבר טרם שולמו. החברה מנהלת יתרת חתך אחת לכלל ההתקשרויות עם הלקוח.

נדרש: לכל אחת מהשנים 2024 ו-2025:

- א. מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- ב. מהו סכום ההכנסה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- ג. מהי מהות ההפרש בתום השנה, מהו סכומו ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי?
- ד. רשמו את פקודת החתך.

תרגיל 5.10: חברת "תנורים וגחלים": חוזה שנתי שחודש בתעריף נמוך יותר

חברת "תנורים וגחלים" בע"מ התקשרה עם חברת שירות בחוזה תחזוקה שנתי למכונות העישון שלה. העלות השנתית שולמה ב-1.7.2023 והייתה 96,000 ש"ח. ב-1.7.2024 חודש החוזה לשנה נוספת, בתעריף הנמוך ב-10% מהתעריף הקודם, והסכום שולם גם הוא ביום החידוש.

נדרש: לכל אחת מהשנים 2023 ו-2024:

- מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- מהו סכום ההוצאה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- מהי מהות ההפרש בתום השנה, מהו סכומו ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי?
- רשמו את פקודת החתך.

תרגיל 5.11: חברת "תחזוקת תנורי עישון": שלוש שנים ששולמו מראש

ב-1.1.2022 התקשרה חברת "תחזוקת תנורי עישון" בע"מ עם רשת הקיוסקים של ר"ח גל בלומנפלד, בהסכם לתחזוקת תנורי העישון של הרשת לשלוש שנים. התמורה הכוללת, 540,000 ש"ח, התקבלה במלואה ביום החתימה. השירות ניתן באופן אחיד לאורך שלוש השנים.

נדרש: לכל אחת מהשנים 2022 עד 2024:

- מה יירשם בהנהלת החשבונות של החברה (פקודת יומן על בסיס מזומן)? אם לא נרשמה פקודה, ציינו זאת.
- מהו סכום ההכנסה שיוכר בדוח רווח והפסד?
- מהי מהות ההפרש בתום השנה, מהו סכומו ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי? אם אין יתרה, ציינו זאת.
- רשמו את פקודת החתך (ההתאמה).

תרגיל 5.12: חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": מי צודק בנוגע לשכר דצמבר

בישיבת הנהלה ב-31.12.2024 בחברת "שי צבאן ייצור נקניקים" בע"מ טען ר"ח אביב רופל, סמנכ"ל הכספים, שהוצאות השכר שרשומות במערכת, 132,000 ש"ח, אינן כוללות את שכר דצמבר, ושיש להכיר גם בו כהוצאה של 2024. סמנכ"ל משאבי האנוש השיב ששכר דצמבר ישולם רק ב-10.1.2025, ולכן אין להכיר בו כהוצאה בשנת 2024.

הסכום הרשום במערכת שולם במזומן בגין 11 חודשי העבודה הראשונים של השנה, ובתחילת השנה לא היה חוב שכר. הניחו שהשכר מתפלג באופן אחיד לאורך השנה.

נדרש:

- מי מהשניים צודק? הסבירו במשפט אחד.
- מה נרשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן) בגין השכר שבמערכת?
- מהו סכום הוצאות השכר הסופי לשנת 2024, ומהי מהות ההפרש וסיווגו בדוח על המצב הכספי?
- האם נדרשת פקודת חתך? אם כן, רשמו אותה. אם לא, הסבירו מדוע.

תרגיל 5.13: חברת "מעדני הכרמל": ביטוח שחודש בפרמיה גבוהה יותר

חברת "מעדני הכרמל" בע"מ חתמה אצל סוכן הביטוח רו"ח ורד פראג' על הסכם לביטוח מפעל הנקניק שלה (מכונות מילוי ותנורי עישון). עלות הפוליסה לשנה היא 120,000 ש"ח, והיא בתוקף לשנה מ-1.3.2023. ב-1.3.2024 חודשה הפוליסה לשנה נוספת, בעלות של 144,000 ש"ח. על ביטוח משלמים תמיד במזומן במועד החתימה.

נדרש: לכל אחת מהשנים 2023 ו-2024:

- מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- מהן הוצאות הביטוח שיכללו בדוחות הכספיים?
- מהי מהות ההפרש בתום השנה, מהו סכומו ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי?
- רשמו את פקודת החתך.

תרגיל 5.14: חברת "נקניקיות הנמל": עובד שמקבל שכר בדיעבד ואחר כך מראש

ב-1.5.2023 החל נועם לעבוד בקיוסק של חברת "נקניקיות הנמל" בע"מ, בהסדר שכר מיוחד. את שכרו בעד 12 החודשים הראשונים, 72,000 ש"ח, קיבל רק בתום התקופה, ב-1.5.2024. באותו יום חודש הסכם העבודה לשנה נוספת, והשכר בעדה, 96,000 ש"ח, שולם לו מראש ב-1.5.2024. בכל אחת משתי התקופות השכר מתפלג באופן אחיד.

נדרש: לכל אחת מהשנים 2023 ו-2024:

- מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)? אם לא נרשמה פקודה, ציינו זאת.
- מהו סכום הוצאות השכר המדווח בדוח רווח והפסד?
- מהי מהות ההפרש בתום השנה, מהו סכומו ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי?
- רשמו את פקודת החתך. בשנת 2024 הציגו בנפרד את איפוס היתרה הקודמת ואת יצירת היתרה החדשה.

תרגיל בסגנון בחינה 5.15: חברת "נקניקי הים התיכון": חשבונות חתך בהוצאות

להלן נתונים בדבר שירותים שנצרכו על ידי חברת "נקניקי הים התיכון" בע"מ בשנים שונות, וסכומי התשלומים שבוצעו על ידי החברה בשנים אלו (באלפי ש"ח). בתחילת 2021 לא היו יתרות חתך.

שנה	שווי שירות שנצרך	מזומן שולם
2021	300	400
2022	500	100
2023	150	650

נדרש: עבור כל אחת מהשנים 2021, 2022 ו-2023, רשמו עבור החברה:

- את פקודת היומן שתירשם בהנהלת החשבונות בהנחה שהיא מנוהלת על בסיס מזומן בלבד.
- את סכום ההוצאה שתדווח בדוח רווח והפסד של החברה בכל אחת מהשנים.
- את פקודת ההתאמה (פקודת החתך) בכל אחת מהשנים.
- את יתרת החתך הרלוונטית בתום כל אחת מהשנים (הוצאות מראש או הוצאות לשלם), בציון שם היתרה, סוגה (נכס או התחייבות) והסכום.

תרגיל בסגנון בחינה 5.16: חברת "נקניקים בדרך": חוזה שירות רב שנתי

חברת "נקניקים בדרך" בע"מ סיפקה ללקוח אחד שירותי הובלה מקוררת במסגרת חוזה רב שנתי, שהסתיים ב-31.12.2024. להלן שווי השירות שסופק בכל שנה והמזומן שהתקבל מהלקוח (באלפי ש"ח). התמורה הכוללת בחוזה, 750 אלפי ש"ח, שולמה במלואה עד סוף 2024. בתחילת 2021 לא היו יתרות חתך.

שנה	שווי שירות שסופק	מזומן שהתקבל
2021	150	100
2022	250	520
2023	200	60
2024	150	?

נדרש:

- חלצו את המזומן שהתקבל בשנת 2024.
- מה נרשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן) בכל אחת מהשנים?
- מהי ההכנסה הסופית המדווחת בדוח רווח והפסד בכל שנה?
- מהי מהות ההפרש בתום כל שנה, מהו סכומו ומה סיווגו בדוח על המצב הכספי? אם אין יתרה, ציינו זאת.
- רשמו את פקודת החתך בכל שנה.

שיעור 6 מתוך 13

לקוחות והפרשה לחובות מסופקים (הלח"מ)

מכירות באשראי, גבייה, חובות אבודים, והערכת החוב שלא ייגבה

מה מתרגלים בשיעור

- כרטיס הלקוחות ברוטו: מכירות באשראי, גבייה וחובות אבודים (מכירות במזומן אינן משפיעות)
 - הלח"מ: יתרת הסגירה היא שיעור מיתרת הלקוחות ברוטו בתום השנה
 - הוצאות הלח"מ מחולצות מהכרטיס, והלקוחות נטו כפי שמוצגים בדוח על המצב הכספי
 - שיעור הלח"מ שמשנתנה משנה לשנה
 - תיקון יתרת לקוחות שנמסרה, בעקבות חוב אבוד ומכירה באשראי שלא נרשמו
 - שאלות עם ארבעה נדרשים ושאלות קצרות כשנתוני המכירות והגבייה חסרים
- חומר מקביל:** Course Notes, לשונית "הרצאה 6" ו"6 תרגול נוסף" (שאלות 23 ו-26), וגם "5,6 תרגול נוסף" (תרגילים 5 עד 8). חוברת הקורס, תרגילים 19 עד 25 (חובות מסופקים ומדידת סעיף הלקוחות).

תרגיל 6.1: חברת "נקניקי הצפון": כרטיסי חשבון ללקוחות ולהלח"מ

חברת "נקניקי הצפון" בע"מ, בבעלות ר"ח אביב רופל, הוקמה ב-2021.1.1. החברה מוכרת נקניקים למעדניות ולקיוסקים. להלן נתונים ועסקאות:

- (1) בשנת 2021 מכרה החברה בסך הכל ב-2,000,000 ש"ח, מתוכם 1,500,000 ש"ח במזומן והיתר באשראי.
- (2) בשנת 2021 גבתה החברה מלקוחות 350,000 ש"ח.
- (3) ב-31.12.2021 שיעור הלח"מ הוא 10% מיתרת הלקוחות ברוטו.
- (4) בשנת 2022 בוצעו מכירות באשראי בסך 900,000 ש"ח וגבייה מלקוחות בסך 700,000 ש"ח.
- (5) בשנת 2022 התגלו ונרשמו חובות אבודים בסך 10,000 ש"ח.
- (6) ב-31.12.2022 שיעור הלח"מ נותר 10% מיתרת הלקוחות ברוטו.

נדרש:

- א. פתחו שלושה כרטיסי חשבון: לקוחות (ברוטו), הלח"מ והוצאות הלח"מ, והציגו בהם את כל התנועות בשנים 2021 ו-2022.
- ב. מהן הוצאות הלח"מ בכל אחת מהשנים?
- ג. הציגו את סעיף הלקוחות כפי שיופיע בדוח על המצב הכספי ב-31.12.2021 וב-31.12.2022: לקוחות ברוטו, הלח"מ ולקוחות נטו.
- ד. האם המכירות במזומן משפיעות על כרטיס הלקוחות? נמקו במשפט אחד.

תרגיל 6.2: חברת "עגלות הנקניק": שתי שנים בטבלה

חברת "עגלות הנקניק" בע"מ מפעילה עגלות נקניקיות בפארקים ומוכרת נקניק גם לקיוסקים באשראי. יתרת הלקוחות ברוטו ב-31.12.2021 היא 80,000 ש"ח (בחובה), ושיעור הלח"מ באותו מועד הוא 5%. להלן נתונים על השנים 2022 ו-2023 (בש"ח):

שנה	מכירות במזומן	מכירות באשראי	גבייה מלקוחות	חובות אבודים	שיעור הלח"מ בתום השנה
2022	400,000	300,000	270,000	0	5%
2023	450,000	260,000	240,000	5,000	8%

נדרש: חשבו והציגו, לכל אחת מהשנים:

- את יתרת הלקוחות ברוטו בתום השנה.
- את יתרת הלח"מ בתום השנה.
- את יתרת הלקוחות נטו בתום השנה.
- את הוצאות הלח"מ לשנה (ערך מחולץ).
- מדוע בשנת 2023 הוצאות הלח"מ אינן שוות לשינוי ביתרת הלח"מ?

תרגיל 6.3: חברת "הדלפק החם": שיעור הלח"מ שעולה

חברת "הדלפק החם" בע"מ, שמספקת נקניקיות לאירועים, הוקמה ב-1.1.2022. להלן נתונים ועסקאות:

- בשנת 2022 מכרה החברה באשראי בלבד, בסך 1,200,000 ש"ח.
- בשנת 2022 גבתה החברה מלקוחות 1,000,000 ש"ח.
- ב-31.12.2022 שיעור הלח"מ הוא 6%.
- בשנת 2023 מכרה החברה באשראי בסך 800,000 ש"ח וגבתה מלקוחות 740,000 ש"ח.
- בשנת 2023 התגלו ונרשמו חובות אבודים בסך 10,000 ש"ח.
- ב-31.12.2023 שיעור הלח"מ הוערך מחדש ב-12% מיתרת הלקוחות ברוטו.

נדרש:

- פתחו את שלושת הכרטיסים: לקוחות (ברוטו), הלח"מ והוצאות הלח"מ, והציגו בהם יתרת פתיחה, תנועות ויתרת סגירה לכל אחת מהשנים.
- חשבו את יתרת הלקוחות נטו ב-31.12.2022 וב-31.12.2023.
- הסבירו במשפט אחד מדוע הוצאות הלח"מ של 2023 אינן שוות ליתרת הלח"מ ב-31.12.2023.

תרגיל 6.4: חברת "מעדני סאיג": יתרת לקוחות שצריכה תיקון

רו"ח ולא סאיג, בעל חברת "מעדני סאיג" בע"מ, קיבל בסוף 2025 את הנתונים הבאים על סעיף הלקוחות:

- (1) יתרת הלקוחות ברוטו ב-31.12.2025 בספרי החברה, לפני התיקונים שלהלן: 900,000 ש"ח.
- (2) חוב אבוד בסך 30,000 ש"ח התגלה בדצמבר ולא נרשם.
- (3) יתרת ההלח"מ ב-1.1.2025: 54,000 ש"ח.
- (4) ב-30.12.2025 בוצעה מכירה באשראי בסך 60,000 ש"ח שלא נרשמה.
- (5) המכירות הכוללות של החברה בשנת 2025, באשראי ובמזומן, היו 3,200,000 ש"ח.
- (6) שיעור הלח"מ ב-31.12.2025 הוא 10% מיתרת הלקוחות ברוטו המעודכנת. הוצאות הלח"מ טרם נרשמו.

נדרש:

- א. מהי יתרת כרטיס הלקוחות (ברוטו) המעודכנת ב-31.12.2025?
- ב. מהן הוצאות הלח"מ לשנת 2025?
- ג. מהי יתרת הלח"מ ב-31.12.2025?
- ד. מהו סעיף הלקוחות שיוצג בדוח על המצב הכספי ב-31.12.2025?

תרגיל 6.5: חברת "מקררי הנקניק": חוב אבוד ומכירה שלא נרשמו

ד"ר שי צבאן, בעל חברת "מקררי הנקניק" בע"מ, קיבל בסוף השנה את הנתונים הבאים על סעיף הלקוחות:

- (1) מכירות החברה בשנה, באשראי ובמזומן, הסתכמו ב-2,500,000 ש"ח.
- (2) לקוח פשט את הרגל בדצמבר, וחובו בסך 20,000 ש"ח טרם נרשם כחוב אבוד.
- (3) יתרת ההלח"מ ב-1.1.2025: 24,000 ש"ח.
- (4) ב-30.12.2025 בוצעה מכירה באשראי בסך 60,000 ש"ח שלא נרשמה בספרים.
- (5) יתרת הלקוחות ברוטו בספרי החברה, לפני התיקונים, היא 540,000 ש"ח. שיעור הלח"מ הנדרש בתום השנה הוא 5% מיתרת הלקוחות ברוטו המעודכנת, והוצאות הלח"מ טרם נרשמו.

נדרש:

- א. מהי יתרת כרטיס הלקוחות (ברוטו) המעודכנת לתום השנה?
- ב. מהן הוצאות הלח"מ לשנה?
- ג. מהי יתרת הלח"מ בתום השנה?
- ד. כיצד יוצג סעיף הלקוחות בדוח על המצב הכספי?

תרגיל 6.6: חברת "גל בלומנפלד נקניקים": הלח"מ בשיעור קבוע

בחברת "גל בלומנפלד נקניקים" בע"מ, בניהולה של רו"ח גל בלומנפלד, ידועים הנתונים הבאים. יתרת הלקוחות ברוטו ליום 31.12.2022 היא 60,000 ש"ח (בחובה). שיעור הלח"מ קבוע, 5% מיתרת הלקוחות ברוטו בתום כל שנה. במהלך 2023 ביצעה החברה מכירות באשראי בהיקף 150,000 ש"ח, גבתה מלקוחות 120,000 ש"ח, ונתגלו ונרשמו חובות אבודים בהיקף 2,000 ש"ח.

נדרש:

- מהי יתרת הלקוחות ברוטו ליום 31.12.2023?
- מהי יתרת הלח"מ ליום 31.12.2023? תזכורת: הלח"מ היא ההפרשה לחובות מסופקים, החוב הבעייתי שכנראה לא ייגבה.
- מהי יתרת הלקוחות נטו ליום 31.12.2023?
- מהן הוצאות הלח"מ לשנת 2023 (ערך מחולץ)?

תרגיל 6.7: חברת "דוכני הנקניק": מכירות במזומן ושיעור שעולה

בחברת "דוכני הנקניק" בע"מ ידועים הנתונים הבאים. יתרת הלקוחות ברוטו ליום 31.12.2022 היא 200,000 ש"ח (בחובה). שיעור הלח"מ ליום 31.12.2022 הוא 5%, וליום 31.12.2023 הוא 10%. במהלך 2023 בוצעו מכירות במזומן בסך 120,000 ש"ח וכן מכירות באשראי בסך 180,000 ש"ח. בנוסף בוצעו גביות מלקוחות בהיקף 150,000 ש"ח, ונתגלו חובות אבודים בהיקף 6,000 ש"ח.

נדרש:

- מהי יתרת הלקוחות ברוטו ליום 31.12.2023?
- מהי יתרת הלח"מ ליום 31.12.2023?
- מהי יתרת הלקוחות נטו ליום 31.12.2023?
- מהן הוצאות הלח"מ לשנת 2023?

תרגיל 6.8: חברת "נקניקי הפסטיבל": שאלות קצרות כשנתוני מכירות וגבייה חסרים

בחברת "נקניקי הפסטיבל" בע"מ נשאלו שתי שאלות קצרות. סמנו בכל שאלה את התשובה הנכונה, והראו את החישוב.

שאלה 1. יתרת הלקוחות ברוטו ב-31.12.2023 היא 400,000 ש"ח וב-31.12.2024 היא 500,000 ש"ח. שיעור הלח"מ הוא 5% בשני המועדים. במהלך 2024 נוצר חוב אבוד בסך 8,000 ש"ח. נתוני המכירות והגבייה אינם ידועים. מהן הוצאות הלח"מ לשנת 2024?

א. 5,000	ב. 13,000	ג. 25,000	ד. 12,000	ה. אין אף תשובה נכונה
----------	-----------	-----------	-----------	-----------------------

שאלה 2. להלן נתונים על יתרת הלקוחות ברוטו ועל שיעור הלח"מ בתום כל שנה. מהן הוצאות הלח"מ לשנת 2025?

31.12.2025	31.12.2024	31.12.2023	
600,000	450,000	300,000	לקוחות ברוטו
10%	5%	5%	שיעור הלח"מ
12,000	0	0	חובות אבודים בשנה שהסתיימה

א. 25,500	ב. 37,500	ג. 49,500	ד. 60,000	ה. אין מספיק נתונים לחישוב
-----------	-----------	-----------	-----------	----------------------------

תרגיל בסגנון בחינה 6.9: חברת "נקניקי השרון": לקוחות והלח"מ בשתי שנים

בחברת "נקניקי השרון" בע"מ, שמוכרת נקניקים למעדניות ולקיוסקים תוך מתן אשראי ללקוחות, ידועים הנתונים הבאים. יתרת הלקוחות ברוטו ליום 1.1.2023 היא 100,000 ש"ח, ושיעור הלח"מ באותו מועד הוא 3%.

בשנת 2023 מכרה החברה באשראי בסך 500,000 ש"ח וגבתה מלקוחות 420,000 ש"ח. ב-31.12.2023 שיעור הלח"מ מוערך ב-4% מיתרת הלקוחות ברוטו.

בשנת 2024 מכרה החברה בסך כולל של 700,000 ש"ח, מתוכם 100,000 ש"ח במזומן והיתר באשראי. החברה גבתה מלקוחות 480,000 ש"ח, וגילתה ורשמה חובות אבודים בסך 5,000 ש"ח. ב-31.12.2024 שיעור הלח"מ מוערך ב-6% מיתרת הלקוחות ברוטו.

נדרש:

א. מהן הוצאות הלח"מ שתכללנה בדוח רווח והפסד לכל אחת מהשנים 2023 ו-2024?

ב. מהי יתרת הלקוחות נטו כפי שתוצג בדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2023 וליום

31.12.2024?

שיעור 7 מתוך 13

רכוש קבוע א: עלות, פחת, רווח או הפסד הון

מה נכנס לעלות הנכס, מתי מתחילים להפחית, ואיך מחשבים כשמוכרים או גורטים

מה מתרגלים בשיעור

- הגדרת רכוש קבוע, מודל העלות וערך ספרים (עלות מופחתת) = עלות פחות פחת נצבר
- עלות הנכס: מחיר נטו, מכס, הובלה, התקנה ובדיקות חובה, ומה לא נכלל בה (עלויות שוטפות, הכשרת עובדים, מע"מ מוחזר)
- הפחתה מיום הזמינות לשימוש (לא מיום הרכישה, ההגעה או תחילת השימוש), הקו הישר ושנים לא שלמות
- מכירה וגריטה: פחת עד יום המכירה, רווח או הפסד הון, איפוס העלות והפחת הנצבר
- סכום ספרות השנים: ספרה לכל שנת חיים, שנה קלנדרית עם שתי ספרות ופחת נצבר מהיר
- שני פריטים יחד: הוצאות פחת ועלות מופחתת לכל פריט ובסך הכל, קרקע כערך שייר, חילוץ תמורת המכירה מרווח ההון
- פקודות יומן (רכישה, פחת, מכירה) וסכום ספרות עולה

חומר מקביל: Course Notes, לשונית 7 - הרצאה חדשה: הגדרת רכוש קבוע, תרגילים 1 עד 3, שאלות 4 עד 7, 6.1, שאלות ההמשך 1 עד 5 ושאלות המבחן 2024 מועד א ומועד ב. חוברת הקורס, תרגילים 26 עד 33.

תרגיל 7.1: חברת "נקניקי אביב": מהו רכוש קבוע ואיך מודדים אותו

רו"ח אביב רופל, סמנכ"ל הכספים של חברת "נקניקי אביב" בע"מ, מסווג את הפריטים הבאים שנמצאים בבעלות החברה:

מס'	פריט
1	תנור עישון שנרכש כדי לשמש את המפעל במשך 12 שנים
2	מכונת חימום שנרכשה לפסטיבל נקניקים בן ארבעה חודשים ותימכר מיד אחריו
3	מלאי קליפות לנקניקים
4	מבנה המפעל
5	לקוחות, רשתות השיווק שרכשו בהקפה
6	מקרר תעשייתי שצפוי לשמש 6 שנים

נדרש:

- אילו מהפריטים הם רכוש קבוע? בדקו כל פריט לפי שני התנאים בהגדרה.
- ב. סווגו כל אחד מהפריטים 2 עד 6 לנכס שוטף או לנכס לא שוטף.
- ג. תנור העישון (פריט 1) נרכש והפך זמין לשימוש ב-1.1.2021 בעלות של 360,000 ש"ח, ללא ערך שייר, והוא מופחת בקו ישר. באיזה סכום יוצג התנור בדוח על המצב הכספי ב-31.12.2023, ובאיזה סכום יירשמו בגינו הוצאות פחת בדוח רווח והפסד לשנת 2023?
- ד. מהם שני בסיסי המדידה של רכוש קבוע, ובאיזה מהם עובדים בקורס?

תרגיל 7.2: חברת "חימום ורד": פחת בקו ישר וערך ספרים

רו"ח ורד פראג', בעל חברת "חימום ורד" בע"מ, רכש ב-1.1.2021 מכונה לחימום נקניקיות לקיוסקי החברה בעלות של 240,000 ש"ח. המכונה זמינה לשימוש מיד, אורך חייה 8 שנים וערך השייר שלה 40,000 ש"ח. היא מופחתת בקו ישר.

נדרש:

- חשבו את הוצאות הפחת לשנה שלמה.
- הציגו בטבלה את העלות, הפחת הנצבר, העלות המופחתת והוצאות הפחת בכל אחד מהתאריכים 31.12.2021, 31.12.2022 ו-31.12.2023.
- מה יוצג בדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2023 ומה בדוח רווח והפסד לשנת 2023 בגין המכונה?
- מהו ערך השייר, והאם הוא בהכרח שווה לתמורה שתקבל בפועל אם המכונה תימכר בסוף חייה?

תרגיל 7.3: חברת "ירוק עולה": מה נכנס לעלות הנכס

חברת "ירוק עולה" בע"מ רכשה קו ייצור חדש לעיבוד נייר ממוחזר. להלן העלויות הקשורות לרכישה (בש"ח):

סעיף	סכום
מחיר הקו לפני הנחה	800,000
הנחה מסחרית של 5% על מחיר הקו (ניתנה בחשבונית)	?
מכס ומסי קנייה	40,000
הובלה לאתר החברה	25,000
התקנה	30,000
הרצה ובדיקות תקינות לפני תחילת הייצור	10,000
הכשרת עובדים להפעלת הקו	12,000
תחזוקה שנתית לשנה הראשונה	18,000
חשמל שנתי להפעלת הקו	7,000
מנוי שנתי לתוכנת ניהול הקו	3,000

נדרש:

- חשבו את סכום ההנחה ואת עלות הקו שתירשם בספרים.
- לגבי כל סעיף שלא נכלל בעלות, הסבירו במשפט מדוע ומה הטיפול החשבונאי בו.
- הקו זמין לשימוש מיד, אורך חייו 10 שנים, ערך השייר שלו 65,000 ש"ח, והוא מופחת בקו ישר. חשבו את הוצאות הפחת לשנה שלמה.

תרגיל 7.4: חברת "גל בלומנפלד נקניקים": תאריכים שונים וקו ישר

ב-2022. 1.2. רכשה חברת "גל בלומנפלד נקניקים" בע"מ מכונת מילוי נקניקיות במחיר של 280,000 ש"ח. כדי לחבר אותה לקו הייצור נדרש התקן חובה בעלות 20,000 ש"ח. המכונה הגיעה למפעל ב-1.4.2022, הפכה לזמינה לשימוש ב-1.6.2022, והחלה לשמש בפועל ב-1.8.2022. אורך החיים של המכונה 5 שנים, ערך השייר שלה 30,000 ש"ח, והיא מופחתת בקו ישר.

נדרש:

- א. חשבו את עלות המכונה.
- ב. מאיזה תאריך מתחילים להפחית את המכונה? נמקו.
- ג. חשבו את הוצאות הפחת בכל אחת מהשנים 2022 עד 2026.
- ד. הציגו בטבלה את העלות, הפחת הנצבר והעלות המופחתת בסוף כל אחת מהשנים 2022 עד 2026.

תרגיל 7.5: חברת "משאיות הצפון": מכירה באמצע שנה

חברת "משאיות הצפון" בע"מ רכשה ב-1.7.2020 משאית קירור בעלות של 480,000 ש"ח. המשאית הפכה לזמינה לשימוש באותו יום. אורך חייה 8 שנים, ללא ערך שייר, והיא מופחתת בקו ישר. ב-1.4.2024 מכרה החברה את המשאית לרו"ח ורד פראג' בתמורה ל-220,000 ש"ח, ששולמו במזומן.

נדרש:

- א. חשבו את הפחת הנצבר ואת העלות המופחתת ערב המכירה.
- ב. חשבו את רווח או הפסד ההון במכירה.
- ג. חשבו את הוצאות הפחת שנרשמו בשנת 2024.
- ד. רשמו את פקודות היומן: פחת עד יום המכירה ומכירת המשאית.
- ה. מה יוצג בדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2024 בגין המשאית?

תרגיל 7.6: חברת "אריזות הגליל": גריטה ללא תמורה

חברת "אריזות הגליל" בע"מ רכשה ב-1.1.2021 קו אריזה לנקניקיות. רו"ח אביב רופל, מנהל הכספים, אסף את העלויות הבאות (בש"ח):

סעיף	סכום
מחיר הקו	400,000
הובלה	20,000
התקנה	40,000
בדיקת תקינות ותברואה חובה לפני תחילת הייצור	20,000
רישיון שנתי להפעלת הקו	14,000 לשנה
חשמל להפעלת הקו	9,000 לשנה
מנוי שנתי לתוכנת ניהול הקו	6,000 לשנה

הקו הגיע לחברה ב-1.2.2021. ההתקנה הסתיימה ב-1.3.2021, אך בדיקת התקינות הושלמה רק ב-1.5.2021, ורק אז היה אפשר להפעיל את הקו. הייצור החל בפועל ב-1.9.2021. אורך החיים של הקו 4 שנים, ללא ערך שייר, והוא מופחת בקו ישר. ב-1.1.2024 פורק הקו ונגרט ללא תמורה.

נדרש:

- חשבו את עלות הקו ואת תאריך תחילת ההפחתה.
- הציגו בטבלה את העלות, הפחת הנצבר, העלות המופחתת והוצאות הפחת בסוף כל אחת מהשנים 2021 עד 2023.
- חשבו את ההפסד בגריטה. מדוע מדובר במכירה בתמורה אפס?

תרגיל 7.7: חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": סס"י ומע"מ מוחזר

ד"ר שי צבאן, בעל חברת "שי צבאן ייצור נקניקים" בע"מ, רכש ב-1.1.2021 תנור עישון תעשייתי במחיר של 600,000 ש"ח. בנוסף שולם מע"מ בשיעור 17% על מחיר התנור, וסכום המע"מ מוחזר לחברה. את ההובלה וההתקנה ביצע קבלן בסכום של 60,000 ש"ח, והתנור הפך זמין לשימוש באותו יום. ערך השייר של התנור 60,000 ש"ח. החברה צופה שהתנור ייצר הרבה בשנים הראשונות, ולכן היא מפחיתה אותו בשיטת סכום ספרות השנים על פני 5 שנים.

נדרש:

- חשבו את עלות התנור. מדוע המע"מ אינו חלק ממנה?
- חשבו את סכום הספרות והציגו את הספרה של כל שנת חיים.
- הציגו בטבלה את העלות, הפחת הנצבר, העלות המופחתת והוצאות הפחת בסוף כל אחת מהשנים 2021 עד 2024.

תרגיל 7.8: חברת "מלגזות בדרום": סס"י ושנה קלנדרית עם שתי ספרות

חברת "מלגזות בדרום" בע"מ רכשה מלגזות למחסן קירור בעלות של 450,000 ש"ח, והן הפכו זמינות לשימוש ב-1.7.2022. אורך חייהן 5 שנים וערך השייר שלהן אפס. החברה מפחיתה אותן בשיטת סכום ספרות השנים.

נדרש:

- א. חשבו את סכום הספרות ואת הפחת השנתי המתאים לכל שנת חיים.
- ב. חשבו את הוצאות הפחת לשנים 2022, 2023 ו-2024. הסבירו מה הספרה שחלה בכל חלק מכל שנה קלנדרית.
- ג. חשבו את הפחת הנצבר והעלות המופחתת ב-31.12.2024.

תרגיל 7.9: חברת "עישון הכרמל": סס"י על פני שבע שנים ופחת נצבר מהיר

רו"ח גל בלומנפלד, סמנכ"לית הכספים של חברת "עישון הכרמל" בע"מ, אחראית על רכישת מכונת עישון חדשה. מחיר המכונה 380,000 ש"ח, ועלות ההובלה שלה 36,000 ש"ח. המכונה נרכשה ב-1.1.2020, הגיעה לחברה ב-1.3.2020 והפכה לזמינה לשימוש ב-1.6.2020. אורך חייה 7 שנים, ערך השייר שלה 80,000 ש"ח, והיא מופחתת בשיטת סכום ספרות השנים.

נדרש:

- א. חשבו את עלות המכונה ואת סכום הספרות.
- ב. הציגו ציר זמן: לכל ספרה ציינו את התאריכים שבהם היא חלה.
- ג. חשבו את הוצאות הפחת בכל אחת מהשנים 2020 עד 2023.
- ד. חשבו את הפחת הנצבר ב-31.12.2023 בחישוב אחד, בלי לסכם את הוצאות הפחת השנתיות, ובדקו שהתוצאה שווה לסכומן.
- ה. מהי העלות המופחתת של המכונה ב-31.12.2023?

תרגיל 7.10: חברת "מגדלי הצפון": שני פריטים, מכונה ומבנה עם קרקע

חברת "מגדלי הצפון" בע"מ רכשה שני פריטי רכוש קבוע. פריט א': מכונת מילוי. מחיר המכונה 90,000 ש"ח. בנוסף שילמה החברה 12,000 ש"ח עבור הובלה, 8,000 ש"ח עבור התקנה ו-25,000 ש"ח עבור הכשרת עובדים לתפעול המכונה, ובכל שנה היא משלמת 6,000 ש"ח עבור אחזקה. המכונה הפכה לזמינה לשימוש ב-1.7.2019, אורך חייה 5 שנים וערך השייר שלה 10,000 ש"ח. היא מופחתת בקו ישר. ב-1.4.2022 נמכרה המכונה בתמורה ל-49,000 ש"ח. פריט ב': מבנה משרדים על קרקע, בעלות כוללת של 550,000 ש"ח. מתוך העלות הכוללת, 20% מיוחסים לקרקע. המבנה הפך לזמין לשימוש ב-1.10.2019 ואורך חייו 10 שנים. למבנה אין ערך שייר מעבר לקרקע. הוא מופחת בשיטת סכום ספרות השנים. ב-1.7.2022 נמכרו המבנה והקרקע, ונוצר רווח הון בסך 14,000 ש"ח.

נדרש:

- א. מהי עלות המכונה? מהו ערך השייר לצורך חישוב הפחת של המבנה, ומדוע?
- ב. חשבו את הוצאות הפחת של כל פריט בכל אחת מהשנים 2019 עד 2022 (בשנת 2022 עד יום המכירה), ואת סך הוצאות הפחת בכל שנה.
- ג. חשבו את העלות המופחתת של כל פריט, ושל שני הפריטים יחד, ב-31.12.2019, ב-31.12.2020 וב-31.12.2021.
- ד. חשבו את רווח או הפסד ההון במכירת המכונה, וחלצו את תמורת המכירה של המבנה והקרקע.
- ה. רשמו את פקודת המכירה של המבנה והקרקע.

תרגיל 7.11: חברת "שיאי הנגב": פקודות יומן לרכוש קבוע

ב-1.1.2023 רכשה חברת "שיאי הנגב" בע"מ משאית מטען מהספק, רו"ח ורד פראג', בעלות של 500,000 ש"ח ששולמה במזומן. המשאית זמינה לשימוש מיד, אורך חייה 10 שנים, ערך השייר 50,000 ש"ח, והיא מופחתת בקו ישר. ב-31.12.2024 נמכרה המשאית בתמורה ל-440,000 ש"ח, שהתקבלו במזומן.

נדרש:

- א. רשמו את פקודת הרכישה.
- ב. רשמו את פקודות הפחת לשנים 2023 ו-2024.
- ג. רשמו את פקודת המכירה ב-31.12.2024, וחשבו את רווח או הפסד ההון.

תרגיל 7.12: חברת "מעדני העמק": סס"י יורד לעומת סס"י עולה

חברת "מעדני העמק" בע"מ רכשה ב-1.1.2021 קו חיתוך נקניקים בעלות של 180,000 ש"ח. הקו זמין לשימוש מיד, אורך חייו 8 שנים וערך השייר שלו 36,000 ש"ח. הקו מופחת בשיטת סכום ספרות השנים. ב-1.10.2023 נמכר הקו בתמורה ל-120,000 ש"ח.

נדרש:

- א. חשבו את סכום הספרות ואת הפחת השנתי המתאים לכל ספרה.
- ב. חשבו את הוצאות הפחת בשנים 2021, 2022 ו-2023 (עד יום המכירה), בהנחה שהספרות יורדות: בשנה הראשונה 8, בשנייה 7 וכן הלאה.
- ג. חשבו את העלות המופחתת ערב המכירה ואת רווח או הפסד ההון.
- ד. הניחו כעת שהספרות עולות: בשנה הראשונה 1, בשנייה 2 וכן הלאה. חשבו מחדש את הפחת הנצבר ערב המכירה ואת רווח או הפסד ההון.
- ה. רשמו את פקודת המכירה לפי ההנחה בסעיף ב.

תרגיל בסגנון בחינה 7.13: חברת "הנקניק המעופף": סס"י ומכירה באמצע שנה

חברת "הנקניק המעופף" בע"מ רכשה קו עישון חדש. להלן העלויות (בש"ח): מחיר הקו 840,000, הובלה 30,000, התקנה 40,000, ותחזוקה שנתית 30,000 לשנה. הקו הגיע למפעל ב-1.7.2022, הפך זמין לשימוש ב-1.10.2022, ונכנס לייצור בפועל ב-1.12.2022. אורך חייו 5 שנים וערך השייר שלו 70,000 ש"ח. הקו מופחת בשיטת סכום ספרות השנים. ב-1.7.2024 נמכר הקו בתמורה ל-430,000 ש"ח.

נדרש:

- א. חשבו את עלות הקו.
- ב. הציגו בטבלה את העלות, הפחת הנצבר, העלות המופחתת והוצאות הפחת ל-31.12.2023 ול-31.12.2024.
- ג. חשבו את הוצאות הפחת של שנת 2024 ואת העלות המופחתת ערב המכירה.
- ד. חשבו את רווח או הפסד ההון, ורשמו את פקודת המכירה.

תרגיל בסגנון בחינה 7.14: חברת "מאפיית הכפר": סס"י ועלות בדיקה

חברת "מאפיית הכפר" בע"מ רכשה ב-1.1.2023 תנור אפייה תעשייתי. להלן העלויות (בש"ח): מחיר התנור 640,000, הובלה 30,000, התקנה 30,000, בדיקת בטיחות חובה 20,000, ורישיון הפעלה שנתי 15,000 לשנה. התנור הגיע ב-1.2.2023, ההתקנה הסתיימה ב-1.3.2023, בדיקת הבטיחות הושלמה ב-1.4.2023 ורק אז אפשר היה להפעיל אותו, והאפייה החלה בפועל ב-1.6.2023. אורך חיי התנור 8 שנים, ללא ערך שייר, והוא מופחת בשיטת סכום ספרות השנים. ב-1.7.2025 נמכר התנור בתמורה ל-350,000 ש"ח.

נדרש:

- א. חשבו את עלות התנור ואת מועד תחילת ההפחתה.
- ב. חשבו את הוצאות הפחת בשנים 2023 ו-2024, ואת העלות המופחתת ב-31.12.2024.
- ג. חשבו את הוצאות הפחת של שנת 2025 ואת רווח או הפסד ההון במכירה.
- ד. רשמו את פקודת המכירה.

שיעור 8 מתוך 13

רכוש קבוע ב: כמה פריטים, מכירות וחילוף נתונים

טבלאות של פריטים, פחת שנתי מול פחת נצבר, פריט שנמכר בשנה, וחילוף נתונים ופקודות יומן שנתיים

מה מתרגלים בשיעור

- טבלה עם כמה פריטים, שיטות הפחתה ותאריכי זמינות שונים (כולל שנה קלנדרית עם שתי ספרות בס"י)
 - ההבדל בין הוצאות הפחת של שנה לבין הפחת הנצבר בסוף השנה, והצגת הרכוש הקבוע לפי פריט וסך הכל
 - פריט שנמכר: אפס בדוח על המצב הכספי, הוצאות הפחת עד יום המכירה נשארות ברווח והפסד, ובמכירה ב-1.1 אין הוצאות פחת באותה שנה
 - חילוף תקופת הפחתה ותמורת מכירה מנתוני עלות מופחתת ורווח או הפסד הון
 - פקודות יומן שנתיים: רכישה, פחת מרוכז לפי פריטים, מכירה ורווח או הפסד הון
 - סס"י עם ערך שייר באחוזים ומכירה אחרי כמה שנים, פחת נצבר מהיר
 - שאלות בסגנון הבחינה: שני פריטים, חילוף אורך חיים או תמורה, מכירה של פריט אחד
- חומר מקביל:** Course Notes, לשונית "8 - רכוש קבוע פיניטור": שאלות 1 ו-3, שאלות המבחן 2025 א מועד א ומועד ב, פקודות היומן ו"הרחבה לבקשת יובל". חוברת הקורס, תרגילים 26 עד 31.

תרגיל 8.1: חברת "נקניקי גל": שלושה פריטים בטבלה

רו"ח גל בלומנפלד, סמנכ"לית הכספים של חברת "נקניקי גל" בע"מ, מסרה את נתוני שלושה פריטי רכוש קבוע של החברה. כל הפריטים הפכו זמינים לשימוש במועדים שלהלן:

פריט	זמינות לשימוש	עלות	שיטת פחת	שנות חיים	ערך שייר
מכונת חיתוך נקניק	1.1.2021	480,000	קו ישר	8	40,000
מלגזות	1.4.2022	420,000	סס"י	6	0
ריהוט משרדי	1.10.2023	210,000	סס"י	5	15,000

נדרש:

- חשבו את הוצאות הפחת של כל פריט בשנת 2024, ואת סך הוצאות הפחת.
- חשבו את הפחת הנצבר ואת העלות המופחתת של כל פריט ליום 31.12.2024.
- הסבירו מדוע הפחת הנצבר של מכונת החיתוך ב-31.12.2024 אינו שווה להוצאות הפחת של שנת 2024.

תרגיל 8.2: חברת "מעדני הגליל": שלושה פריטים, מכירה וחילוף תמורה

רו"ח אביב רופל, סמנכ"ל הכספים של חברת "מעדני הגליל" בע"מ, מציג את פריטי הרכוש הקבוע של החברה. כל הפריטים זמינים לשימוש ממועד רכישתם.

פריט	רכישה וזמינות	עלות	ערך שייר	שיטת פחת	שנות חיים
מכונת מילוי נקניקיות	1.1.2021	360,000	60,000	קו ישר	10
מחשב	1.4.2022	38,000	10,000	קו ישר	7
עגלות נקניקיות	1.4.2023	72,000	12,000	סס"י	5

נדרש:

- חשבו את הוצאות הפחת של כל פריט בשנת 2024, ואת סך הוצאות הפחת ברווח והפסד.
- חשבו את הסכום שבו יוצג כל פריט, וכלל הרכוש הקבוע, בדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2024 (עלות, פחת נצבר ועלות מופחתת).
- הניחו שהעגלות נמכרו ב-1.10.2025, ונרשם בגינן רווח הון בסך 3,000 ש"ח. חלצו את תמורת המכירה.
- רשמו את פקודות היומן לשנת 2025: פחת מרוכז (עם חשבון פחת נצבר נפרד לכל פריט) ומכירת העגלות.
- הציגו את הוצאות הפחת לשנת 2025 ואת הרכוש הקבוע (עלות, פחת נצבר ועלות מופחתת, לפי פריט וסך הכל) ליום 31.12.2025.

תרגיל 8.3: חברת "נקניקיות הגליל": שנה ראשונה חלקית ומכירה בתחילת שנה

רו"ח אלון זילברמן, בעל חברת "נקניקיות הגליל" בע"מ, רכש תנור עישון בעלות של 520,000 ש"ח. התנור הפך זמין לשימוש ב-1.4.2023. אורך חיי התנור 10 שנים, ערך השייר שלו 40,000 ש"ח, והוא מופחת בקו ישר. ב-1.1.2025 נמכר התנור בתמורה ל-400,000 ש"ח.

נדרש:

- חשבו את הוצאות הפחת של התנור בשנים 2023 ו-2024.
- הציגו בטבלה את העלות, הפחת הנצבר והעלות המופחתת ב-31.12.2023 וב-31.12.2024.
- חשבו את רווח או הפסד ההון במכירה.
- רשמו את פקודת המכירה.
- מהן הוצאות הפחת של התנור בשנת 2025, ומה יוצג בגינו בדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2025?

תרגיל 8.4: חברת "עישון הדרום": חילוף תקופת ההפחתה

רו"ח גל בלומנפלד, סמנכ"לית הכספים של חברת "עישון הדרום" בע"מ, מסרה את נתוני מקרר תעשייתי של החברה. מחיר המקרר 252,000 ש"ח, ובנוסף שילמה החברה 18,000 ש"ח עבור התקנתו. המקרר הפך לזמין לשימוש ב-1.4.2021, ערך השייר שלו 30,000 ש"ח והוא מופחת בקו ישר. תקופת ההפחתה של המקרר אינה נתונה. ידוע שהעלות המופחתת של המקרר ליום 31.12.2022 היא 217,500 ש"ח.

נדרש:

- א. מהי עלות המקרר לצורך הפחת?
- ב. חלצו את תקופת ההפחתה של המקרר.
- ג. מהי העלות המופחתת של המקרר ליום 31.12.2023?
- ד. מהן הוצאות הפחת של המקרר בשנת 2023?

תרגיל 8.5: חברת "קווי מתאר": חילוף תקופת הפחתה ותמורה

חברת "קווי מתאר" בע"מ רכשה ציוד מדידה בעלות של 420,000 ש"ח, שהפך לזמין לשימוש ב-1.1.2021, והוא מופחת בקו ישר, ללא ערך שייר. ידוע שהעלות המופחתת של הציוד ב-31.12.2023 היא 210,000 ש"ח. ב-1.7.2024 נמכר הציוד, ונוצר בעקבות המכירה הפסד הון בסך 15,000 ש"ח.

נדרש:

- א. מהי תקופת ההפחתה של הציוד?
- ב. מהי העלות המופחתת של הציוד ערב המכירה?
- ג. מהי תמורת המכירה?

תרגיל 8.6: חברת "נקניקי הגולן": חילוף תקופת ההפחתה ומכירה

רו"ח אלון זילברמן, בעל חברת "נקניקי הגולן" בע"מ, רכש תנור עישון בעלות של 480,000 ש"ח, שהפך זמין לשימוש ב-1.7.2022. ערך השייר של התנור 40,000 ש"ח, והוא מופחת בקו ישר. תקופת ההפחתה של התנור אינה נתונה, אך ידוע שהעלות המופחתת שלו ב-31.12.2024 היא 370,000 ש"ח. ב-1.7.2025 נמכר התנור בתמורה ל-330,000 ש"ח.

נדרש:

- א. חלצו את תקופת ההפחתה של התנור.
- ב. חשבו את הוצאות הפחת של התנור בשנת 2024.
- ג. חשבו את העלות המופחתת של התנור ערב המכירה, ואת רווח או הפסד ההון.

תרגיל 8.7: חברת "שי צבאן נקניקים": תאריכי זמינות שונים ומכירה בשנה שלאחר מכן

ד"ר שי צבאן, בעל חברת "שי צבאן נקניקים" בע"מ, מחזיק בשלושה פריטי רכוש קבוע:

פריט	תאריך רכישה	זמינות לשימוש	עלות	ערך שייר	שיטת פחת	שנות חיים
תנור עישון	1.5.2024	מיד	480,000	60,000	קו ישר	10
רכב הפצה	1.7.2022	מיד	600,000	120,000	קו ישר	8
מכונת אריזה	1.11.2022	חודש לאחר הרכישה	70,000	7,000	סס"י	6

ב-1.4.2026 נמכרה מכונת האריזה בתמורה ל-25,000 ש"ח.

נדרש:

- חשבו את הוצאות הפחת של כל פריט בשנת 2024, ואת סך הוצאות הפחת.
- הציגו את העלות, הפחת הנצבר והעלות המופחתת של כל פריט, וסך הכל, ליום 31.12.2025.
- חשבו את רווח או הפסד ההון ממכירת מכונת האריזה.
- רשמו את פקודות היומן לשנת 2026: פחת מרוכז (עם חשבון פחת נצבר נפרד לכל פריט) ומכירת המכונה.
- הציגו את הוצאות הפחת לשנת 2026 ואת הרכוש הקבוע (עלות, פחת נצבר ועלות מופחתת, לפי פריט וסך הכל) ליום 31.12.2026.

תרגיל 8.8: חברת "אור חדש": סס"י ותאריך הזמינות

חברת "אור חדש" בע"מ רכשה שתי מערכות תאורה זהות בעלות של 240,000 ש"ח כל אחת. אורך החיים של כל מערכת 4 שנים, ללא ערך שייר, והן מופחתות בשיטת סכום ספרות השנים. המערכת הראשונה הפכה לזמינה לשימוש ב-1.1.2022, והשנייה ב-1.9.2022.

נדרש:

- חשבו את הוצאות הפחת של כל מערכת בשנת 2022.
- חשבו את הוצאות הפחת של כל מערכת בשנת 2023.
- חשבו את סך הוצאות הפחת של שתי המערכות בכל אחת משתי השנים.

תרגיל 8.9: חברת "מכונות אלון": פקודות יומן לכל השנים

רו"ח אלון זילברמן, בעל חברת "מכונות אלון" בע"מ, רכש ב-1.4.2024 מכונת חימום נקניקיות בעלות של 540,000 ש"ח, בהקפה מספק. המכונה הפכה לזמינה לשימוש באותו יום. אורך חייה 5 שנים, ערך השייר שלה 90,000 ש"ח, והיא מופחתת בקו ישר. ב-1.7.2027 נמכרה המכונה בתמורה ל-225,000 ש"ח, שהתקבלו במזומן.

נדרש:

- הציגו בטבלה את הוצאות הפחת ואת העלות המופחתת בסוף כל אחת מהשנים 2024, 2025 ו-2026.
- חשבו את העלות המופחתת ערב המכירה ואת רווח או הפסד ההון.
- רשמו את כל פקודות היומן בגין המכונה בשנים 2024 עד 2027: רכישה (בהקפה), פחת בכל שנה (כולל 2027 עד יום המכירה) ומכירה.

תרגיל 8.10: חברת "קווי שינוע": סס"י וערך שייר באחוזים

רו"ח אביב רופל רכש עבור חברת "קווי שינוע" בע"מ ב-1.4.2022 מערכת שינוע למחסן הראשי בעלות של 880,000 ש"ח. המערכת הפכה לזמינה לשימוש באותו יום. אורך חייה 10 שנים, וערך השייר שלה הוא 25% מהעלות. המערכת מופחתת בשיטת סכום ספרות השנים. ב-1.4.2025 נמכרה המערכת בתמורה ל-600,000 ש"ח.

נדרש:

- חשבו את ערך השייר ואת סכום הספרות.
- חשבו את הוצאות הפחת בכל אחת מהשנים 2022, 2023 ו-2024, ואת הפחת הנצבר והעלות המופחתת ב-31.12.2024.
- חשבו את הפחת הנצבר ואת העלות המופחתת ערב המכירה, בחישוב אחד של סכום הספרות שחלפו.
- חשבו את רווח או הפסד ההון.

תרגיל 8.11: חברת "הרצפה התחתונה": מכירה בסס"י

חברת "הרצפה התחתונה" בע"מ רכשה ציוד ב-1.10.2023 בעלות כוללת של 540,000 ש"ח. הציוד הפך לזמין לשימוש באותו יום. אורך חייו 5 שנים, ערך השייר שלו 60,000 ש"ח, והוא מופחת בשיטת סכום ספרות השנים. ב-1.7.2026 נמכר הציוד בתמורה ל-150,000 ש"ח.

נדרש:

- חשבו את הוצאות הפחת של הציוד בכל אחת מהשנים 2023 עד 2026 (בשנת 2026 עד יום המכירה).
- חשבו את העלות המופחתת של הציוד ערב המכירה, ואת רווח או הפסד ההון.
- רשמו את פקודת המכירה.

תרגיל בסגנון בחינה 8.12: חברת "מחשבי הנגב": שני דגמים באותה עלות

רו"ח גל בלומנפלד, מבקרת הפנים של חברת "מחשבי הנגב" בע"מ, בודקת את הרכוש הקבוע של החברה. החברה מיישמת את מודל העלות ומפחיתה את פריטי הרכוש הקבוע שלה בקו ישר. היא רכשה מחשבים מדגם X ב-1.4.2022, ומחשבים מדגם Y ב-1.10.2023. עלות הרכישה הכוללת של מחשבי כל דגם היא 100,000 ש"ח. כל המחשבים זמינים לשימוש ביום הרכישה, וערך השייר שלהם הוא 10% מעלותם. אורך החיים של המחשבים, הזהה לשני הדגמים, אינו נתון. ידוע שהעלות המופחתת של כל המחשבים יחד בדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2024 היא 128,000 ש"ח.

אירוע בשנת 2025: ב-30.6.2025 מכרה החברה את כל מחשבי דגם X בתמורה ל-45,000 ש"ח.

נדרש:

- חלצו את אורך החיים של המחשבים.
- חשבו את הוצאות הפחת לשנת 2025 לכלל המחשבים.
- חשבו את רווח או הפסד ההון ממכירת מחשבי דגם X.
- הציגו את יתרת הרכוש הקבוע (עלות, פחת נצבר, עלות מופחתת) ליום 31.12.2025.

תרגיל בסגנון בחינה 8.13: חברת "תנורי הצפון": שני פריטי רכוש קבוע

בחברת "תנורי הצפון" בע"מ שני פריטי רכוש קבוע:

- . תנורי עישון: נרכשו ב-1.7.2021 בעלות כוללת של 480,000 ש"ח, הפכו לזמינים לשימוש ב-1.10.2021 וערך השייר שלהם (של כלל התנורים יחד) 32,000 ש"ח. אורך חייהם אינו נתון. העלות המופחתת שלהם ליום 31.12.2023 היא 354,000 ש"ח.
- . משאיות הפצה: נרכשו ב-1.1.2023 בעלות כוללת של 800,000 ש"ח, הפכו לזמינות לשימוש באותו יום, אורך חייהן 5 שנים וללא ערך שייר. המשאיות זהות בעלותן. מחצית מהמשאיות נמכרו ב-1.10.2024, ונוצר רווח הון בסך 30,000 ש"ח. תמורת המכירה אינה נתונה. כל פריטי הרכוש הקבוע מופחתים בקו ישר.

נדרש:

- א. מהו אורך החיים של תנורי העישון?
- ב. מהי תמורת המכירה של מחצית המשאיות, ומהי העלות המופחתת של כלל המשאיות ליום 31.12.2023?
- ג. מהן הוצאות הפחת של כל הפריטים יחד בשנת 2024?
- ד. מהי יתרת הרכוש הקבוע (נטו) בדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2024?

שיעור 9 מתוך 13

אינטגרציה א: הדוח על השינויים בהון ושאלת מסה בסיסית

אירועי הון, הנפקה, הטבה, פיצול ודיבידנד, ושלבי העבודה הראשונים בשאלת מסה

מה מתרגלים בשיעור

- הדוח על השינויים בהון העצמי: אילו אירועים משפיעים, ועל אילו רכיבים (הון מניות לפי ערך נקוב, פרמיה, עודפים, סה"כ)
 - הנפקת מניות (תמורה נטו, הון מניות, פרמיה), פיצול מניות ומניות הטבה
 - רווח או הפסד נקי, ודיבידנד שהוכרז לעומת דיבידנד ששולם
 - שלב ראשון בשאלת מסה: מיון, שחזור ערכים חסרים (עלות רכוש קבוע, פחת נצבר, מלאי סגירה) וחילוץ העודפים ל-1.1
 - שלב שני: עדכוני פחת, מלאי פתיחה וסגירה, מכירה ושכר שלא נרשמו, ושלב שלישי: עריכת הדוחות ובקרת העודפים
 - שאלת "שרה": תשלום שכולל התחייבות משנה קודמת, ריבית לשלם, פחת לקבוצות פריטים, פריט חדש ומכירה עם הפסד הון
 - שאלת מסה מקוצרת ושתי שאלות על הדוח על השינויים בהון בסגנון בחינה
- חומר מקביל:** Course Notes, שיעור 9 (הדוח על השינויים בהון ושאלת מסה בסיסית) ולשונית "שרה" (פתרון מלא). חוברת הקורס, תרגילים 39 ו-40 ושאלות המסה.

תרגיל 9.1: חברת "נקניקי הבקעה": אילו אירועים משפיעים על ההון העצמי

להלן אירועים בלתי תלויים בחברת "נקניקי הבקעה" בע"מ:

- (1) הנפקת מניות בנות 1 ש"ח במחיר של 5 ש"ח למניה, בתמורה למזומן.
- (2) פיצול מניות.
- (3) חלוקת מניות הטבה כנגד הפרמיה.
- (4) רווח נקי לשנה.
- (5) הפסד נקי לשנה.
- (6) הכרזה על דיבידנד, שטרם שולם.
- (7) תשלום בפועל של דיבידנד שכבר הוכרז.

נדרש:

- א. לכל אירוע קבעו אם סך ההון העצמי גדל, קטן או אינו משתנה, ואילו רכיבים של ההון (הון מניות, פרמיה, עודפים) משתנים.
- ב. נסחו בקצרה את כלל החישוב של השינוי בכל עמודה בדוח, בהנפקה, בפיצול ובמניות הטבה.
- ג. בהנפקת מניות בנות 1 ש"ח במחיר 5 ש"ח למניה: כמה נרשם להון המניות, כמה לפרמיה, ובכמה גדל סך ההון העצמי? כיצד נוצרת הפרמיה?
- ד. חברה הנפיקה מניות בערך נקוב כולל של 240,000 ש"ח. משקיע רוצה לרכוש מהבעלים הקיימים מניות המהוות 15% מזכויות הבעלות בחברה. מהו הערך הנקוב הכולל של המניות שעליו לרכוש?

תרגיל 9.2: חברת "גל בלומנפלד נקניקים": הנפקת מניות עם עלויות הנפקה

בתחילת שנת 2024 ההון העצמי של חברת "גל בלומנפלד נקניקים" בע"מ, שבבעלות רו"ח גל בלומנפלד, הורכב מהון מניות בסך 400,000 ש"ח (400,000 מניות בנות 1 ש"ח ערך נקוב), פרמיה בסך 150,000 ש"ח ועודפים בסך 250,000 ש"ח. ב-1.4.2024 הנפיקה החברה 50,000 מניות בנות 2 ש"ח ערך נקוב כל אחת, במחיר של 7 ש"ח למניה. עלויות ההנפקה הסתכמו ב-20,000 ש"ח. הרווח הנקי לשנת 2024 הוא 180,000 ש"ח, ולא חולק דיבידנד.

נדרש:

- א. חשבו את תמורת ההנפקה נטו, את הגדלת הון המניות ואת הגדלת הפרמיה.
- ב. ערכו את הדוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2024, בעמודות: הון מניות בנות 1 ש"ח, הון מניות בנות 2 ש"ח, פרמיה, עודפים וסה"כ.
- ג. בכמה גדל סך ההון העצמי בעקבות ההנפקה, ובאיזה רכיב נקלטות עלויות ההנפקה?

תרגיל 9.3: חברת "נקניקי הצפון": פיצול מניות

בחברת "נקניקי הצפון" בע"מ קיימות במחזור 100,000 מניות בנות 5 ש"ח ערך נקוב. הפרמיה היא 200,000 ש"ח והעודפים 300,000 ש"ח. ב-1.7.2024 ביצעה החברה פיצול מניות, כך שכל מניה בת 5 ש"ח הוחלפה בחמש מניות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת. ד"ר שי צבאן מחזיק ב-8,000 מניות בנות 5 ש"ח.

נדרש:

- כמה מניות בנות 1 ש"ח קיימות לאחר הפיצול, וכמה מהן מחזיק ד"ר שי צבאן?
- הציגו בדוח על השינויים בהון את הפיצול, באמצעות שתי עמודות של הון מניות (ערך נקוב 5 וערך נקוב 1). מה השפעת הפיצול על סך ההון העצמי?
- מהו הערך הנקוב הכולל של ההון לפני הפיצול ואחריו, ומדוע הוא אינו משתנה?

תרגיל 9.4: חברת "נקניקיות הגליל": מניות הטבה

ההון העצמי של חברת "נקניקיות הגליל" בע"מ ב-1.1.2024 כולל: הון מניות בסך 600,000 ש"ח (600,000 מניות בנות 1 ש"ח ערך נקוב), פרמיה בסך 400,000 ש"ח ועודפים בסך 300,000 ש"ח. רו"ח אביב רופל מחזיק ב-60,000 מניות. ב-30.6.2024 חילקה החברה מניות הטבה בשיעור 15% לכל בעלי המניות, כנגד הפרמיה.

נדרש:

- כמה מניות הטבה חולקו, כמה מהן קיבל רו"ח אביב רופל, ומה הסכום שהועבר מהפרמיה להון המניות?
- חשבו את הון המניות, הפרמיה והעודפים לאחר חלוקת מניות ההטבה.
- אילו רכיבים בהון העצמי השתנו, ומה סכום השינוי בסך ההון העצמי?
- האם רו"ח אביב רופל שילם עבור מניות ההטבה? נמקו בקצרה.

תרגיל 9.5: חברת "חימום אלון": דיבידנד שהוכרז ודיבידנד ששולם

חברת "חימום אלון" בע"מ, שבבעלות רו"ח אלון זילברמן, רשמה בשנת 2024 רווח נקי של 800,000 ש"ח. יתרת העודפים ב-1.1.2024 הייתה 1,200,000 ש"ח. ב-31.12.2024 הכריזה החברה על דיבידנד בסך 280,000 ש"ח. מתוכו שולמו במהלך חודש דצמבר 224,000 ש"ח, והיתרה תשולם בתחילת 2025.

נדרש:

- חשבו את הסכום שטרם שולם מהדיבידנד שהוכרז.
- חשבו את יתרת העודפים ב-31.12.2024.
- ההון העצמי קטן לפי הסכום שהוכרז או לפי הסכום ששולם בפועל? נמקו.

תרגיל 9.6: חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": דוח שינויים בהון לחברה שהוקמה בשנה

חברת "שי צבאן ייצור נקניקים" בע"מ הוקמה ב-1.1.2025, ולכן אין לה יתרות פתיחה. להלן אירועי ההון בחברה בשנת 2025:

- ב-1.1.2025 הונפקו 60,000 מניות בנות 4 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-300,000 ש"ח. עלויות ההנפקה הסתכמו ב-10,000 ש"ח.
- ב-1.3.2025 הונפקו 80,000 מניות בנות 2 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-200,000 ש"ח. עלויות ההנפקה הסתכמו ב-8,000 ש"ח.
- ב-1.4.2025 בוצע פיצול, כך שכל המחזיק במניה בת 4 ש"ח קיבל במקומה שתי מניות בנות 2 ש"ח.
- ב-1.5.2025 חולקו מניות הטבה בשיעור 10% כנגד הפרמיה.
- הרווח הנקי לשנת 2025 הוא 270,000 ש"ח.
- ב-31.12.2025 הוכרז דיבידנד בסך 60,000 ש"ח. מתוכו שולמו 20,000 ש"ח, והיתרה תשולם ב-2026.

נדרש:

- א. ערכו את הדוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2025, בעמודות: הון מניות בנות 4 ש"ח, הון מניות בנות 2 ש"ח, פרמיה, עודפים וסה"כ, כולל שורת סיכום.
- ב. הסבירו במשפט אחד מדוע שורת הפיצול מסתכמת באפס, ועל איזה סכום חושב שיעור ההטבה.
- ג. כמה מזומן יצא מהחברה בגין דיבידנד בשנת 2025, ומה סכום הדיבידנד לשלם ב-31.12.2025?

תרגיל 9.7: חברת "שירי נוף": דוח שינויים בהון מלא

- ההון העצמי של חברת "שירי נוף" בע"מ ב-1.1.2025 הוא (באלפי ש"ח): הון מניות 300 (300 אלף מניות בנות 1 ש"ח), פרמיה 200 ועודפים 400. במהלך 2025 התרחשו האירועים הבאים, לפי סדר כרונולוגי:
- הונפקו 100 אלף מניות בנות 2 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-450 אלפי ש"ח. עלויות ההנפקה הסתכמו ב-10 אלפי ש"ח.
 - בוצע פיצול, כך שכל מניה בת 2 ש"ח הוחלפה בשתי מניות בנות 1 ש"ח.
 - חולקו מניות הטבה בשיעור 10% לכל בעלי המניות, כנגד הפרמיה.
 - הרווח הנקי לשנת 2025 הוא 380 אלפי ש"ח.
 - הוכרז דיבידנד בסך 95 אלפי ש"ח, ושולם במלואו.

נדרש:

ערכו את הדוח על השינויים בהון העצמי לשנה שנסתיימה ב-31.12.2025, כולל שורת סיכום.

תרגיל 9.8: חברת "בית העישון": מיון, שחזור וחילוף העודפים

להלן יתרות מספרי חברת "בית העישון" בע"מ, שבה רו"ח גל בלומנפלד משמשת מנהלת כספים, לפני עדכונים (באלפי ש"ח). כל היתרות נכונות ליום 31.12.2025, אלא אם נאמר אחרת. מלאי הפתיחה מוצג בשלב זה כנכס.

ערך	חשבון	ערך	חשבון
1,100	מכירות	90	מזומן
30	החזרות מלקוחות	120	לקוחות
12	הכנסות ריבית	60	מלאי פתיחה 1.1.2025
520	קניות	?	מכונות עישון (עלות)
20	החזרות לספקים	?	פחנ"צ מכונות 1.1.2025
25	הוצאות פרסום	45	פטנטים
15	עמלות סוכנים	400	נדל"ן להשקעה
120	הוצאות שכר	?	מלאי סגירה, מאזן
18	הוצאות חשמל	85	ספקים
20	הוצאות ריבית	100	הלוואה לזמן קצר
?	מלאי סגירה, רווח והפסד	150	הלוואה לזמן ארוך
?	עודפים 1.1.2025	200	הון מניות

- (1) המכונות: עלות הרכישה הישירה 650. בנוסף שולמו 40 על הובלה ו-30 על התקנה.
המכונות נרכשו ב-1.12.2022, הגיעו לחברה ב-1.2.2023 והפכו זמינות לשימוש ב-1.4.2023.
אורך החיים 10 שנים, קו ישר, ללא ערך שייר.
- (2) מלאי הסגירה: 4,000 יחידות בעלות 30 ש"ח ליחידה. מחיר המכירה הצפוי 36 ש"ח ליחידה, עלויות ההשלמה 2 ש"ח ליחידה ועלויות המכירה 6 ש"ח ליחידה.

נדרש:

- א. חלצו את עלות המכונות, את הפחת הנצבר ב-1.1.2025 ואת שני ערכי מלאי הסגירה.
- ב. מיינו את כל החשבונות לנכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות והוצאות, וחשבו סיכום לכל קבוצה (העודפים עדיין לא).
- ג. חלצו את העודפים ב-1.1.2025 ממשוואת היסוד, והציגו את המשוואה.
- ד. באילו עמודות מופיע מלאי הסגירה ובאילו מופיע מלאי הפתיחה בשלב זה, ומדוע?

תרגיל 9.9: חברת "תבליני הכרמל": מלאי סגירה לפי הנמוך

בחברת "תבליני הכרמל" בע"מ, העוסקת במכירת תבלינים ליצרני נקניק, ידועים הנתונים הבאים ליום 31.12.2025:

- מלאי פתיחה: 90,000 ש"ח; קניות נטו במהלך השנה: 700,000 ש"ח.
- מלאי הסגירה, לפי ספירה, כולל 12,000 יחידות בעלות 9 ש"ח ליחידה. מחיר המכירה הצפוי של כל המלאי הוא 120,000 ש"ח, עלויות ההשלמה הצפויות 6,000 ש"ח ועלויות המכירה הצפויות 12,000 ש"ח.

נדרש:

- א. חשבו את עלות מלאי הסגירה ואת שווי המימוש נטו שלו, וקבעו באיזה ערך יוצג מלאי הסגירה.
- ב. חשבו את עלות המכר לשנת 2025.
- ג. רשמו את שתי הפקודות: העברת מלאי הפתיחה להוצאה, ורישום מלאי הסגירה (במאזן ובדוח רווח והפסד).
- ד. נניח, ללא קשר לנתונים שלעיל, שלחברה אין מלאי פתיחה, שהיא רכשה במהלך השנה מלאי בסך 200 ובסוף השנה נותר בידיה מלאי בסך 60. כמה מלאי נצרך בשנה, ומדוע מלאי הסגירה מוצג גם כנכס וגם כקיטון בהוצאות?

תרגיל 9.10: חברת "מבצעי ענק": פקודות עדכון

בסוף שנת 2025 מצא מנהל החשבונות של חברת "מבצעי ענק" בע"מ, רו"ח ולא סאיג, שהיתרות בספרים טרם עודכנו בכמה נושאים. להלן היתרות הרלוונטיות לפני העדכון (באלפי ש"ח):

חשבון	יתרה לפני העדכון
לקוחות	180
מכירות	1,300
הוצאות שכר	150
פחנ"צ מכונות	300
מלאי פתיחה (מוצג בשלב זה כנכס)	100

נתונים נוספים:

- (1) הוצאות השכר שנרשמו בספרים, בסך 150, כוללות עשרה חודשים (ינואר עד אוקטובר) בהתפלגות אחידה. שכר נובמבר ודצמבר טרם נרשם ולא שולם.
- (2) הוצאות הפחת השנתיות על המכונות הן 100 ולא נרשמו. המכונות היו בבעלות החברה כל שנת 2025.
- (3) מכירה באשראי בסך 50 שבוצעה ב-29.12.2025 לא נרשמה.
- (4) מלאי הפתיחה טרם הועבר להוצאה. מלאי הסגירה בעלות 130, ושווי המימוש נטו שלו 140, טרם נרשם.

נדרש:

- א. רשמו את פקודות היומן המתאימות לכל אחד מהנתונים (בנתון 4 יש שתי פקודות).
- ב. הציגו את היתרה המעודכנת של כל חשבון בטבלה, וציינו אילו שורות חדשות יתווספו לה.
- ג. מדוע בסעיף 2 אין צורך להתחשב בחודשים?

תרגיל 9.11: חברת "קצביית רופל": עריכת הדוחות מטבלת יתרות מעודכנת

רו"ח אביב רופל, מנהל הכספים של חברת "קצביית רופל" בע"מ, מסר את טבלת היתרות לאחר ביצוע כל העדכונים (באלפי ש"ח). כל היתרות נכונות ליום 31.12.2025. הוצאות הפרסום ועמלות הסוכנים הן הוצאות מכירה ושיווק, ויתר ההוצאות התפעוליות הן הוצאות הנהלה וכלליות. הפסד ההון נוצר ממכירת מחשבים, והוא מוצג בסעיף הכנסות והוצאות אחרות. הוצאות הריבית כוללות ריבית שנצברה וטרם שולמה. אין מס הכנסה.

חשבון	ערך	חשבון	ערך
מזומן	106	מכירות	1,500
לקוחות	180	החזרות מלקוחות	40
השקעות לזמן קצר	90	הנחות מסחריות ללקוחות	20
מלאי סגירה, מאזן	70	הכנסות ריבית	12
מכונות (עלות)	800	מלאי פתיחה	80
פחנ"צ מכונות 31.12.2025	240	קניות	700
נדל"ן להשקעה	300	הובלת קניות למחסן	25
פטנטים	60	החזרות לספקים	30
ספקים	110	הנחות מזומן מספקים	8
הוצאות שכר לשלם	20	מלאי סגירה, רווח והפסד	70
ריבית לשלם	8	הוצאות פרסום	45
הלוואה לזמן קצר	150	עמלות סוכנים	35
הלוואה לזמן ארוך	200	הוצאות שכר	160
הון מניות	100	הוצאות חשמל	20
עודפים 1.1.2025	425	שכר טרחה רואה חשבון	10
		הוצאות פחת	80
		הפסד הון ממכירת מחשבים	14
		הוצאות ריבית	38

נדרש:

- א. ערכו את דוח רווח והפסד לשנת 2025: מכירות נטו, עלות המכר (עם פירוט הרכיבים), רווח גולמי, הוצאות מכירה ושיווק, הוצאות הנהלה וכלליות, הוצאות אחרות, רווח תפעולי, הוצאות והכנסות מימון ורווח נקי.
- ב. ערכו את הדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2025. הציגו את הרכוש הקבוע נטו כערך אחד, וחלצו את העודפים ל-31.12.2025 ממשוואת היסוד.
- ג. בדקו שהעודפים ב-1.1.2025 בתוספת הרווח הנקי שווים לעודפים שחולצו בסעיף ב.

תרגיל 9.12: חברת "מעדני אביב": שחזור פחת נצבר, מלאי סגירה ועודפים

להלן יתרות מספרי חברת "מעדני אביב" בע"מ, שבבעלות רו"ח אביב רופל, לפני עדכונים (באלפי ש"ח). כל היתרות נכונות ליום 31.12.2025, אלא אם נאמר אחרת. מלאי הפתיחה מוצג כהוצאה.

ערך	חשבון	ערך	חשבון
900	מכירות	140	מזומן
10	הנחות מזומן מספקים	210	לקוחות
6	הכנסות ריבית	600	תנורי עישון (עלות)
70	מלאי פתיחה	?	פחנ"צ תנורים 1.1.2025
410	קניות	80	פקדון בנקאי לשנתיים
150	הוצאות שכר	?	מלאי סגירה, מאזן
44	הוצאות חשמל	95	ספקים
16	הוצאות פרסום	12	חשמל לשלם 1.1.2025
30	עמלות סוכנים	120	הלוואה לזמן ארוך
18	הוצאות ריבית	150	הון מניות
?	מלאי סגירה, רווח והפסד	?	עודפים 1.1.2025

- (1) כ-60% מתנורי העישון (לפי עלות) נרכשו והפכו זמינים לשימוש ב-1.1.2022, והיתר נרכשו ב-1.7.2025. אורך החיים של כל התנורים 8 שנים, קו ישר, ללא ערך שייר.
- (2) מלאי הסגירה: 15,000 יחידות בעלות 12 ש"ח ליחידה. מחיר המכירה הצפוי 11 ש"ח ליחידה, ועלויות המכירה 1 ש"ח ליחידה. אין עלויות השלמה.

נדרש:

- א. חשבו את הפחת הנצבר על התנורים ב-1.1.2025, והסבירו מדוע הוא מחושב רק על חלק מהתנורים.
- ב. חשבו את שני ערכי מלאי הסגירה.
- ג. סכמו את העמודות (נכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות, הוצאות) וחלצו את העודפים ב-1.1.2025.
- ד. מדוע בשלב זה אין רושמים את הוצאות הפחת של 2025?
- ה. שלבי שאלת המסה הם: (1) מיון ושחזור, (2) עדכונים, (3) עריכת הדוחות. באיזה שלב רושמים פקודות יומן? אילו יתרות בטבלה מעידות שדרוש עדכון לקראת סוף השנה?

תרגיל 9.13: חברת "דוכני הנקניקיות": תשלום שכולל התחייבות משנה קודמת

בטבלת היתרות של חברת "דוכני הנקניקיות" בע"מ מופיעות הוצאות תקשורת בסך 52 והוצאות תקשורת לשלם ליום 1.1.2025 בסך 12 (באלפי ש"ח). ההוצאות נרשמו בשנת 2025 על בסיס מזומן, בתשלומים לספקית התקשורת, רו"ח גל בלומנפלד, ובהם התשלום שסילק את ההתחייבות מ-2024. בסוף 2025 אין חוב לספקית. בנוסף, הוצאות ריבית לשלם בסך 6 על הלוואה טרם נרשמו.

נדרש:

- א. מה נרשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- ב. מהו סכום ההוצאה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- ג. מהי מהות ההפרש, ומה יתרת ההתחייבות לתשלום ב-31.12.2025?
- ד. רשמו את פקודת החתך (ההתאמה).
- ה. רשמו את פקודת העדכון לריבית שטרם נרשמה.

תרגיל 9.14: חברת "מעשנת הצפון": מכירה חלקית עם הפסד הון ופריט חדש

חברת "מעשנת הצפון" בע"מ מפחיתה את תנורי העישון שלה בקו ישר, ללא ערך שייר, על פני 6 שנים. הסכומים באלפי ש"ח.

- . עלות כל התנורים שהיו בבעלות החברה בשנת 2025, לפני המכירה, היא 600. מתוכה 480 הם תנורים ישנים, שנרכשו והפכו זמינים לשימוש ב-1.1.2022, והיתר תנורים חדשים, שנרכשו והפכו זמינים ב-1.4.2025.
- . ב-31.3.2025 נמכרו תנורים ישנים שעלותם 120, ונוצר בהם הפסד הון בסך 8. תמורת המכירה אינה נתונה.
- . ב-1.5.2025 רכשה החברה מכשירי סלולר לסוכני המכירות בעלות 90, והם הפכו זמינים לשימוש באותו מועד. אורך החיים 4 שנים, ערך השייר 6, בקו ישר.

נדרש:

- א.** חשבו את הפחת הנצבר על התנורים ב-1.1.2025.
- ב.** חשבו את הוצאות הפחת לשנת 2025 לכל אחת משלוש הקבוצות (ישנים שלא נמכרו, ישנים שנמכרו, חדשים) ובסך הכל.
- ג.** חשבו את העלות המופחתת של התנורים שנמכרו ערב המכירה, וחלצו את תמורת המכירה.
- ד.** רשמו את פקודת המכירה.
- ה.** חשבו את הוצאות הפחת של מכשירי הסלולר ורשמו את פקודת הפחת.
- ו.** מהן הוצאות הפחת הכוללות לשנת 2025 (תנורים וסלולר), ומהו הרכוש הקבוע נטו (תנורים וסלולר יחד) בדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2025?
- ז.** באיזה סעיף בדוח רווח והפסד יוצג הפסד ההון?

שאלת מסה בסגנון בחינה 9.15 (מקוצרת): חברת "מעדני פראג"

בחברת "מעדני פראג" בע"מ, שבבעלות רו"ח ורד פראג, ידועים הנתונים הבאים (באלפי ש"ח). הערכים נכונים ל-31.12.2025 אלא אם נאמר אחרת. מלאי הפתיחה מוצג כנכס, וערכים עם סימן שאלה יש לחלץ.

שימו לב: זו שאלת מסה מקוצרת. בבחינה האמיתית הטבלה ארוכה יותר (כ-35 חשבונות במקום 28), יש כשמונה נתונים (כאן חמישה), ויש בנוסף פקודת יומן אחת לאירוע חריג, כמו מכירה של נכס.

חשבון	ערך	חשבון	ערך
מזומן	110	מכירות	1,000
לקוחות	120	החזרות מלקוחות	25
מלאי פתיחה 1.1.2025	60	הנחות מסחריות ללקוחות	15
מכונות מילוי נקניקיות (עלות)	?	קניות	480
פח"צ מכונות 1.1.2025	?	הובלה למחסן	20
תוכנות	30	החזרות לספקים	18
נדל"ן להשקעה	350	הנחות מזומן מספקים	7
מלאי סגירה, מאזן	?	הוצאות פרסום	22
ספקים	85	עמלות סוכנים	14
הלוואה לזמן קצר	100	הוצאות שכר	130
הלוואה לזמן ארוך	120	הוצאות חשמל	24
הון מניות	200	שכר טרחה לרואה חשבון	8
עודפים 1.1.2025	?	הוצאות ריבית	16
הכנסות ריבית	9	מלאי סגירה, רווח והפסד	?

- (1) המכונות: עלות הרכישה הישירה 560, בתוספת 30 הובלה ו-10 התקנה. המכונות נרכשו ב-1.7.2023, הגיעו לחברה ב-1.9.2023 והפכו זמינות לשימוש ב-1.10.2023. אורך החיים 10 שנים, קו ישר, ללא ערך שיר.
- (2) מלאי הסגירה: 5,000 יחידות בעלות 20 ש"ח ליחידה. מחיר המכירה הצפוי 26 ש"ח ליחידה, עלויות ההשלמה 1 ש"ח ליחידה ועלויות המכירה 3 ש"ח ליחידה.
- (3) מכירה באשראי בסך 45, שבוצעה בדצמבר 2025, לא נרשמה.
- (4) הוצאות השכר שנרשמו, בסך 130, כוללות עשרה חודשים (ינואר עד אוקטובר) בהתפלגות אחידה. שכר נובמבר ודצמבר לא נרשם ולא שולם.
- (5) הוצאות השכר, החשמל, שכר הטרחה לרואה חשבון והפחת יוצגו בהנהלה וכלליות. הוצאות הפרסום ועמלות הסוכנים יוצגו במכירה ושיווק. אין מס.

נדרש:

- א. חלצו את עלות המכונות, הפחת הנצבר, שני ערכי מלאי הסגירה והעודפים ב-1.1.2025.
- ב. רשמו את פקודות העדכון: פחת, מלאי פתיחה, מכירה ושכר.
- ג. ערכו דוח רווח והפסד ל-2025 ודוח על המצב הכספי ליום 31.12.2025.
- ד. הראו שהעודפים ב-31.12.2025 מתיישבים עם העודפים ב-1.1.2025 ועם הרווח הנקי.

תרגיל בסגנון בחינה 9.16: חברת "תותחי הנקניק": הדוח על השינויים בהון

רו"ח ולא סאיג, מנהל הכספים של חברת "תותחי הנקניק" בע"מ, מסר את הנתונים הבאים. ההון העצמי ב-31.12.2024 הוא (באלפי ש"ח): הון מניות 300 (300 אלף מניות בנות 1 ש"ח), פרמיה 150 ועודפים 250. להלן האירועים שהתרחשו בשנת 2025, לפי סדר כרונולוגי:

- הונפקו 100 אלף מניות בנות 5 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-900 אלפי ש"ח. עלויות ההנפקה הסתכמו ב-40 אלפי ש"ח.
- חולקו מניות הטבה בשיעור 6% לכל בעלי המניות, כנגד הפרמיה.
- בוצע פיצול, כך שכל המחזיק במניה בת 5 ש"ח קיבל במקומה חמש מניות בנות 1 ש"ח.
- הרווח הנקי לשנת 2025 הוא 420 אלפי ש"ח.
- הוכרז דיבידנד בשיעור 30% מהרווח הנקי, ו-50% ממנו שולמו מיד. היתרה תשולם בתחילת 2026.

נדרש:

ערכו את הדוח על השינויים בהון העצמי של החברה לשנה שנסתיימה ב-31.12.2025.

תרגיל בסגנון בחינה 9.17: חברת "פסטיבל הנקניק": הדוח על השינויים בהון עם שני ערכים נקובים

חברת "פסטיבל הנקניק" בע"מ הוקמה ב-1.1.2025. להלן אירועי ההון בחברה בשנה זו:

- ב-1.1.2025 הונפקו 50,000 מניות בנות 6 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-500,000 ש"ח. עלויות ההנפקה הסתכמו ב-20,000 ש"ח.
- ב-1.2.2025 הונפקו 100,000 מניות בנות 3 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-360,000 ש"ח. עלויות ההנפקה הסתכמו ב-6,000 ש"ח.
- ב-1.4.2025 בוצע פיצול, כך שכל המחזיק במניה בת 6 ש"ח קיבל במקומה שתי מניות בנות 3 ש"ח.
- ב-1.6.2025 חולקו מניות הטבה בשיעור 10% לכל בעלי המניות, כנגד הפרמיה.
- הרווח הנקי לשנת 2025 הוא 400,000 ש"ח.
- ב-31.12.2025 הוכרז דיבידנד בשיעור 25% מהרווח הנקי. 40% ממנו שולמו באותו יום, והיתרה תשולם ב-2026.

נדרש:

ערכו את הדוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2025, בעמודות: הון מניות בנות 6 ש"ח, הון מניות בנות 3 ש"ח, פרמיה, עודפים וסה"כ.

שיעור 10 מתוך 13

שאלת מסה מלאה א: מיון, שחזור, עדכון ודוחות

עוברים על שלבי שאלת המסה אחד אחד, ואחר כך פותרים שאלות שלמות

מה מתרגלים בשיעור

- מיון הטבלה וחילוץ העודפים ב-1.1 ממשוואת היסוד
 - שחזור הוצאות לשלם ב-1.1, פחת נצבר ומלאי סגירה
 - פקודות עדכון ותיקון: הוצאות מראש שנצרכו, הוצאה לשלם שנרשמה בטעות, ריבית שנצברה ושירות או הוצאה שלא נרשמו
 - רכוש קבוע חדש, פחת לחלק מהשנה, ומכירה עם רווח הון נתון (חילוץ התמורה)
 - עדכון הטבלה, עריכת דוח רווח והפסד ודוח על המצב הכספי, ובקרת העודפים
 - שאלות מסה בסגנון בחינה: שתי שאלות מקוצרות ושאלה אחת בגודל מלא
- חומר מקביל:** Course Notes, שיעור 10 (פתרון שאלת מסה שלמה "הנסיכה התימנית").

תרגיל 10.1: חברת "מצפה שחר": מיון והעודפים בתחילת השנה

להלן יתרות מספרי חברת "מצפה שחר" בע"מ (באלפי ש"ח). הנתונים הם לפני עדכונים, ומלאי הפתיחה מוצג כהוצאה. כל היתרות נכונות ליום 31.12.2025, פרט לעודפים, שהם עודפי 1.1.2025 ואינם ידועים.

חשבון	סכום	חשבון	סכום
מזומן בקופה	150	מכירות	900
לקוחות	250	הכנסות ריבית	15
רכוש קבוע	600	מלאי פתיחה	60
ספקים	130	קניות	420
הלוואה לזמן ארוך	200	הוצאות שכר	180
הון מניות	100	הוצאות חשמל	40
עודפים 1.1.2025	?	הוצאות ריבית	20

נדרש:

- מיינו את החשבונות לנכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות והוצאות, וחשבו סיכום לכל קבוצה (העודפים עדיין לא).
- חלצו את יתרת העודפים ליום 1.1.2025 ממשוואת היסוד.
- הסבירו מדוע העודפים שחולצו הם עודפי תחילת השנה ולא עודפי סוף השנה.

תרגיל 10.2: חברת "גגות האור": שחזור הוצאות לשלם ופחת נצבר

בחברת "גגות האור" בע"מ יש לשחזר שני ערכים ליום 1.1.2025. הסכומים באלפי ש"ח.

- (1) הוצאות ארנונה לשלם 1.1.2025: הארנונה לחודשים אוקטובר עד דצמבר 2024, בסך 6 לחודש, טרם שולמה ב-31.12.2024. הסכום שולם במלואו במזומן בשנת 2025, ומנהל החשבונות זקף אותו כהוצאות ארנונה של 2025. ב-31.12.2025 אין התחייבות בגין ארנונה.
- (2) פחנ"צ מחשבים 1.1.2025: המחשבים נרכשו והפכו זמינים לשימוש ב-1.7.2021, בעלות 360, תקופת ההפחתה 5 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר.

נדרש:

- א. חשבו את יתרת הוצאות הארנונה לשלם ב-1.1.2025.
- ב. חשבו את הפחת הנצבר על המחשבים ב-1.1.2025.
- ג. רשמו את פקודת התיקון לרישום שנעשה בשנת 2025.

תרגיל 10.3: חברת "מעדני הכפר": מלאי הסגירה

חברת "מעדני הכפר" בע"מ מחזיקה ב-31.12.2025 במלאי של 10,000 יחידות בעלות של 30 ש"ח ליחידה. מחיר המכירה הצפוי הוא 40 ש"ח ליחידה, עלויות ההשלמה הצפויות 5 ש"ח ליחידה ועלויות המכירה הצפויות 7 ש"ח ליחידה. החברה מודדת את המלאי לפי הנמוך מבין עלות לשווי מימוש נטו. מלאי הפתיחה לשנה היה 410,000 ש"ח, והקניות נטו בשנה הסתכמו ב-1,350,000 ש"ח.

נדרש:

- א. חשבו את שווי המימוש נטו ליחידה, ואת ערך מלאי הסגירה שיוצג בדוחות.
- ב. חשבו את עלות המכר לשנת 2025.
- ג. רשמו את הפקודות שמעבירות את מלאי הפתיחה להוצאה, ומציגות את מלאי הסגירה כנכס ובקיטון בהוצאות.

תרגיל 10.4: חברת "כוכב נופל": פקודות עדכון

בחברת "כוכב נופל" בע"מ, שבה ד"ר שי צבאן משמש יועץ פיננסי, נדרשים לעדכן את הדוחות לקראת סוף שנת 2025. הסכומים באלפי ש"ח.

- (1) יתרת ההוצאות מראש בסך 60 (תקשורת) נצרכה במלואה במהלך 2025 אך עדיין מופיעה כנכס.
- (2) ריבית בסך 4, שנצברה בשנת 2025 על פקדון בנקאי שיפרע ב-2026, לא נרשמה.
- (3) שירות בשווי 35 שנתנה החברה בדצמבר 2025 לא נרשם, והלקוח טרם שילם.
- (4) הוצאות פרסום של חודש דצמבר, בסך 12, טרם שולמו ולא נרשמו.

נדרש:

רשמו את פקודת העדכון לכל אחד מארבעת האירועים.

תרגיל 10.5: חברת "טלפונים ניידים": רכוש קבוע חדש ופחת

בשנת 2025 רכשה חברת "טלפונים ניידים" בע"מ שני פריטי רכוש קבוע חדשים:

- (1) 120 מכשירי טלפון בעלות של 5,000 ש"ח כל אחד, שנרכשו והפכו זמינים לשימוש ב-1.10.2025. אורך החיים של המכשירים 3 שנים, וערך השייר שלהם 10% מהעלות. הם מופחתים בקו ישר.
- (2) 40 מחשבים בעלות של 7,500 ש"ח כל אחד, שנרכשו ב-1.1.2025 והפכו זמינים לשימוש ב-1.4.2025. אורך חייהם 5 שנים, ללא ערך שייר, והם מופחתים בקו ישר.

נדרש:

- א. חשבו את עלות כל אחד מהפריטים ואת הוצאות הפחת שלו בשנת 2025.
- ב. רשמו את פקודת הפחת השנתית המרוכזת (חובה הוצאות פחת, זכות פח"צ לכל פריט).
- ג. חשבו את העלות המופחתת של כל פריט ליום 31.12.2025.

תרגיל 10.6: חברת "אריזות הנקניק": מכירה בסוף השנה

בחברת "אריזות הנקניק" בע"מ יש מכונות אריזה שנרכשו והפכו זמינות לשימוש ב-1.7.2022 בעלות של 400,000 ש"ח, אורך חייהן 5 שנים, ללא ערך שייר, והן מופחתות בקו ישר. ב-31.12.2025 נמכרו כל המכונות לרו"ח ולא סאיג, ונוצר רווח הון בסך 20,000 ש"ח. הפחת של שנת 2025 נרשם בספרים לפני המכירה, ופקודת המכירה נרשמת אחריו.

נדרש:

- א. חשבו את הפחת הנצבר ב-1.1.2025 ואת הוצאות הפחת לשנת 2025.
- ב. חשבו את העלות המופחתת של המכונות ערב המכירה, ואת תמורת המכירה.
- ג. רשמו את פקודת המכירה.
- ד. מה יהיה הערך של המכונות בדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2025?

תרגיל 10.7: חברת "חמוצי הנקניק": עדכון הטבלה

בחברת "חמוצי הנקניק" בע"מ, שבבעלות ד"ר שי צבאן, נדרש לעדכן את היתרות לקראת עריכת הדוחות לשנת 2025. להלן היתרות הרלוונטיות לפני העדכון (באלפי ש"ח):

חשבון	יתרה לפני העדכון
מזומן	200
הוצאות תקשורת	60
הוצאות תקשורת מראש 1.1.2025	24
מחשבים (עלות)	400
פחנ"צ מחשבים 1.1.2025	100
טלפונים (עלות)	120
הכנסות ריבית	30

נתונים נוספים:

- (1) הוצאות התקשורת מראש נצרכו במלואן בשנת 2025.
- (2) המחשבים נרכשו והפכו זמינים לשימוש ב-1.1.2023, אורך חייהם 8 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר. כל המחשבים נמכרו ב-31.12.2025, ונוצר רווח הון בסך 12. תמורת המכירה אינה נתונה.
- (3) ב-1.9.2025 רכשה החברה טלפונים בעלות 120 (העלות נרשמה בטבלה), והם הפכו זמינים לשימוש באותו מועד. אורך חייהם 6 שנים, ערך השייר 10% מהעלות, בקו ישר.
- (4) ריבית בסך 9, שנצברה בשנת 2025 על פקדון בנקאי שיפרע ב-2026, לא נרשמה.

נדרש:

- א. רשמו את פקודות היומן לארבעת הנתונים (בנתון 2 יש שתי פקודות: פחת ומכירה), וחלצו את תמורת המכירה.
- ב. הציגו את היתרה המעודכנת של כל חשבון בטבלה, וציינו אילו שורות חדשות יתווספו לה.

תרגיל 10.8: חברת "פנינת הים": עריכת דוח רווח והפסד

להלן יתרות מעודכנות מספרי חברת "פנינת הים" בע"מ לשנה שנסתיימה ב-31.12.2025 (באלפי ש"ח).
אין מס.

סכום	חשבון	סכום	חשבון
45	הוצאות פרסום	1,500	מכירות ברוטו
35	עמלות סוכני מכירות	60	החזרות מלקוחות
160	שכר הנהלה	40	הנחות מסחריות ללקוחות
38	הוצאות חשמל במשרדים	120	מלאי פתיחה
27	הוצאות טלפון במשרדים	800	קניות ברוטו
20	שכר טרחה לרואה חשבון (הנהלה)	30	הובלה למחסן
85	הוצאות פחת (משרדים)	20	החזרות לספקים
20	רווח הון ממכירת מחשבים	150	מלאי סגירה
4	הכנסות ריבית	110	שכר צוות מכירות
42	הוצאות ריבית	8	הנחות מזומן מספקים
		8	הנחות מזומן ללקוחות

נדרש:

- ערכו דוח רווח והפסד מלא לשנה שנסתיימה ב-31.12.2025, כולל הוצאות מכירה ושיווק, הוצאות הנהלה וכלליות, הכנסות (הוצאות) אחרות וסעיפי מימון.
- פרטו בביאורים את הרכב עלות המכר, הוצאות ההנהלה והכלליות וסעיפי המימון.

תרגיל 10.9: חברת "גלי הנקניק": עריכת הדוח על המצב הכספי

להלן יתרות הדוח על המצב הכספי של חברת "גלי הנקניק" בע"מ ליום 31.12.2025 (באלפי ש"ח),
לאחר כל העדכונים. יתרת העודפים לא נתונה. הרווח הנקי לשנת 2025 הוא 82, ולא הוכרז דיבידנד.

סכום	חשבון	סכום	חשבון
120	אשראי בנקאי לזמן קצר	140	מזומן
260	ספקים	330	לקוחות
95	זכאים אחרים	40	חייבים אחרים
400	הלוואה לזמן ארוך	150	מלאי
300	הון מניות	1,200	רכוש קבוע (עלות)
150	פרמיה על מניות	380	פחת נצבר
?	עודפים 31.12.2025	90	פסנטים
		200	נדל"ן להשקעה

נדרש:

- חשבו את העודפים ב-31.12.2025 וערכו את הדוח על המצב הכספי, בחלוקה לנכסים והתחייבויות שוטפים ולא שוטפים, כולל ביאור לרכוש קבוע נטו.
- חשבו את העודפים ב-1.1.2025.

שאלת מסה בסגנון בחינה 10.10 (מקוצרת): חברת "קצביית אלון"

בחברת "קצביית אלון" בע"מ, שבבעלות רו"ח אלון זילברמן, ידועים הנתונים הבאים (באלפי ש"ח). הערכים נכונים ליום 31.12.2025 אלא אם נאמר אחרת, וערכים עם סימן שאלה יש לחלץ. מלאי הפתיחה מוצג כהוצאה.

שימו לב: זו שאלת מסה מקוצרת. בבחינה האמיתית הטבלה ארוכה יותר (כ-35 חשבונות), יש כשמונה נתונים נוספים, ונדרשים מאזן ודוח רווח והפסד מלאים.

סכום	חשבון	סכום	חשבון
600	מכונות (עלות)	200	הון מניות
?	פחנ"צ מכונות 1.1.2025	?	עודפים 1.1.2025
150	מחשבים (עלות)	180	מזומן
?	פחנ"צ מחשבים 1.1.2025	220	לקוחות
140	ספקים	66	הוצאות מראש 1.1.2025
250	הלוואה לזמן ארוך	90	מלאי פתיחה
210	הוצאות שכר	480	קניות
35	הוצאות חשמל	1,100	מכירות
24	הוצאות ריבית	8	הכנסות ריבית

- (1) יתרת ההוצאות מראש היא יתרת פוליסת ביטוח ששולמה ב-1.10.2024 בסך 72 לשלוש שנים. בשנת 2024 נרשמה ההוצאה כנדרש, ובשנת 2025 לא נרשמה הוצאה.
- (2) המכונות נרכשו כולן והפכו זמינות לשימוש ב-1.1.2023, תקופת ההפחתה 10 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר.
- (3) המחשבים נרכשו והפכו זמינים לשימוש ב-1.7.2024, תקופת ההפחתה 5 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר.
- (4) בדצמבר 2025 סיפקה החברה שירות בשווי 30 שטרם נרשם ובעדו טרם שולם.
- (5) מלאי הסגירה: עלות 120, מחיר מכירה צפוי 140, עלויות השלמה 12 ועלויות מכירה 10.
- (6) יש להתעלם מהיבטי המס.

נדרש:

- א. חלצו את הערכים המסומנים בסימן שאלה.
- ב. רשמו פקודות עדכון לאירועים 1 עד 5.
- ג. חשבו את הרווח הנקי לשנת 2025, את סך הנכסים ואת העודפים ב-31.12.2025.

שאלת מסה בסגנון בחינה 10.11 (מקוצרת): חברת "מעדני רופל"

בחברת "מעדני רופל" בע"מ, שבבעלות רו"ח אביב רופל, ידועים הנתונים הבאים (באלפי ש"ח). הערכים נכונים ליום 31.12.2025 אלא אם נאמר אחרת, וערכים עם סימן שאלה יש לחלץ. מלאי הפתיחה מוצג כהוצאה.

שימו לב: זו שאלת מסה מקוצרת. בבחינה האמיתית הטבלה ארוכה יותר (כ-35 חשבונות), יש כשמונה נתונים נוספים, ונדרשים מאזן ודוח רווח והפסד מלאים.

סכום	חשבון	סכום	חשבון
200	מחשבים (עלות)	150	הון מניות
?	פחנ"צ מחשבים 1.1.2025	?	עודפים 1.1.2025
120	הכנסות מראש 1.1.2025	520	עו"ש בנק
?	הוצאות חשמל לשלם 1.1.2025	360	לקוחות
100	פקדון לזמן קצר	40	שיקים לקבל
300	הלוואה לזמן ארוך	70	מלאי פתיחה
160	ספקים	520	קניות
260	הוצאות שכר	1,250	מכירות
38	הוצאות חשמל	50	החזרות מלקוחות
40	הוצאות פרסום		

- (1) הכנסות מראש 1.1.2025: מקדמה על חוזה שירות שנחתם ב-31.12.2024 ושולמה במועד החתימה. עד 31.12.2025 החברה טרם החלה במתן השירות.
- (2) הוצאות חשמל לשלם 1.1.2025: חשבונות החשמל של נובמבר ודצמבר 2024, בסך 4 לחודש, טרם שולמו ב-31.12.2024. הם שולמו במלואם מהעו"ש בשנת 2025 ונרשמו כהוצאות חשמל של 2025. ב-31.12.2025 אין התחייבות בגין חשמל.
- (3) ריבית בסך 2, שנצברה בשנת 2025 על הפקדון, טרם נרשמה.
- (4) המחשבים נרכשו והפכו זמינים לשימוש ב-1.1.2023, תקופת ההפחתה 5 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר. ב-30.9.2025 נמכרה מחצית מהמחשבים (לפי עלות), ונוצר רווח הון בסך 5. המכירה טרם נרשמה.
- (5) מלאי הסגירה: עלות 85, שווי מימוש נטו 80.
- (6) יש להתעלם מהיבטי המס.

נדרש:

- א. חלצו את הערכים המסומנים בסימן שאלה.
- ב. רשמו פקודות עדכון ותיקון לאירועים 2 עד 5 (בפקודת המכירה חלצו את התמורה).
- ג. חשבו את הרווח הנקי לשנת 2025, את סך הנכסים ואת העודפים ב-31.12.2025.

שאלת מסה בסגנון בחינה 10.12: חברת "הנקניק המעופף"

בחברת "הנקניק המעופף" בע"מ ידועים הנתונים הבאים (באלפי ש"ח). רו"ח גל בלומנפלד היא מנהלת הכספים. הנתונים נכונים ל-31.12.2025 אלא אם נאמר אחרת, ומלאי הפתיחה מוצג כהוצאה.

סכום	חשבון	סכום	חשבון	סכום	חשבון
198	עו"ש בנק	9	הנחות מזומן מספקים	25	הובלה למחסן
35	עמלות סוכנים	60	הנחות מסחריות ללקוח	40	החזרות מלקוח
?	פחנ"צ מחשבים 1.1	100	הכנסות ייעוץ	30	החזרות לספקים
?	פחנ"צ מכונות 1.1	30	הכנסות לקבל 1.1	200	הון מניות
90	פקדון לזמן ארוך	72	הכנסות מראש 1.1	30	הוצאות חשמל
80	פרמיה על מניות	16	הכנסות ריבית	72	הוצאות מראש 1.1
700	קניות (ברוטו)	300	לקוחות (ברוטו)	45	הוצאות פרסום
20	הוצאות טלפון	120	מלאי 1.1.2025	24	הוצאות ריבית
60	שיקים לפירעון	160	מחשבים (עלות)	250	הלוואה לזמן ארוך
40	שיקים לקבל	55	משיכת יתר בבנק אחר	12	הלח"מ 1.1
170	שכר הנהלה	170	ספקים	800	מכונות (עלות)
90	שכר מכירות	?	עודפים 1.1	1,500	מכירות (ברוטו)
				?	הוצאות טלפון לשלם 1.1

- (1) הוצאות מראש 1.1: ביטוח לציוד ייצור בסך 108, ששולם ב-1.7.2024 בעד 18 חודשים. ב-2025 לא נרשמה הוצאה.
- (2) הכנסות לקבל 1.1: ייעוץ שניתן ב-2024. הסכום טרם התקבל גם ב-31.12.2025, והוא עדיין הכנסה לקבל. הכנסות הייעוץ בטבלה הן בגין 2025.
- (3) הכנסות מראש 1.1: מקדמה על חוזה שירות שנחתם ב-31.12.2024. טרם החל השירות.
- (4) הוצאות טלפון לשלם 1.1: נובמבר ודצמבר 2024, 3 לחודש. הסכום שולם מהעו"ש ב-2025 ונרשם כהוצאות טלפון. ב-31.12.2025 אין חוב.
- (5) שיעור הלח"מ ב-31.12.2025 הוא 7% מיתרת הלקוחות. אין חובות אבודים.
- (6) המכונות זמינות מ-1.7.2022, 10 שנים, קו ישר, ללא שייר. לא היו רכישות או מכירות ב-2025.
- (7) מחשבים ישנים בעלות 100 (זמינים מ-1.1.2022, 4 שנים) וחדשים בעלות 60 (זמינים מ-1.10.2025, 5 שנים), קו ישר, ללא שייר. ב-30.6.2025 נמכרו מחשבים ישנים בעלות 40, ונוצר רווח הון בסך 7. המכירה טרם נרשמה.
- (8) מלאי הסגירה טרם נרשם: עלות 190, מחיר צפוי 240, עלויות השלמה 30 ומכירה 28.
- (9) ריבית בסך 5 על ההלוואה, שנצברה ב-2025, טרם נרשמה.
- (10) הכנסות אחרות: ייעוץ ורווח הון. הנהלה וכלליות: פחת, הלח"מ, ביטוח, חשמל וטלפון. מכירה ושיווק: פרסום ועמלות סוכנים. אין מס.

נדרש:

- א. חלצו את ארבעת הערכים המסומנים בסימן שאלה.
- ב. ערכו דוח על המצב הכספי ליום 31.12.2025 ודוח רווח והפסד ל-2025.
- ג. רשמו את פקודת מכירת המחשבים (חלצו את התמורה).

שיעור 11 מתוך 13

שאלת מסה מלאה ב: שחזורים מורכבים ותיקונים

הכנסות מראש, הלח"מ בשני שיעורים, פחת בסס"י, מלאי בנמוך, פיצול שכר וביאורים

מה מתרגלים בשיעור

- מיון הטבלה וחילוץ העודפים ב-1.1 ממשוואת היסוד
 - שחזור (בלי פקודה) מול עדכון (עם פקודה), ושאלות "מה היה קורה אם" על תאריכי רכישה וחווה
 - שחזור יתרות פתיחה: הכנסות מראש בחווה רב שנתי, הלח"מ, פחנ"צ בקו ישר ובסס"י ומלאי בנמוך
 - עדכונים: הכנסות מראש, הלח"מ בשני שיעורים עם חילוץ הוצאות הלח"מ, מלאי סגירה, פחת על פריטים ישנים וחדשים
 - טבלת עדכון יתרות: לפני, שינוי, אחרי
 - פיצול שכר, הכנסות אחרות, סיווג לסעיפי הדוח וביאורים (לקוחות, רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים)
 - דוחות כספיים מלאים ושאלות מסה בסגנון בחינה: שתי שאלות מלאות ושאלה מקוצרת
- חומר מקביל:** Course Notes, לשונית "שאלת בחינה" (שאלת מסה מבחינה אמיתית, 2025א) ולשונית "מבנה הבחינה". חוברת הקורס, שאלות המסה.

תרגיל 11.1: חברת "אולמות הנוף": מיון חשבונות וחילוף העודפים

להלן נתוני חברת "אולמות הנוף" בע"מ ליום 31.12.2025 (באלפי ש"ח), לפני עדכונים. מלאי הפתיחה מוצג כהוצאה. ערך העודפים בתחילת השנה אינו ידוע.

סכום	חשבון	סכום	חשבון
15	הנחות מסחריות ללקוחות	120	הון מניות
10	הנחות מסחריות מספקים	35	הוצאות חשמל
340	לקוחות (ברוטו)	20	הוצאות לשלם
260	מזומן	14	הוצאות ריבית
600	מכונות (עלות)	190	הוצאות שכר
900	מכירות	20	החזרות לספקים
55	מלאי 1.1	25	החזרות מלקוחות
110	ספקים	6	הכנסות ריבית
?	עודפים 1.1	150	הלוואות לזמן ארוך
180	פחנ"צ מכונות	17	הלח"מ 1.1
410	קניות	8	הנחות מזומן מספקים

נדרש:

- מיינו כל חשבון לנכסים, התחייבויות, הון, הכנסות או הוצאות. חשבונות בניכוי (פחנ"צ, הלח"מ, החזרות והנחות מסחריות) מופיעים בסימן שלילי בקבוצה שאליה הם שייכים.
- חשבו את סך הנכסים, סך ההתחייבויות, סך ההכנסות וסך ההוצאות.
- חלצו את העודפים ב-1.1.2025 מהמשוואה: נכסים = התחייבויות + הון ועודפים 1.1 + רווח (הכנסות בניכוי הוצאות).
- מדוע העודפים בדוח על המצב הכספי הם תמיד עודפי סוף השנה ולא עודפי 1.1?

תרגיל 11.2: חברת "גלי אור": שחזור או עדכון, ומה היה קורה אם

ד"ר שי צבאן מסביר לסטודנטים שבשאלת משה יש שני סוגי פעולות: שחזור יתרה, שעליו לא רושמים פקודת יומן, ועדכון יתרה, שעליו רושמים פקודה ומעדכנים את הטבלה.

נדרש:

- קבעו לגבי כל אחת מהפעולות הבאות אם מדובר בשחזור או בעדכון:
 - חישבו הלח"מ ליום 1.1 לפי יתרת הלקוחות בסוף השנה הקודמת.
 - רישום הוצאות הלח"מ של השנה.
 - חישבו יתרת ההכנסות מראש ליום 1.1 לפי חוזה רב שנתי.
 - רישום הכנסה מהחוזה בשנה השוטפת כנגד ירידה בהכנסות מראש.
 - חישבו הפחנ"צ על מחשבים ליום 1.1.
 - רישום הוצאות הפחת של השנה.
 - קביעת מלאי הפתיחה לפי הנמוך מבין עלות לשווי מימוש נטו.
 - הצגת מלאי הסגירה כנכס וכקיטון בהוצאות.
- חוזה בסך 400,000 ש"ח ל-4 שנים נחתם ב-1.1.2024 ושולם בחתימה. מהי יתרת ההכנסות מראש ב-1.1.2025? ומה תהיה היתרה אילו החוזה נחתם ב-1.4.2024?
- מחשבים בעלות 48,000 ש"ח, המופחתים ל-3 שנים בסכום ספרות השנים ללא שייר, נרכשו והפכו זמינים ב-1.7.2025. מהם הוצאות הפחת בשנת 2025? ומהן הוצאות הפחת אילו נרכשו ב-1.10.2025, או ב-1.1.2025?

תרגיל 11.3: חברת "גל בלומנפלד נקניקים": שחזור הכנסות מראש ויתרת הלח"מ

בחברת "גל בלומנפלד נקניקים" בע"מ, שבבעלות רו"ח גל בלומנפלד, ידועים הנתונים הבאים (באלפי ש"ח):

- (1) ב-1.1.2024 חתמה החברה על חוזה אספקה ושירות לשלוש שנים מול רשת דוכני נקניקיות של רו"ח אלון זילברמן. סך החוזה 450, והוא שולם במלואו ביום החתימה. השירות ניתן באופן אחיד לאורך שלוש השנים. החברה רשמה כנדרש הכנסה בגין 2024, ואילו בגין 2025 טרם נרשמה הכנסה.
- (2) הלקוחות ברוטו ב-31.12.2025 הם 480, והם גבוהים ב-80 מיתרתם ב-31.12.2024. שיעור הלח"מ ב-31.12.2024 היה 5%.

נדרש:

- א. חשבו את יתרת ההכנסות מראש ליום 1.1.2025.
- ב. חשבו את הלקוחות ברוטו ליום 31.12.2024 ואת יתרת הלח"מ ליום 1.1.2025.
- ג. כמה הכנסה מהחוזה יש להכיר בשנת 2025, מהי יתרת ההכנסות מראש ב-31.12.2025, ומהי פקודת העדכון?
- ד. מה הייתה יתרת ההכנסות מראש ב-1.1.2025 אילו החוזה נחתם ב-1.7.2024 ושאר הנתונים זהים?

תרגיל 11.4: חברת "חימום ורד": הלח"מ בשני שיעורים והוצאות הלח"מ מחולצות

חברת "חימום ורד" בע"מ משווקת מכונות חימום נקניקיות לדוכנים. ליום 31.12.2024 יתרת הלקוחות ברוטו היא 400,000 ש"ח ושיעור הלח"מ 5%. נתונים נוספים:

- במהלך 2025 נרשמו חובות אבודים בסך 8,000 ש"ח.
- הלקוחות ברוטו ב-31.12.2025, לאחר כל העסקאות, הם 600,000 ש"ח.
- נכון ל-31.12.2025 בגין 40% מהלקוחות שיעור הלח"מ 10%, ובגין היתר 5%.

נדרש:

- א. חשבו את הלח"מ ב-31.12.2024 ואת הלח"מ ב-31.12.2025.
- ב. חלצו את הוצאות הלח"מ לשנת 2025 והציגו את תנועות חשבון הלח"מ.
- ג. רשמו את פקודת הלח"מ והציגו את ביאור הלקוחות נטו ליום 31.12.2025.

תרגיל 11.5: חברת "שי צבאן נקניקי עישון": שחזור פחנ"צ ופחת בסכום ספרות השנים

- ליום 31.12.2025 מציגה חברת "שי צבאן נקניקי עישון" בע"מ את פריטי הרכוש הקבוע הבאים:
- תנורי עישון: 6 תנורים זהים בעלות 150,000 ש"ח לתנור, שנרכשו והפכו זמינים לשימוש ב-1.1.2023. תקופת ההפחתה 9 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר.
 - מחשבים ישנים: בעלות 64,000 ש"ח, שנרכשו והפכו זמינים לשימוש ב-1.4.2024. תקופת ההפחתה 3 שנים, ללא ערך שייר, בסכום ספרות השנים.
 - מחשבים חדשים: בעלות 36,000 ש"ח, שנרכשו והפכו זמינים לשימוש ב-1.7.2025, בתנאי הפחתה זהים למחשבים הישנים.

נדרש:

- חשבו את עלות תנורי העישון ואת הפחנ"צ שלהם ליום 1.1.2025.
- חשבו את הפחנ"צ של המחשבים הישנים ליום 1.1.2025.
- חשבו את הוצאות הפחת של כל אחד משלושת הפריטים בשנת 2025 ואת סך הוצאות הפחת, ורשמו את פקודת העדכון.
- הציגו את הפחנ"צ ואת העלות המופחתת של כל פריט ושל כולם יחד ליום 31.12.2025.
- מה היה הפחנ"צ של המחשבים הישנים ב-1.1.2025 אילו נרכשו ב-1.10.2024 ולא ב-1.4.2024?

תרגיל 11.6: חברת "נקניקיות הגליל": מלאי הפתיחה והסגירה בנמוך

חברת "נקניקיות הגליל" בע"מ מודדת את המלאי שלה לפי הנמוך מבין עלות לשווי מימוש נטו. מנהל המחסן מסר את נתוני המלאי הבאים (בש"ח):

מועד	עלות המלאי	מחיר מכירה צפוי	עלויות השלמה	עלויות מכירה
31.12.2024 (מלאי פתיחה)	84,000	100,000	14,000	8,000
31.12.2025 (מלאי סגירה)	96,000	130,000	15,000	11,000

בשנת 2025 הסתכמו הקניות ברוטו ב-640,000 ש"ח. החברה שילמה הובלה למחסן בסך 20,000 ש"ח, החזירה לספקים סחורה בסך 25,000 ש"ח וקיבלה מהם הנחות מסחריות בסך 15,000 ש"ח.

נדרש:

- חשבו את שווי המימוש נטו ואת ערך המלאי שיוצג בדוחות בכל אחד משני המועדים.
- רשמו את פקודות המלאי בשנת 2025: העברת מלאי הפתיחה להוצאה, והצגת מלאי הסגירה כנכס וכקיטון בהוצאות.
- חשבו את הקניות נטו ואת עלות המכר לשנת 2025.

תרגיל 11.7: חברת "עגלות הנקניק": טבלת עדכון יתרות

רו"ח אביב רופל, מנהל הכספים של חברת "עגלות הנקניק" בע"מ, שחזר את היתרות הבאות ליום 1.1.2025 (באלפי ש"ח). הלח"מ והפחנ"צ מוצגים כסכומים חיוביים. נתונים נוספים:

- (1) ב-1.1.2023 חתמה החברה על חוזה שירות ל-4 שנים בסך 480, ששולם בעת החתימה. השירות ניתן באופן אחיד. הכנסה בגין 2025 טרם נרשמה.
- (2) הלקוחות ברוטו ב-31.12.2025 הם 500, ולא היו חובות אבודים. בגין 40% מהלקוחות שיעור הלח"מ 8%, ובגין היתר 4%.
- (3) המכונות נרכשו והפכו זמינות ב-1.1.2023, בעלות 600. הן מופחתות ל-10 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר.
- (4) מלאי הסגירה: עלות 95, מחיר מכירה צפוי 108, עלויות השלמה 10 ועלויות מכירה 8.

חשבון	לפני העדכון	שינוי	אחרי העדכון
הכנסות מראש	240		
הכנסות משירות	0		
הלח"מ	21		
הוצאות הלח"מ	0		
פחנ"צ מכונות	120		
הוצאות פחת	0		
מלאי סגירה (מאזן)	0		
מלאי סגירה (רווח והפסד)	0		

נדרש:

- א. רשמו את פקודת העדכון בגין כל אחד מארבעת הסעיפים.
- ב. השלימו בטבלה את השינוי ואת היתרה אחרי העדכון בכל חשבון.
- ג. מדוע פקודת הפחת כוללת רק את הפחת של 2025 ולא את הפחת של השנים הקודמות?

תרגיל 11.8: חברת "בית ראשון": פיצול הוצאות שכר

בחברת "בית ראשון" בע"מ, משרד תיווך, הוצאות השכר לשנת 2025 הן 1,200,000 ש"ח. 30% מהוצאות השכר הן שכר הנהלה, ו-70% הן שכר צוות מכירות ושיווק. נתונים נוספים לשנת 2025: הוצאות פרסום 90,000 ש"ח, עמלות סוכני מכירות 35,000 ש"ח, הוצאות חשמל במשרדים 60,000 ש"ח ופחת 50,000 ש"ח (במשרדים).

נדרש:

- א. חשבו את הוצאות השכר שיוצגו בהוצאות המכירה והשיווק ואת אלה שיוצגו בהוצאות ההנהלה והכלליות.
- ב. חשבו את סך הוצאות המכירה והשיווק ואת סך הוצאות ההנהלה והכלליות.
- ג. הציגו את שני הביאורים (הוצאות מכירה ושיווק, הוצאות הנהלה וכלליות) בטבלה, שורה לכל הוצאה.

תרגיל 11.9: חברת "מערכות ענן": הכנסות אחרות וסיווג לסעיפי הדוח

חברת "מערכות ענן" בע"מ מוכרת רישיונות תוכנה. להלן חשבונות מתוך נתוני החברה לשנת 2025 (בש"ח), לאחר עדכון ההכנסה מחוזה שירות רב שנתי ששולם מראש:

סכום	חשבון	סכום	חשבון
120,000	הוצאות שכר דירה	40,000	מלאי פתיחה
18,000	הוצאות חשמל	6,000	הוצאות הובלה למחסן
80,000	הכנסות מהחוזה (הוכרו מהכנסות מראש)	9,000	הוצאות הובלה ללקוחות
3,000	עמלות בנק	14,000	עמלות סוכני מכירות
4,000	הכנסות ריבית	5,000	הנחות מזומן ללקוחות
		7,000	הנחות מזומן מספקים

נדרש:

- לאיזה סעיף בדוח רווח והפסד שייך כל חשבון: עלות המכר, הוצאות מכירה ושיווק, הוצאות הנהלה וכלליות, הכנסות אחרות, הוצאות מימון או הכנסות מימון?
- חשבו את הסכום שיוצג בכל אחד מסעיפי הדוח שלעיל (למעט עלות המכר, שבה נתון רק חלק מהחשבונות).
- רשמו את פקודת העדכון שבה הוכרו 80,000 ש"ח מההכנסות מראש.

תרגיל 11.10: חברת "מגדלי הכוכבים": ביאורים לדוח על המצב הכספי

- להלן נתונים של חברת "מגדלי הכוכבים" בע"מ ליום 31.12.2025:
- לקוחות ברוטו 800,000 ש"ח. בגין 25% מהם שיעור הלח"מ 12%, ובגין היתר 4%.
 - מכונות: עלות 800,000 ש"ח, שנרכשו והפכו זמינות לשימוש ב-1.1.2022. תקופת ההפחתה 10 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר.
 - מחשבים ישנים: עלות 180,000 ש"ח, שנרכשו והפכו זמינים ב-1.7.2024. תקופת ההפחתה 3 שנים, ללא ערך שייר, בסכום ספרות השנים.
 - מחשבים חדשים: עלות 120,000 ש"ח, שנרכשו והפכו זמינים ב-1.4.2025, בתנאי הפחתה זהים למחשבים הישנים.
 - נכסים בלתי מוחשיים: פטנט שעלותו 500,000 ש"ח ושם מסחרי שעלותו 200,000 ש"ח. הנכסים אינם מופחתים.

נדרש:

- הציגו את ביאור הלקוחות (ברוטו, הלח"מ, נטו).
- הציגו את ביאור הרכוש הקבוע (עלות, פחת נצבר, עלות מופחתת) לפי פריט ובסך הכל.
- הציגו את ביאור הנכסים הבלתי מוחשיים.
- חשבו את סך הוצאות הפחת לשנת 2025.

תרגיל 11.11: חברת "עשן ואש": דוח רווח והפסד ודוח על המצב הכספי מטבלה מעודכנת

מנהל הכספים של חברת "עשן ואש" בע"מ הכין את הטבלה הבאה לאחר רישום כל העדכונים (באלפי ש"ח, ליום 31.12.2025). בטבלה מלאי הסגירה מופיע פעמיים: כנכס (מאזן) וכקיטון בהוצאות (רווח והפסד).

סכום	חשבון	סכום	חשבון
8	הנחות מזומן מספקים	100	הון מניות
10	הנחות מסחריות ללקוחות	10	הוצאות הובלה למחסן
320	לקוחות (ברוטו)	15	הוצאות הלח"מ
150	מזומן	20	הוצאות חשמל
60	מחשבים (עלות)	18	הוצאות לשלם
500	מכונות (עלות)	70	הוצאות פחת
1,200	מכירות	30	הוצאות פרסום
70	מלאי סגירה (מאזן)	12	הוצאות ריבית
70	מלאי סגירה (רווח והפסד)	300	הוצאות שכר
60	מלאי פתיחה	12	החזרות לספקים
95	ספקים	20	החזרות מלקוחות
409	עודפים 1.1	40	הכנסות אחרות
14	עמלות סוכני מכירות	40	הכנסות מראש 31.12
35	פחנ"צ מחשבים 31.12	6	הכנסות ריבית
150	פחנ"צ מכונות 31.12	120	הלוואות לזמן ארוך
90	פטנטים	70	הלוואות לזמן קצר
640	קניות	25	הלח"מ 31.12
		7	הנחות מזומן ללקוחות

30% מהוצאות השכר הן הוצאות הנהלה וכלליות, והיתר הוצאות מכירה ושיווק. הפחת והלח"מ הם הוצאות הנהלה וכלליות. אין מס. בדוחות מציגים רק שורות שאינן אפס.

נדרש:

- ערכו דוח רווח והפסד לשנת 2025, כולל חישוב הקניות נטו ועלות המכר ופירוט הוצאות המכירה והשיווק והוצאות ההנהלה והכלליות.
- ערכו דוח על המצב הכספי ליום 31.12.2025, כולל ביאור הרכוש הקבוע, והציגו כיצד חושבו העודפים בסוף השנה.
- באיזה שם ובאיזה סעיף מוצג מלאי הסגירה בדוח על המצב הכספי, ומדוע הוא מופיע גם בדוח רווח והפסד?

שאלת מסה בסגנון בחינה 11.12: חברת "נקניקי אביב"

בחברת "נקניקי אביב" בע"מ, העוסקת בייצור ושיווק נקניקים, ידועים הנתונים הבאים. כל הנתונים נכונים ל-31.12.2025 אלא אם נאמר אחרת, והם באלפי ש"ח, לפני עדכונים. מלאי 1.1 מוצג כהוצאה. ערכים עם סימן שאלה יש לחלץ.

סכום	חשבון	סכום	חשבון	סכום	חשבון
80	מחשבים (עלות)	30	החזרות מלקוחות	150	הון מניות
?	מכונות ייצור (עלות)	?	הכנסות מראש 1.1	24	הוצאות אחזקה
1,350	מכירות	8	הכנסות ריבית	12	הוצאות הובלה למחסן
?	מלאי 1.1	200	הלוואות לזמן ארוך	18	הוצאות חשמל
140	ספקים	90	הלוואות לזמן קצר	9	הוצאות טלפון
?	עודפים 1.1	?	הלח"מ 1.1	36	הוצאות לשלם
6	עמלות בנק	11	הנחות מזומן ללקוחות	22	הוצאות פרסום
15	עמלות סוכני מכירות	7	הנחות מזומן מספקים	14	הוצאות ריבית
?	פחנ"צ מחשבים 1.1	20	הנחות מסחריות ללקוחות	300	הוצאות שכר
?	פחנ"צ מכונות 1.1	10	הנחות מסחריות מספקים	30	הוצאות שכר דירה
120	פטנטים	480	לקוחות (ברוטו)	20	הוצאות תפעול
760	קניות	220	מזומן	15	החזרות לספקים

- (1) הכנסות מראש 1.1: ב-1.7.2024 נחתם חוזה שירות לשלוש שנים מול רשת דוכנים של ר"ח אלון זילברמן בסך 540, ששולם במלואו בעת החתימה. השירות ניתן באופן אחיד. הכנסה בגין 2025 טרם נרשמה.
- (2) הלקוחות עלו בשנת 2025 ב-80, ושיעור הלח"מ ב-31.12.2024 היה 5%. ב-31.12.2025 בגין 25% מהלקוחות שיעור הלח"מ 25%, ובגין היתר 5%.
- (3) מלאי 1.1: עלות 90, מחיר מכירה צפוי 100, עלויות השלמה 6 ועלויות מכירה 10. מלאי 31.12: עלות 110, מחיר מכירה צפוי 120, עלויות השלמה 4 ועלויות מכירה 8.
- (4) מכונות הייצור: 4 מכונות זהות בעלות 200 למכונה, שנרכשו והפכו זמינות ב-1.1.2022. הן מופחתות ל-8 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר.
- (5) המחשבים מופחתים ל-3 שנים, ללא ערך שייר, בסכום ספרות השנים. מחשבים ישנים בעלות 48 נרכשו ב-1.10.2024, ומחשבים חדשים בעלות 32 נרכשו ב-1.4.2025. כולם הפכו זמינים ביום הרכישה.
- (6) 30% מהוצאות השכר הן הוצאות הנהלה וכלליות, והיתר הוצאות מכירה ושיווק.
- (7) מכירה ושיווק: פרסום ועמלות סוכנים. הנהלה וכלליות: אחזקה, חשמל, טלפון, שכר דירה, תפעול, הלח"מ ופחת. מימון: עמלות בנק. ההכנסה מהחוזה שבסעיף 1 תוצג בהכנסות אחרות, וכל ההכנסות מראש יוצגו כהתחייבות שוטפת.
- (8) לא היו חובות אבודים, ואין מס הכנסה.

נדרש:

- א. חלצו את כל הערכים המסומנים בסימן שאלה.
- ב. ערכו דוח רווח והפסד לשנת 2025 ודוח על המצב הכספי ליום 31.12.2025, כולל חישוב העודפים בסוף השנה.
- ג. רשמו את פקודת היומן לעדכון הלח"מ.

שאלת מטה בסגנון בחינה 11.13: חברת "מארזי הנקניק"

בחברת "מארזי הנקניק" בע"מ ידועים הנתונים הבאים ליום 31.12.2025 (באלפי ש"ח), לפני עדכונים. מלאי 1.1 מוצג כהוצאה. ערכים עם סימן שאלה יש לחלץ.

סכום	חשבון	סכום	חשבון	סכום	חשבון
?	מכונות אריזה (עלות)	?	הכנסות מראש 1.1	200	הון מניות
1,500	מכירות	10	הכנסות ריבית	30	הוצאות אחזקה
?	מלאי 1.1	300	הלוואות לזמן ארוך	15	הוצאות הובלה למחסן
170	ספקים	110	הלוואות לזמן קצר	22	הוצאות חשמל
?	עודפים 1.1	?	הלח"מ 1.1	28	הוצאות לשלם
8	עמלות בנק	9	הנחות מזומן ללקוחות	30	הוצאות פרסום
18	עמלות סוכני מכירות	6	הנחות מזומן מספקים	16	הוצאות ריבית
?	פחנ"צ מחשבים 1.1	25	הנחות מסחריות ללקוחות	360	הוצאות שכר
?	פחנ"צ מכונות 1.1	12	הנחות מסחריות מספקים	36	הוצאות שכר דירה
90	פטנטים	600	לקוחות (ברוטו)	25	הוצאות תפעול
780	קניות	230	מזומן	20	החזרות לספקים
60	שם מסחרי	70	מחשבים (עלות)	40	החזרות מלקוחות

- הכנסות מראש 1.1: ב-1.1.2024 נחתם חוזה תחזוקה ל-4 שנים בסך 480 עם משרד רו"ח גל בלומנפלד, ששולם בחתימה. השירות ניתן באופן אחיד. הכנסה בגין 2025 טרם נרשמה.
- הלקוחות עלו בשנת 2025 ב-100, ושיעור הלח"מ ב-31.12.2024 היה 4%. ב-31.12.2025 בגין 60% מהלקוחות שיעור הלח"מ 5%, ובגין היתר 10%.
- מלאי 1.1: עלות 100, מחיר צפוי 150, עלויות השלמה 20 ומכירה 18. מלאי 31.12: עלות 140, מחיר צפוי 150, עלויות השלמה 12 ומכירה 18.
- מכונות האריזה: 5 זהות בעלות 160 למכונה, שנרכשו והפכו זמינות ב-1.7.2023, מופחתות ל-8 שנים בקו ישר, וערך השייר שלהן יחד 10% מהעלות.
- המחשבים מופחתים ל-4 שנים, ללא שייר, בסכום ספרות השנים: ישנים בעלות 40 נרכשו ב-1.7.2024, וחדשים בעלות 30 נרכשו ב-1.10.2025, וכולם זמינים מיום הרכישה.
- 40% מהוצאות השכר הן הנהלה וכלליות, והיתר מכירה ושיווק. מכירה ושיווק גם: פרסום ועמלות סוכנים. הנהלה וכלליות גם: אחזקה, חשמל, שכר דירה, תפעול, הלח"מ, פחת.
- ההכנסה מהחוזה שבסעיף 1 תוצג בהכנסות אחרות, עמלות הבנק הן הוצאות מימון וכל ההכנסות מראש יוצגו כהתחייבות שוטפת. פטנטים ושם מסחרי הם נכסים בלתי מוחשיים. לא היו חובות אבודים, ואין מס.

נדרש:

- חלצו את כל הערכים המסומנים בסימן שאלה.
- ערכו דוח רווח והפסד ודוח על המצב הכספי, כולל חישוב העודפים.
- רשמו את פקודת היומן להכרה בהכנסה מהחוזה שבסעיף 1.

שאלת מסה בסגנון בחינה 11.14 (מקוצרת): חברת "מקררי הצפון"

בחברת "מקררי הצפון" בע"מ ידועים הנתונים הבאים. כל הנתונים נכונים ל-31.12.2025 אלא אם נאמר אחרת, והם באלפי ש"ח, לפני עדכונים. מלאי 1.1 מוצג כהוצאה. ערכים עם סימן שאלה יש לחלץ.

שימו לב: זו שאלת מסה מקוצרת. בבחינה האמיתית הטבלה ארוכה יותר (כ-35 חשבונות, כאן 21), יש כשמונה נתונים נוספים (כאן 5), ונדרשים מאזן ודוח רווח והפסד מלאים ולא רק שלושה סכומי סיכום.

חשבון	סכום	חשבון	סכום
הון מניות	100	מזומן	90
הוצאות חשמל	14	מחשבים (עלות)	60
הוצאות פרסום	16	מכונות (עלות)	400
הוצאות ריבית	6	מכירות	1,050
הוצאות שכר	360	מלאי 1.1	?
הוצאות תפעול	12	ספקים	80
החזרות מלקוחות	10	עודפים 1.1	?
הכנסות מראש 1.1	?	פחנ"צ מחשבים 1.1	?
הלוואות לזמן קצר	100	פחנ"צ מכונות 1.1	?
הלח"מ 1.1	?	קניות	640
לקוחות (ברוטו)	300		

- (1) הכנסות מראש 1.1: ב-1.4.2024 נחתם חוזה שירות ל-24 חודשים בסך 288, ששולם במלואו בעת החתימה. השירות ניתן באופן אחיד. הכנסה בגין 2025 טרם נרשמה.
- (2) הלקוחות עלו בשנת 2025 ב-60, ושיעור הלח"מ ב-31.12.2024 היה 5%. ב-31.12.2025 בגין 25% מהלקוחות שיעור הלח"מ 12%, ובגין היתר 4%. לא היו חובות אבודים.
- (3) מלאי 1.1: עלות 60, מחיר מכירה צפוי 70, עלויות השלמה 8 ועלויות מכירה 7. מלאי 31.12: עלות 70, מחיר מכירה צפוי 90, עלויות השלמה 8 ועלויות מכירה 6.
- (4) המכונות נרכשו והפכו זמינות ב-1.1.2023, ומופחתות ל-10 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר. המחשבים מופחתים ל-3 שנים, ללא ערך שייר, בסכום ספרות השנים: ישנים בעלות 36 נרכשו והפכו זמינים ב-1.1.2024, וחדשים בעלות 24 נרכשו והפכו זמינים ב-1.7.2025.
- (5) 30% מהוצאות השכר הן הוצאות הנהלה וכלליות, והיתר הוצאות מכירה ושיווק. הוצאות הפרסום הן הוצאות מכירה ושיווק. החשמל, התפעול, הלח"מ והפחת הם הוצאות הנהלה וכלליות. הוצאות הריבית הן הוצאות מימון. ההכנסה מהחוזה תוצג בהכנסות אחרות. אין מס הכנסה.

נדרש:

- א. חלצו את כל הערכים המסומנים בסימן שאלה.
- ב. חשבו את הרווח הנקי לשנת 2025, את סך הנכסים ב-31.12.2025 ואת העודפים בסוף השנה.
- ג. רשמו את פקודת העדכון לפחת המחשבים ואת פקודת העדכון לחוזה שבסעיף 1.

שיעור 12 מתוך 13

חזרה לבחינה, חלק ב: חמש שאלות קטנות

פקודות יומן, חתך, לקוחות, הון עצמי ורכוש קבוע, במבנה של חלק ב בבחינה

מה מתרגלים בשיעור

- פקודות יומן: הנפקה, הלוואה, שירותים, רכישות, פירעון, פחת ודיבידנד
 - חשבונות חתך בהכנסות ובהוצאות: טבלאות של שנים ואירועים מילוליים
 - לקוחות והלח"מ: תנועות, חובות אבודים, קבוצות לקוחות ולקוחות נטו
 - הדוח על השינויים בהון העצמי
 - רכוש קבוע: קו ישר וסכום ספרות השנים, שילוב פריטים, רווח הון וחילוף נתונים
 - שאלות "מה היה קורה אם" על תאריכי רכישה, הרכבה ומכירה
- חומר מקביל:** Course Notes, לשוניות "המשך בחינה", "מבנה הבחינה" ו"תרגול קצר אחרון". חוברת הקורס ושאלות הבחינה שפורסמו.

תרגיל 12.1: חברת "נקניקי הדרום": פקודות יומן

- בחברת "נקניקי הדרום" בע"מ בוצעו האירועים הבאים בשנת 2025:
- ב-1.1.2025 הונפקו 60,000 מניות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-60,000 ש"ח.
 - ב-1.1.2025 נטלה החברה הלוואה בסך 300,000 ש"ח ל-5 שנים. הקרן והריבית ישולמו בתום התקופה.
 - ב-30.6.2025 סיפקה החברה שירות ייעוץ למשרד רו"ח אביב רופל בסך 90,000 ש"ח. החשבונית טרם הוצאה.
 - ב-31.12.2025 סיפקה החברה שירות לרו"ח ולא סאיג בסך 50,000 ש"ח, והחשבונית הוצאה באותו יום.
 - ב-1.7.2025 נרכשה מכונת מילוי נקניקיות בעלות 240,000 ש"ח. 25% שולמו במזומן, 50% בשיקים דחויים, והיתרה תשולם לספק בשנה הבאה.
 - ב-31.12.2025 נפרעה הלוואה ישנה: קרן בסך 150,000 ש"ח וריבית בסך 18,000 ש"ח, ששולמו כולן במזומן. הריבית טרם נרשמה.

נדרש:

רשמו פקודות יומן מלאות לכל האירועים.

תרגיל 12.2: חברת "מלון המפרץ": פקודות יומן נוספות

- בחברת "מלון המפרץ" בע"מ בוצעו האירועים הבאים בשנת 2025:
- ב-2025.1.1 הונפקו 25,000 מניות בנות 4 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-100,000 ש"ח.
 - ב-2025.1.1 נטלה החברה הלוואה בסך 200,000 ש"ח ל-4 שנים. הקרן והריבית ישולמו בתום התקופה.
 - ב-2025.1.2 סיפקה החברה שירות בסך 100,000 ש"ח. 40% התקבלו במזומן, 35% בשיקים לקבל, והיתרה נרשמה על חשבון לקוחות.
 - ב-2025.1.4 נרכשה מכונת כביסה תעשייתית בעלות 360,000 ש"ח ששולמה במזומן. היא הפכה זמינה לשימוש ביום הרכישה, ומופחתת ל-6 שנים בקו ישר ללא ערך שייר.
 - ב-2025.1.7 הופקד פקדון בנקאי לזמן קצר בסך 80,000 ש"ח.
 - ב-2025.1.9 נרכשה סחורה בסך 140,000 ש"ח. 40% שולמו במזומן והיתרה בהקפה.
 - ב-2025.1.12 נפרע הפקדון בסך כולל של 82,000 ש"ח (קרן וריבית יחד).
 - ב-2025.31.12 התברר שהריבית שנצברה על ההלוואה, אך טרם שולמה, היא 16,000 ש"ח.
 - ב-2025.31.12 הכריזה החברה על דיבידנד בסך 45,000 ש"ח. הדיבידנד ישולם בשנה הבאה.

נדרש:

רשמו פקודות יומן מלאות לכל האירועים, כולל רישום הפחת של המכונה לשנת 2025.

תרגיל 12.3: חברת "משלוחי העמק": חתך בהכנסות

להלן נתונים על שירותי לוגיסטיקה שסיפקה חברת "משלוחי העמק" בע"מ לד"ר שי צבאן, לקוח קבוע, ועל התשלומים שקיבלה ממנו בכל שנה (באלפי ש"ח). הנהלת החשבונות של החברה מתנהלת על בסיס מזומן. בתחילת 2021 לא הייתה יתרת חתך.

שנה	שווי שירות שסופק	מזומן שהתקבל
2021	120	200
2022	150	60
2023	90	130
2024	200	90
2025	340	420

נדרש: עבור כל אחת מהשנים 2021 עד 2025:

- א. מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- ב. מהו סכום ההכנסה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- ג. מהי מהות ההפרש (הכנסה לקבל או הכנסה מראש), ומה סיווגה בדוח על המצב הכספי (נכס או התחייבות)?
- ד. רשמו את פקודת החתך (ההתאמה).

תרגיל 12.4: חברת "נעלי הדרך": לקוחות והלח"מ בשנה אחת

יתרת הלקוחות ברוטו בחברת "נעלי הדרך" בע"מ ב-31.12.2024 היא 750,000 ש"ח, ויתרת הלח"מ באותו מועד 45,000 ש"ח. בשנת 2025 מכרה החברה בהקפה בסך 400,000 ש"ח, גבתה מלקוחות 330,000 ש"ח ורשמה חובות אבודים בסך 15,000 ש"ח. ב-31.12.2025 שיעור הלח"מ הוא 8% מיתרת הלקוחות ברוטו.

נדרש:

- הציגו את תנועות חשבון הלקוחות ברוטו ואת תנועות חשבון הלח"מ במהלך 2025 (יתרת פתיחה, תנועות, יתרת סגירה).
- חשבו את הוצאות הלח"מ לשנת 2025.
- מהם הלקוחות ברוטו, הלח"מ והלקוחות נטו כפי שיוצגו ב-31.12.2025?

תרגיל 12.5: חברת "נקניקי השרון": הדוח על השינויים בהון בשנת ההקמה

- חברת "נקניקי השרון" בע"מ הוקמה ב-1.1.2024, ולכן אין לה יתרות פתיחה. אירועי 2024:
- ב-1.1.2024 הונפקו 40,000 מניות בנות 3 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-180,000 ש"ח.
 - ב-1.2.2024 הונפקו 10,000 מניות נוספות בנות 3 ש"ח, בתמורה ל-45,000 ש"ח.
 - בוצע פיצול, כך שכל מניה בת 3 ש"ח הוחלפה בשלוש מניות בנות 1 ש"ח.
 - ב-1.10.2024 חילקה החברה מניות הטבה בשיעור 10%, כנגד הפרמיה.
 - הרווח הנקי לשנת 2024 הוא 280,000 ש"ח.
 - ב-31.12.2024 הוכרז דיבידנד בסך 60,000 ש"ח.

נדרש:

ערכו את הדוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2024 בעמודות: הון מניות בנות 3 ש"ח, הון מניות בנות 1 ש"ח, פרמיה, עודפים וסה"כ.

תרגיל 12.6: חברת "מכונות עישון הצפון": רכוש קבוע בקו ישר, מועדי רכישה, הגעה, זמינות והפעלה

- חברת "מכונות עישון הצפון" בע"מ רכשה מכונה במועדים ובתנאים הבאים:
- תאריך הרכישה 1.3.2024, ומחיר הרכישה 450,000 ש"ח. עלות ההובלה 40,000 ש"ח ועלות ההתקנה 30,000 ש"ח.
 - המכונה הגיעה לחברה ב-1.5.2024, הפכה זמינה לשימוש ב-1.9.2024 והחלה לשמש בפועל ב-1.11.2024.
 - אורך חיי המכונה 8 שנים וערך השייר 40,000 ש"ח. היא מופחתת בקו ישר.
 - ב-1.9.2026 נמכרה המכונה בתמורה ל-430,000 ש"ח.

נדרש:

- חשבו את עלות המכונה ואת הפחת השנתי.
- הציגו את עלות המכונה, הפחת הנצבר והעלות המופחתת ליום 31.12.2024 וליום 31.12.2025, ואת הוצאות הפחת בכל אחת משתי השנים.
- חשבו את רווח או הפסד ההון ממכירת המכונה ב-1.9.2026, ורשמו את פקודת המכירה.
- מה היה רווח או הפסד ההון אילו המכונה נמכרה ב-1.12.2025 באותה תמורה?

תרגיל 12.7: חברת "אופק נדל"ן": חילוץ תקופת הפחתה מהעלות המופחתת

מנהל הכספים של חברת "אופק נדל"ן" בע"מ, רו"ח אביב רופל, מצא ברישומי החברה את הנתונים החלקיים הבאים על ציוד.

- . הציוד נרכש ב-1.1.2022 ב-300,000 ש"ח, והתקנתו עלתה 30,000 ש"ח.
- . הציוד הגיע לחברה ב-1.2.2022, הפך זמין לשימוש ב-1.4.2022 והחל לשמש בפועל ב-1.6.2022.
- . ערך השייר של הציוד 30,000 ש"ח והוא מופחת בקו ישר.
- . העלות המופחתת של הציוד ב-31.12.2024 היא 165,000 ש"ח. תקופת הפחתה אינה ידועה.

נדרש:

- א. חשבו את תקופת הפחתה של הציוד.
- ב. מהי העלות המופחתת של הציוד ב-31.12.2025?
- ג. הסבירו במשפט אחד מה משקפת העלות המופחתת של פריט ביום מסוים.

תרגיל 12.8: חברת "בר הבשר": חתך באירועים מילוליים

חברת "בר הבשר" בע"מ מנהלת את ספריה על בסיס מזומן, ומתאימה אותם בסוף כל שנה. להלן אירועי שנת 2025 (בש"ח):

- (1) ב-1.5.2025 שילמה החברה 36,000 ש"ח עבור ביטוח שנתי למקררים התעשייתיים (12 חודשים מ-1.5.2025), ורשמה את התשלום כהוצאה.
- (2) מ-1.7.2025 מספקת החברה ללקוח שירות ייעוץ בסך 8,000 ש"ח לחודש, במשך 6 חודשים. הלקוח שילם עד סוף השנה 16,000 ש"ח בלבד, והחברה רשמה אותם כהכנסה.
- (3) ב-1.10.2025 שילם לקוח 90,000 ש"ח עבור שירות הדרכה ל-15 חודשים, מ-1.10.2025. החברה רשמה את מלוא הסכום כהכנסה.
- (4) חשבון החשמל לחודשים נובמבר ודצמבר 2025 (18,000 ש"ח לכל חודש) יגיע וישולם בינואר 2026. עד סוף 2025 לא נרשם דבר.

נדרש: עבור כל אחד מארבעת האירועים, ליום 31.12.2025:

- א. מה נרשם בהנהלת החשבונות?
- ב. מהו סכום ההכנסה או ההוצאה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- ג. מהי מהות ההפרש, ומה סיווגה בדוח על המצב הכספי?
- ד. רשמו את פקודת החתך.

תרגיל 12.9: חברת "קצביית הגבעה": חתך בהוצאות

חברת "קצביית הגבעה" בע"מ צורכת שירותי אחסון בקירור מחברה בבעלות רו"ח גל בלומנפלד. להלן שווי השירות שנצרך בכל שנה והתשלומים ששילמה הקצביה בגינו (באלפי ש"ח). הנהלת החשבונות של הקצביה מתנהלת על בסיס מזומן. בתחילת 2021 לא הייתה יתרת חתך.

שנה	שווי שירות שנצרך	מזומן ששולם
2021	80	30
2022	140	200
2023	210	120
2024	90	160
2025	320	330

נדרש: עבור כל אחת מהשנים 2021 עד 2025:

- הציגו את הפקודה שתירשם בהנהלת החשבונות של הקצביה.
- מהי ההוצאה המדווחת בדוח רווח והפסד?
- מהי יתרת החתך לתום השנה, ומה סיווגה בדוח על המצב הכספי (הוצאות מראש או הוצאות לשלם, נכס או התחייבות)?
- רשמו את פקודת ההתאמה. בשנים שבהן סוג היתרה התהפך, הציגו בפקודה את איפוס היתרה הקודמת ויצירת היתרה החדשה.

תרגיל 12.10: חברת "דוכנים": שתי קבוצות לקוחות בעייתיים

חברת "דוכנים" בע"מ מוכרת עגלות ודוכנים ללקוחות קמעונאיים. יתרת הלקוחות ברוטו ב-31.12.2023 היא 200,000 ש"ח ושיעור הלח"מ 4%. בשנת 2024 בוצעו העסקאות הבאות:

- מכירות במזומן בסך 40,000 ש"ח.
 - מכירות באשראי בסך 500,000 ש"ח.
 - זיכוי ללקוחות שרכשו באשראי בסך 20,000 ש"ח.
 - גבייה מלקוחות בגין מכירות באשראי בסך 517,000 ש"ח.
 - חובות אבודים בסך 3,000 ש"ח.
- ב-31.12.2024 זוהו שתי קבוצות של לקוחות בעייתיים. חובם של לקוחות קבוצה 1 הוא 30,000 ש"ח ושיעור הלח"מ בגינם 20%, וחובם של לקוחות קבוצה 2 הוא 50,000 ש"ח ושיעור הלח"מ 10%. בגין יתר הלקוחות שיעור הלח"מ 5%.

נדרש:

- מהן הוצאות הלח"מ לשנת 2024?
- הציגו את ביאור הלקוחות נטו ליום 31.12.2024.
- רשמו את פקודת הלח"מ לסוף השנה.
- מדוע המכירות במזומן אינן משפיעות על יתרת הלקוחות?

תרגיל 12.11: חברת "הנקניק המהיר": שתי מכונות זהות

חברת "הנקניק המהיר" בע"מ, שבבעלות רו"ח אלון זילברמן, רכשה מכונת חימום נקניקיות ב-1.3.2021. מחיר המכונה 200,000 ש"ח ועלות הובלתה 40,000 ש"ח. המכונה הגיעה ב-1.5.2021, הפכה זמינה לשימוש ב-1.7.2021 והחלה לשמש בפועל ב-1.9.2021. אורך חייה 6 שנים וערך השייר שלה 30,000 ש"ח, והיא מופחתת בקו ישר. ב-1.10.2023 רכשה החברה מכונה נוספת, זהה לראשונה בעלותה, בתקופת ההפחתה, בערך השייר ובשיטה, והיא הפכה זמינה לשימוש ביום הרכישה.

נדרש:

- א. הציגו את הרכוש הקבוע כנכס בדוחות (עלות, פחת נצבר, עלות מופחתת) לתום כל אחת מהשנים 2021 עד 2024.
- ב. חשבו את הוצאות הפחת לכל אחת מהשנים 2021 עד 2024.
- ג. הניחו שהמכונה הישנה בלבד נמכרה ב-30.6.2025 בתמורה ל-120,000 ש"ח. מהו רווח או הפסד ההון?
- ד. מה היה סכום הפחת הנצבר בדוחות ב-31.12.2023 אילו המכונה השנייה נרכשה ב-1.1.2023 ולא ב-1.10.2023?

תרגיל 12.12: חברת "עשן המערב": הרכבה, סכום ספרות השנים והשפעת מועד הזמינות

חברת "עשן המערב" בע"מ רכשה ב-1.9.2022 תנור עישון בעלות 270,000 ש"ח. עלות ההרכבה בחברה הייתה 30,000 ש"ח, וההרכבה הסתיימה ב-1.10.2022, אז הפך התנור לזמין לשימוש. החברה מפחיתה את התנור ל-4 שנים, ללא ערך שייר, בשיטת סכום ספרות השנים.

נדרש:

- א. הציגו את ביאור הרכוש הקבוע (עלות, פחת נצבר, עלות מופחתת) לתום כל אחת מהשנים 2022, 2023 ו-2024.
- ב. הציגו את הוצאות הפחת לכל אחת מהשנים.
- ג. הניחו כעת שהתנור נמכר ב-1.7.2025 בתמורה ל-60,000 ש"ח. מהו רווח או הפסד ההון?
- ד. מה היו הוצאות הפחת בשנים 2022 ו-2023 אילו ההרכבה הייתה מסתיימת ב-1.1.2023?

תרגיל בסגנון בחינה 12.13: חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": פקודות יומן, שאלה 1 בחלק ב

- בחברת "שי צבאן ייצור נקניקים" בע"מ בוצעו מגוון עסקאות ואירועים בשנת 2025, כדלקמן:
- ב-1.1.2025 הונפקו 40,000 מניות בנות 2 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-80,000 ש"ח.
 - ב-1.1.2025 נטלה החברה הלוואה בסך 150,000 ש"ח ל-3 שנים. הקרן והריבית ישולמו בתום התקופה.
 - ב-1.3.2025 נרכשה סחורה (מלאי עסקי שוטף) בסך 90,000 ש"ח. 60,000 ש"ח שולמו במזומן והיתרה טרם שולמה.
 - ב-1.4.2025 נרכש תנור עישון בעלות 200,000 ש"ח, והוא הפך זמין לשימוש ביום הרכישה. 20% מהעלות שולמו במזומן, 50% בשיקים דחויים, והיתרה תשולם בשנה הבאה.
 - ב-31.12.2025 התברר שהריבית שנצברה על ההלוואה, אך טרם שולמה, היא 9,000 ש"ח.
 - ב-31.12.2025 סיפקה החברה שירות ייעוץ לקווי ייצור בסך 140,000 ש"ח לרו"ח ולא סאיג. עד סוף השנה לא הוצאה חשבונית.
 - התנור מופחת ל-10 שנים, ללא ערך שייר, בקו ישר.

נדרש:

רשמו פקודות יומן מלאות למתן ביטוי לכל האירועים בשאלה, כולל רישום הפחת לשנת 2025.

תרגיל בסגנון בחינה 12.14: חברת "הובלות הצפון": חשבונות חתך, שאלה 2 בחלק ב

להלן נתונים בדבר שירותי הובלה שסיפקה חברת "הובלות הצפון" בע"מ לרו"ח גל בלומנפלד בשנים שונות, וסכומי התשלומים שהתקבלו ממנה (באלפי ש"ח). בתחילת 2022 לא היו יתרות חתך.

שנה	שווי שירות שסופק	מזומן שהתקבל
2022	90	140
2023	160	70
2024	120	120

נדרש: עבור כל אחת מהשנים 2022, 2023 ו-2024, רשמו עבור החברה:

- א.** את פקודת היומן שתירשם בהנהלת החשבונות בהנחה שהדיווח מתבצע על בסיס מזומן בלבד.
- ב.** את סכום ההכנסה שידווח בדוח רווח והפסד, לפי העקרונות החשבונאיים שנלמדו.
- ג.** את פקודת ההתאמה (פקודת החתך).
- ד.** את יתרת החתך (הכנסות מראש או הכנסות לקבל) בתום כל אחת מהשנים.

תרגיל בסגנון בחינה 12.15: חברת "דוכני הנקניק": לקוחות והלח"מ, שאלה 3 בחלק ב

יתרת הלקוחות ברוטו בחברת "דוכני הנקניק" בע"מ ליום 31.12.2024 היא 400,000 ש"ח. נכון למועד זה יש לחברה שתי קבוצות לקוחות: קבוצה א, שחובה 250,000 ש"ח ושיעור הלח"מ בגינה 6%, וקבוצה ב, שחובה 150,000 ש"ח ושיעור הלח"מ בגינה 10%.

במהלך 2025 התרחשו האירועים הבאים:

- מכירות בסך 600,000 ש"ח, מתוכן 420,000 ש"ח באשראי והיתר במזומן.
- לקוחות שרכשו באשראי מוצרים בשווי 10,000 ש"ח החזירו אותם לחברה, לפני ששילמו.
- החברה גבתה מלקוחות 300,000 ש"ח בגין מכירות באשראי.
- החברה העניקה הנחות בסך 20,000 ש"ח ללקוחות שרכשו באשראי וטרם שילמו.
- החברה גילתה ורשמה חובות אבודים בסך 25,000 ש"ח.
- ב-31.12.2025 בגין לקוח אחד גדול, חברת "שווקי הצפון", שחובה לחברה 75,000 ש"ח, שיעור הלח"מ 20%. בגין כל יתר הלקוחות שיעור הלח"מ 5% מיתרת יתר הלקוחות המעודכנת.

נדרש: בנתונים אלו:

- מהן הוצאות הלח"מ לשנת 2025?
- מהי יתרת הלקוחות נטו שתוצג בדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2025?

תרגיל בסגנון בחינה 12.16: חברת "אחזקות התבור": הדוח על השינויים בהון, שאלה 4 בחלק ב

ב

חברת "אחזקות התבור" בע"מ נוסדה לפני שנים רבות. נכון ל-31.12.2024 ההון העצמי הוא (באלפי ש"ח): הון מניות 400 (400 אלף מניות בנות 1 ש"ח), פרמיה 160 ועודפים 340.

להלן האירועים בשנת 2025, לפי סדר כרונולוגי:

- החברה הנפיקה 120 אלף מניות בנות 4 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בתמורה ל-600 אלפי ש"ח. עלויות ההנפקה הסתכמו ב-24 אלפי ש"ח.
- החברה חילקה מניות הטבה בשיעור 5% לכל בעלי המניות, כנגד הפרמיה.
- החברה ביצעה פיצול מניות, כך שכל מניה בת 4 ש"ח הוחלפה בארבע מניות בנות 1 ש"ח.
- הרווח הנקי בשנת 2025 הסתכם ב-360 אלפי ש"ח.
- החברה הכריזה על דיבידנד בשיעור 25% מהרווח הנקי. 40% מהסכום שהוכרז שולמו מיד, והיתרה תשולם בתחילת 2026.

נדרש:

ערכו את הדוח על השינויים בהון העצמי של החברה לשנה שנסתיימה ב-31.12.2025.

תרגיל בסגנון בחינה 12.17: חברת "מפעלי הפירות": רכוש קבוע, שאלה 5 בחלק ב

- בחברת "מפעלי הפירות" בע"מ שני פריטי רכוש קבוע, נכון ליום 31.12.2025:
- . מכונות: עלותן המקורית 90,000 ש"ח. הן נרכשו ב-1.1.2023 והפכו לזמינות לשימוש ב-1.4.2023. ערך השייר שלהן (של כל המכונות יחד) 6,000 ש"ח. העלות המופחתת שלהן ליום 31.12.2025 היא 51,500 ש"ח. אורך חייהן אינו ידוע.
 - . מחשבים: עלותם המקורית 240,000 ש"ח. הם נרכשו ב-1.7.2024 והפכו לזמינים לשימוש באותו יום. אורך חייהם 3 שנים וללא ערך שייר. ב-1.1.2026 נמכרו מחשבים שעלותם המקורית 120,000 ש"ח, ונוצר רווח הון בסך 12,000 ש"ח. פריטי הרכוש הקבוע בסעיפים א עד ג מופחתים בקו ישר.

נדרש:

- א. מהו אורך החיים של המכונות?
- ב. מהי העלות המופחתת של כל המחשבים ליום 31.12.2025?
- ג. מהי התמורה שהתקבלה ממכירת המחשבים ב-1.1.2026?
- ד. הניחו כעת כי ב-1.7.2026 רכשה החברה מחשבים נוספים בעלות 150,000 ש"ח, שהפכו זמינים לשימוש ביום הרכישה ומופחתים על פני 5 שנים בשיטת סכום ספרות השנים, ללא ערך שייר. מהן הוצאות הפחת של כל הפריטים יחד בשנת 2026?

שיעור 13 מתוך 13

שיעור אחרון: סיכום והידוק לקראת הבחינה

שאלות מכל הנושאים, רכוש קבוע מורכב ושאלת מסה מלאה בסגנון הבחינה

מה מתרגלים בשיעור

- רכוש קבוע מורכב: חילוץ עלות, זמינות לעומת הפעלה, מכירה והחלפה בפריט חדש ומכירה של חלק מהפריטים
- לקוחות והלח"מ: שתי קבוצות לקוחות, החזרות והנחות, שתי שנים
- הדוח על השינויים בהון: עלויות הנפקה, פיצול, מניות הטבה ודיבידנד
- סיווג חשבונות והגדרות, שחזור ערכים לפני עדכונים ופקודות תיקון ועדכון
- חשבונות חתך בהכנסות, ורכוש קבוע בסס"י עם עלויות רכישה
- שאלות קצרות מכל הנושאים
- שאלת מסה מלאה ושאלות בסגנון חלק ב של הבחינה

חומר מקביל: Course Notes, לשוניות "מפגש 13", "מסה נוספת לחזרה" ו"תרגילים נוספים קצרים לחזרה".

תרגיל 13.1: חברת "נקניקיות הגליל": רכוש קבוע מורכב

חברת "נקניקיות הגליל" בע"מ מחזיקה בשני פריטי רכוש קבוע. להלן נתונים ליום 31.12.2024:

פריט	תאריך רכישה	עלות	עלות מופחתת 31.12.2024	שיטת פחת	שנות פחת	ערך שייר
תנורי עישון	1.2.2021	?	472,500	קו ישר	12	60,000
ציוד אריזה	1.2.2021	450,000	לא נתונה	סס"י	9	0

נתונים נוספים:

- 1) תנורי העישון הפכו לזמינים לשימוש 2 חודשים אחרי הרכישה, והופעלו בפועל 5 חודשים אחרי הרכישה. ב-31.3.2025 נמכרו כל התנורים בתמורה הגבוהה ב-25% מעלותם המופחתת ערב המכירה. באותו יום נרכשו תנורים חדשים בעלות כפולה מעלות התנורים הישנים. הם זמינים לשימוש מיד ומופחתים על פני 8 שנים בקו ישר ללא שייר.
- 2) ציוד האריזה הפך לזמין לשימוש 4 חודשים אחרי הרכישה, והחל לשמש בפועל ב-1.12.2021. ב-1.9.2025 נמכרו 40% מהציוד והחברה הפסידה 10,000 ש"ח. הסכום שהתקבל שימש לרכישת ציוד חדש, הזמין לשימוש מיד ומופחת לפי אותם פרמטרים בדיוק (9 שנים, סס"י, ללא שייר).

נדרש:

- א. חלצו את עלות התנורים הישנים ואת הפחת השנתי שלהם.
- ב. חשבו את הוצאות הפחת לשנת 2025 בגין כל אחד מחמשת הרכיבים: תנורים ישנים, תנורים חדשים, 40% שנמכרו מהציוד, 60% שנותרו מהציוד והציוד החדש.
- ג. חשבו את רווח או הפסד ההון ממכירת התנורים, ואת תמורת מכירת 40% מהציוד.
- ד. הציגו את העלות, הפחת הנצבר והעלות המופחתת ליום 31.12.2025 של התנורים ושל הציוד, בנפרד.

תרגיל 13.2: חברת "מעדני הצפון": לקוחות בשתי קבוצות

חברת "מעדני הצפון" בע"מ מפיצה נקניקים לחנויות מכולת. יתרת הלקוחות ברוטו ב-31.12.2022 היא 500,000 ש"ח. הלקוחות מחולקים לשתי קבוצות: קבוצה טובה, המהווה 60% מהחוב ושיעור הלח"מ בגינה 4%, וקבוצה מסוכנת, שהיא כל יתר הלקוחות, ושיעור הלח"מ בגינה 12%. אירועים בשנת 2023 (לא נרשמו חובות אבודים):

- מכירות במזומן בסך 300,000 ש"ח ומכירות באשראי בסך 600,000 ש"ח.
- הנחות מסחריות ללקוחות שטרם שילמו, בסך 15,000 ש"ח.
- מתוך המכירות באשראי, לקוחות שרכשו בסך 50,000 ש"ח החזירו מחצית מהסחורה ועדיין לא שילמו.
- גבייה מלקוחות בסך 400,000 ש"ח.
- ב-31.12.2023 מוערך שיעור הלח"מ ב-6% בגין 75% מהלקוחות וב-16% בגין היתר. אירועים בשנת 2024: מכירות באשראי 800,000 ש"ח, גבייה 650,000 ש"ח, חובות אבודים שנרשמו 18,000 ש"ח. ב-31.12.2024 שיעור הלח"מ הוא 10% מיתרת הלקוחות ברוטו.

נדרש:

- הציגו בגישה שנלמדה את התנועות והיתרות של הלקוחות ברוטו, של הלח"מ ושל הוצאות הלח"מ בכל אחת מהשנים 2023 ו-2024.
- הציגו את הלקוחות נטו כפי שיוצגו בדוח על המצב הכספי בתום כל שנה.

תרגיל 13.3: חברת "שי צבאן ייצור נקניקים": הדוח על השינויים בהון

להלן יתרות ההון העצמי בחברת "שי צבאן ייצור נקניקים" בע"מ ליום 31.12.2024 (בש"ח):

הון מניות בנות 1 ש"ח	הון מניות בנות 2 ש"ח	פרמיה	עודפים	סך הכול
150,000	100,000	80,000	330,000	660,000

אירועים בשנת 2025, לפי סדר כרונולוגי:

- הונפקו 100,000 מניות בנות 1 ש"ח ערך נקוב, בתמורה ל-160,000 ש"ח. עלויות ההנפקה 5% מהתמורה.
- הונפקו 20,000 מניות בנות 5 ש"ח ערך נקוב, בתמורה ל-180,000 ש"ח. עלויות ההנפקה 12,000 ש"ח.
- בוצע פיצול מניות: כל מניה בת 2 ש"ח ערך נקוב הוחלפה בשתי מניות בנות 1 ש"ח ערך נקוב.
- הונפקו מניות הטבה בשיעור 10% מהון המניות הקיים, מכל סוג.
- הרווח הנקי לשנה 220,000 ש"ח.
- הוכרז דיבידנד בסך 150,000 ש"ח, ומתוכו שולמו עד סוף השנה 90,000 ש"ח. היתרה תשולם בשנת 2026.

נדרש:

- ערכו את הדוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2025, בעמודות לפי ערך נקוב, פרמיה, עודפים וסך הכול.

תרגיל 13.4: חברת "קיוסק הנקניק": סיווג חשבונות והגדרות

להלן שאלות קצרות על חברת "קיוסק הנקניק" בע"מ.

נדרש:

א. לכל אחד מהחשבונות הבאים ציינו באיזו עמודה הוא נרשם בטבלת היתרות: נכסים, התחייבויות, הון עצמי, הכנסות או הוצאות. אם הוא נכס או התחייבות, ציינו אם הוא שוטף או לא שוטף ובאיזה סעיף הוא מוצג בדוח על המצב הכספי: (1 זכיונות, (2 הוצאות מראש, (3 הוצאות ארנונה לשלם, (4 הכנסות לקבל, (5 פחת נצבר מחשבים, (6 השקעות לזמן ארוך, (7 החזרות מלקוחות, (8 הנחות מזומן מספקים.

ב. השיבו בקצרה על כל אחת מהשאלות:

- (1 מדוע יתרת הוצאות לשלם ב-1.1.2026 זהה ליתרה ב-31.12.2025?
- (2 ב-31.12.2025 לא שולמו חודשים נובמבר ודצמבר, 7,000 ש"ח לחודש. מהי יתרת הוצאות לשלם ב-1.1.2026?
- (3 מהו שווי מימוש נטו, ואילו עלויות מנכים ממחיר המכירה הצפוי?

תרגיל 13.5: חברת "נקניקי רופל": שחזור ערכים חסרים לפני עדכונים

להלן יתרות מספרי חברת "נקניקי רופל" בע"מ, בבעלות רו"ח אביב רופל, באלפי ש"ח. הערכים נכונים ליום 31.12.2025, ויתרות 1.1.2025. הערכים המסומנים ב-"?" אינם נתונים.

חשבון	סכום	חשבון	סכום
עו"ש בנק	120	הלוואה לזמן ארוך	250
לקוחות	300	הון מניות	100
פקדון לזמן קצר	50	עודפים 1.1	?
מכונות	600	מכירות	1,400
פחנ"צ מכונות 1.1	?	הכנסות ריבית	10
מחשבים	200	מלאי פתיחה 1.1	60
פחנ"צ מחשבים 1.1	?	קניות	800
מלאי סגירה, מאזן	?	מלאי סגירה, רווח והפסד	?
ספקים	90	הוצאות שכר	220
ארנונה לשלם 1.1	?	הוצאות ארנונה	50
הוצאות חשמל	40	הוצאות ריבית	20

נתונים נוספים:

- (1 ארנונה לחודשים נובמבר ודצמבר 2024 (4 לחודש) לא שולמה עד 31.12.2024. היא שולמה במלואה מהעו"ש ב-2025 ונרשמה כהוצאות ארנונה. אין ארנונה לשלם ב-31.12.2025.
- (2 המכונות נרכשו ב-1.1.2023, ל-10 שנים, בקו ישר ללא ערך שייר. אין תנועות במכונות ב-2025.
- (3 המחשבים נרכשו ב-1.7.2024, הגיעו ב-15.8.2024 והפכו זמינים לשימוש ב-1.10.2024. הם מופחתים ל-5 שנים בקו ישר ללא ערך שייר. אין תנועות במחשבים ב-2025.
- (4 מלאי הסגירה ב-31.12.2025 הוא 1,000 יחידות בעלות 55 ש"ח ליחידה. מחיר המכירה הצפוי 66 ש"ח ליחידה, עלויות ההשלמה 5 ש"ח ועלויות המכירה 9 ש"ח ליחידה.

נדרש:

- א.** חלצו את הערכים המסומנים ב-"?", לפני תיקונים ועדכונים (עודפים 1.1: יתרת איזון).
- ב.** האם בשלב השחזור נרשמות פקודות יומן? הסבירו במשפט אחד.

תרגיל 13.6: חברת "תבליני הנקניק": פקודות תיקון ועדכון

להלן ארבעה אירועים בחברת "תבליני הנקניק" בע"מ, בבעלות רו"ח גל בלומנפלד, שטרם עודכנו בספרים ליום 31.12.2025. החברה מדווחת בדוחות על בסיס צבירה.

- (1) ב-31.12.2024 נרשמה הוצאה לשלם בסך 14,000 ש"ח עבור שכירות המחסן לנובמבר ודצמבר 2024. ב-2025 שולמו 14,000 ש"ח מהעו"ש, ומנהל החשבונות רשם: חובה הוצאות שכירות 14,000, זכות עו"ש 14,000. אין התחייבות בגין שכירות ב-31.12.2025.
- (2) בדצמבר 2025 סיפקה החברה שירות בשווי 36,000 ש"ח לרו"ח ולא סאיג. מנהל החשבונות לא רשם דבר, כי הלקוח טרם שילם.
- (3) ב-1.9.2025 רכשה החברה 20 מכוונות אריזה זהות בעלות כוללת של 180,000 ש"ח. המכוונות הפכו לזמינות לשימוש מיד ומופחתות ל-3 שנים בקו ישר, ללא ערך שייר. טרם נרשם בגינן פחת.
- (4) ב-31.12.2025 נמכרה אחת מהמכוונות הללו ונוצר רווח הון של 1,200 ש"ח. המכירה טרם נרשמה.

נדרש:

- א. רשמו פקודת תיקון לפריט 1.
- ב. רשמו פקודת עדכון לפריט 2.
- ג. רשמו פקודת עדכון להוצאות הפחת לשנת 2025 בגין כל 20 המכוונות (פריט 3).
- ד. חלצו את תמורת המכירה ורשמו את פקודת המכירה (פריט 4).

תרגיל 13.7: חברת "מכוונות אביב": הכנסות מחוזה לחמש שנים

חברת "מכוונות אביב" בע"מ מתחזקת מכוונות לחימום נקניקיות ברשת הקיוסקים של רו"ח אלון זילברמן, במסגרת חוזה שנחתם ב-1.4.2021. סך החוזה 800 אלפי ש"ח. עד החתימה לא סופק שירות ולא שולם סכום כלשהו. להלן נתוני השירות והתשלום בכל שנה (באלפי ש"ח). בשנת 2025 שילם הלקוח את כל הסכום שנותר לתשלום על פי החוזה.

שנה	שווי השירות שסופק	מזומן שהתקבל
2021	150	200
2022	250	100
2023	200	300
2024	100	40
2025	100	יתרת החוזה

נדרש:

עבור כל אחת מהשנים 2021 עד 2025:

- א. מה יירשם בהנהלת החשבונות (פקודת יומן על בסיס מזומן)?
- ב. מהו סכום ההכנסה הסופי המדווח בדוח רווח והפסד?
- ג. רשמו את פקודת החתך (ההתאמה).
- ד. מהי יתרת החתך לתום השנה, כולל שם היתרה, סכום וסיווג (נכס או התחייבות)?

תרגיל 13.8: חברת "מעדני ורד": לקוחות והלח"מ בשתי שנים

יתרת הלקוחות ברוטו בחברת "מעדני ורד" בע"מ ב-1.1.2024 היא 150,000 ש"ח, ושיעור הלח"מ באותו מועד 2%. בשנת 2024 סיפקה החברה שירותים באשראי בהיקף 640,000 ש"ח וגבתה מלקוחות 500,000 ש"ח. בשנה זו לא נרשמו חובות אבודים. ב-31.12.2024 מוערך שיעור הלח"מ ב-5% מיתרת הלקוחות ברוטו בתום השנה.

בשנת 2025 מכרה החברה בהיקף כולל של 800,000 ש"ח, מתוכם 150,000 ש"ח במזומן והיתר באשראי. החברה גבתה מלקוחות 560,000 ש"ח ורשמה חובות אבודים בסך 10,000 ש"ח. ב-31.12.2025 שיעור הלח"מ מוערך ב-6% מיתרת הלקוחות ברוטו בתום השנה.

נדרש:

- א. מהי יתרת הלקוחות נטו בתום כל אחת מהשנים 2024 ו-2025?
- ב. מהן הוצאות הלח"מ בדוח רווח והפסד בכל אחת מהשנים?

תרגיל 13.9: חברת "חימום סאיג": רכוש קבוע בס"י ועלות הרכישה

חברת "חימום סאיג" בע"מ רכשה ב-1.2.2021 מכונת אריזה לנקניקיות. להלן ההוצאות בקשר למכונה (בש"ח): מחיר המכונה 280,000, הובלה 25,000, התקנה על ידי הספק 35,000, בדיקת תקינות שחובה לבצע על פי דין 10,000, וצריכת חשמל שוטפת של 14,000 לשנה.

ההתקנה הסתיימה ב-1.5.2021 ובאותו יום הפכה המכונה לזמינה לשימוש. אורך חייה 6 שנים, ערך השייר הוא 10% מעלותה הכוללת (לפי העקרונות החשבונאיים שנלמדו), והיא מופחתת בשיטת סכום ספרות השנים. ב-31.8.2024 נמכרה המכונה, ונוצר רווח הון בסך 12,000 ש"ח.

נדרש:

- א. חשבו והציגו את כל היתרות המאזניות והתוצאתיות בגין המכונה בכל אחת מהשנים שבהן הוחזקה, לרבות: עלות, פחת נצבר, עלות מופחתת, הוצאות פחת ורווח או הפסד הון.
- ב. מהי תמורת המכירה של המכונה?

תרגיל 13.10: חברת "אורחי הנקניק": שאלות קצרות מכל הנושאים

להלן שמונה שאלות קצרות ונפרדות. בכל שאלה חשבו את הנדרש והציגו את החישוב.

מספר	השאלה
1	יתרת הלקוחות ברוטו עלתה מ-300,000 ש"ח ל-340,000 ש"ח. שיעור הלח"מ בשני המועדים 4%, ובמהלך השנה נרשמו חובות אבודים בסך 5,000 ש"ח. מהן הוצאות הלח"מ?
2	מכונה בעלות 200,000 ש"ח, ערך שייר 20,000 ש"ח ואורך חיים 6 שנים, מופחתת בקו ישר והפכה לזמינה ב-1.1.2024. מהי עלותה המופחתת ב-31.12.2025?
3	ד"ר שי צבאן שילם לחברה מקדמה של 45,000 ש"ח על שירות שיסופק בשנה הבאה. מהי ההכנסה השנה, ומהי יתרת החתך וסיווגה?
4	חברה הנפיקה 20,000 מניות בנות 3 ש"ח ערך נקוב בתמורה ל-90,000 ש"ח. עלויות ההנפקה 6,000 ש"ח. מהו סכום הפרמיה?
5	מחשבים בעלות 300,000 ש"ח נרכשו ב-1.7.2024, הגיעו ב-15.8.2024 והפכו זמינים ב-1.10.2024. הם מופחתים ל-5 שנים בקו ישר ללא ערך שייר. מהו הפחת הנצבר ב-1.1.2025, ומהו הפחת הנצבר ב-31.12.2025?
6	מכונה בעלות 120,000 ש"ח ופחת נצבר 50,000 ש"ח נמכרה בתמורה ל-80,000 ש"ח. מהו רווח ההון, ומהי פקודת המכירה?
7	במלאי 1,000 יחידות בעלות 50 ש"ח ליחידה. מחיר המכירה הצפוי 62 ש"ח, עלויות ההשלמה 5 ש"ח ועלויות המכירה 9 ש"ח ליחידה. באיזה סכום יוצג המלאי בדוח על המצב הכספי?
8	הון המניות של חברה 200,000 ש"ח והפרמיה 150,000 ש"ח. החברה הנפיקה מניות הטבה בשיעור 10%. מהם הון המניות והפרמיה לאחר ההנפקה?

שאלת מסה בסגנון בחינה 13.11: חברת "גל בלומנפלד נקניקים"

להלן נתונים על חברת "גל בלומנפלד נקניקים" בע"מ, באלפי ש"ח. הערכים נכונים ליום 31.12.2025, ויתרות 1.1 הן ליום 1.1.2025.

סכום	חשבון	סכום	חשבון	סכום	חשבון
30	זכאים	150	זכיון	88	עו"ש בנק
12	הנחות מזומן מספקים	250	הון מניות	500	לקוחות (ברוטו)
130	מלאי פתיחה 1.1	?	עודפים 1.1	?	הלח"מ 1.1
1,500	קניות	330	ספקים	40	שיקים לקבל
40	החזרות לספקים	60	שיקים לפירעון	25	הוצאות מראש
25	הובלה למחסן	?	שכירות לשלם 1.1	40	פקדון לזמן קצר
65	הוצאות ריבית	?	הכנסות מראש 1.1	900	מכונות
300	הוצאות שכר	700	הלוואה לזמן ארוך	?	פחנ"צ מכונות 1.1
84	הוצאות שכירות	2,600	מכירות	400	מחשבים
70	הוצאות חשמל	60	החזרות מלקוחות	?	פחנ"צ מחשבים 1.1
90	הוצאות פרסום	40	הנחות מסחריות ללקוחות	600	טלפונים
18	הוצאות הנה"ח	20	הכנסות ריבית	100	השקעות לזמן ארוך

- (1) שכירות המחסן לנובמבר-דצמבר 2024 (6 לחודש) שולמה ב-2025 מהעו"ש ונרשמה כהוצאות שכירות. אין שכירות לשלם בסוף 2025.
- (2) הכנסות מראש 1.1: חוזה אחזקה לשלוש שנים מ-1.1.2024 בסך 360, ששולם בחתימה. השירות אחיד, ובגין 2025 טרם נרשמה הכנסה.
- (3) הלקוחות עלו ב-80 ב-2025. הלח"מ מחושב מהלקוחות ברוטו (ללא שיקים לקבל): 5% ב-31.12.2024; ב-31.12.2025 3% על 60% מהם ו-10% על היתר. אין חובות אבודים.
- (4) המכונות נרכשו ב-1.1.2023, ל-9 שנים, קו ישר, ללא שייר. אין תנועות ב-2025.
- (5) המחשבים נרכשו ב-1.8.2024, הגיעו ב-15.9.2024 והפכו זמינים ב-1.10.2024. 5 שנים, קו ישר, ללא שייר.
- (6) 50 טלפונים זהים נרכשו והפכו זמינים ב-1.7.2025, 3 שנים, קו ישר, ללא שייר. ב-31.12.2025 נמכרו 5 טלפונים ונוצר רווח הון של 2. המכירה טרם נרשמה.
- (7) מלאי ב-31.12.2025: 2,000 יחידות בעלות 55 ש"ח ליחידה, מחיר מכירה צפוי 68, עלויות השלמה 6 ועלויות מכירה 9 ש"ח ליחידה. המלאי טרם עודכן.
- (8) בדצמבר 2025 ניתן ללקוח שירות בשווי 40, שטרם נרשם וטרם שולם.
- (9) שכר: 30% הנהלה וכלליות והיתר מכירה ושיווק. הנהלה וכלליות: גם שכירות, חשמל, הנה"ח, פחת והוצאות הלח"מ. מכירה ושיווק: גם פרסום. מימון: ריבית והנחות מזומן. הכנסות אחרות: שירותים ורווח ההון. יש להתעלם מהיבטי מס.

נדרש:

- א. חלצו את הערכים המסומנים בסימן שאלה, לפני תיקונים ועדכונים (עודפים 1.1: יתרת איזון).
- ב. עדכנו את הנתונים לפי פריטים 1 עד 9 וערכו דוח רווח והפסד לשנת 2025 ודוח על המצב הכספי.
- ג. רשמו את פקודת היומן למכירת הטלפונים.

תרגיל בסגנון בחינה 13.12: חברת "אתגר אחרון": חלק ב מקוצר

בבחינה האמיתית חלק ב כולל חמש שאלות. להלן שלוש שאלות קצרות. יש להשיב על כולן.

שאלה 1: חתך. חברת "אתגר אחרון" בע"מ סיפקה שירותים ללקוח בשנים 2023 עד 2025. שווי השירות שסופק היה 100, 160 ו-90 אלפי ש"ח בהתאמה, והמזומן שהתקבל היה 100, 140 ו-110 אלפי ש"ח בהתאמה. בתחילת 2023 לא הייתה יתרת חתך. עבור כל שנה: מהי ההכנסה בדוח רווח והפסד, מהי יתרת החתך (שם, סכום וסיווג) ומהי פקודת ההתאמה?

שאלה 2: לקוחות. יתרת הלקוחות ברוטו ב-31.12.2024 היא 500,000 ש"ח ויתרת הלח"מ 30,000 ש"ח. ב-2025 נרשמו מכירות באשראי בסך 800,000 ש"ח, גבייה בסך 700,000 ש"ח, הנחות ללקוחות בסך 20,000 ש"ח וחובות אבודים בסך 10,000 ש"ח. ב-31.12.2025 שיעור הלח"מ הוא 7% מיתרת הלקוחות ברוטו. חשבו את הוצאות הלח"מ ואת הלקוחות נטו.

שאלה 3: הון עצמי. בתחילת 2025 הון המניות בחברה 400 אלף ש"ח (ערך נקוב 1 ש"ח), הפרמיה 100 אלף ש"ח והעודפים 300 אלף ש"ח. ב-2025 הונפקו 100 אלף מניות בנות 2 ש"ח ערך נקוב, בתמורה ל-320 אלף ש"ח (ללא עלויות הנפקה). הרווח הנקי לשנה 200 אלף ש"ח, והוכרז דיבידנד בשיעור 25% מהרווח הנקי, ששולם במלואו. הציגו את ההון העצמי ב-31.12.2025 לפי רכיביו.

תרגיל בסגנון בחינה 13.13: חברת "נקניקי הגולן": רכוש קבוע מורכב

חברת "נקניקי הגולן" בע"מ מחזיקה בשני פריטי רכוש קבוע. להלן נתונייהם ליום 31.12.2024:

פריט	תאריך רכישה	עלות	פחת נצבר 31.12.2024	שיטת פחת	שנות פחת	ערך שייר
תנור עישון	1.7.2021	?	195,000	קו ישר	8	30,000
מכונת מילוי	1.7.2022	720,000	לא נתון	סס"י	8	0

נתונים נוספים:

- 1) תנור העישון הפך לזמין לשימוש 3 חודשים אחרי הרכישה, והופעל בפועל 6 חודשים אחרי הרכישה. ב-31.3.2025 נמכר התנור בתמורה המהווה 80% מעלותו המופחתת באותו יום. החברה הפקידה בבנק 30% מהתמורה, וביתרה רכשה באותו יום תנור קטן יותר, הזמין לשימוש מיד ומופחת על פני 6 שנים בקו ישר, ללא שייר.
- 2) מכונת המילוי הייתה זמינה לשימוש מיד עם רכישתה. ב-1.10.2025 נמכרו 30% ממנה ונוצר רווח הון של 7,500 ש"ח. כל התמורה שימשה לרכישת מכונה נוספת, הזמינה לשימוש מיד ומופחתת לפי אותם פרמטרים (8 שנים, סס"י, ללא שייר).

נדרש:

- א. חלצו את עלות תנור העישון הישן ואת הפחת השנתי שלו.
- ב. חשבו את הוצאות הפחת לשנת 2025 בגין תנור העישון (ישן וחדש) ובגין מכונת המילוי (החלק שנמכר, החלק שנותר והמכונה החדשה).
- ג. חשבו את רווח או הפסד ההון ממכירת התנור ואת תמורת מכירת 30% ממכונת המילוי.
- ד. הציגו את העלות, הפחת הנצבר והעלות המופחתת ליום 31.12.2025 של כל סוג פריט שנותר ברשות החברה.